

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์
ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540

FACTORS AFFECTING FIXED DEPOSITS OF COMMERCIAL BANKS
IN WIANG PA PAO DISTRICT, CHIANG RAI PROVINCE,
YEAR 1997

นายอดุลย์ เต็มประดา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

พ.ศ. 2541

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

(2)

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)

ปริญญา

เศรษฐศาสตร์สหกรณ์

เศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร

สาขาวิชา

ภาควิชา

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์
ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540

FACTORS AFFECTING FIXED DEPOSITS OF COMMERCIAL BANKS
IN WIANG PA PAO DISTRICT, CHIANG RAI PROVINCE, YEAR 1997

นามผู้วิจัย

นายอคุลย์ เต็มประดา

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัญชา ไตรวิทยาคุณ)

วันที่ 6 เดือน พ.ศ. 41

กรรมการที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูศักดิ์ จันทนพศิริ)

วันที่ 6 เดือน พ.ศ. 41

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์น้ำเพชร วินิจนัยกุล)

วันที่ 6 เดือน ๕.๑. พ.ศ. ๒๕๔๑

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฐมา สิทธิชัย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 6 เดือน ๕.๑. พ.ศ. ๒๕๔๑

บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์

ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540

โดย

นายอศุลย์ เต็มประคา

สิงหาคม 2541

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บัญชา ไตรวิทย์คุณ

ภาควิชา/คณะ:

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ประการแรก ต้องการศึกษาลักษณะปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากประจำ และผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ และประการที่สอง เพื่อต้องการทราบถึงแนวโน้มของการรับฝากเงินในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 โดยมีธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้ายู่ 4 ธนาคาร อันได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาซอยแม่จะจาน ธนาคารกรุงเทพฯ พาณิชยการ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขาแม่จะจาน และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาเวียงป่าเป้า กลุ่มตัวอย่างเป็นลูกค้าของธนาคารพาณิชย์รวมทั้ง 4 ธนาคารในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 จำนวน 100 ตัวอย่าง

เครื่องมือเครื่องใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย คือ การใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สมการถดถอยพหุคูณแบบเส้นตรง (multiple linear regression)

ผลการศึกษาพบว่าลูกค้าธนาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 65 เป็นเพศหญิงร้อยละ 35 โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 38.23 ปี การศึกษาในระดับปริญญาตรีร้อยละ 36 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 71 ระยะเวลาการเป็นลูกค้าเงินฝากประจำ โดยเฉลี่ยประมาณ 8.82 ปี จำนวนสมาชิกในครัวเรือนอยู่ในช่วง 3 - 4 คน คิดเป็นร้อยละ 52 มีรายได้ถาวรเฉลี่ย 208,474.00 บาท มีรายได้ชั่วคราวเฉลี่ยประมาณ 17,385.00 บาท ค่าใช้จ่ายในการบริโภค

สินค้าไม่คงทนโดยเฉลี่ยประมาณ 169,155.00 บาท ค่าใช้จ่ายในสินค้าอุปโภคบริโภคคงทน โดยเฉลี่ยประมาณ 8,870.00 บาท หนี้สินของลูกค้าเงินฝากของธนาคารพาณิชย์เฉลี่ยประมาณ 82,888.89 บาท สินทรัพย์ของลูกค้าเฉลี่ย 466,300.00 บาท

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบเส้นตรง พบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากประจำ ได้แก่ รายได้ชั่วคราว และรายได้ถาวร พบว่า ตัวแปรทั้งสอง มีความสัมพันธ์กับปริมาณเงินฝากประจำทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 มีค่าสัมประสิทธิ์ 0.48293 และ 0.25857 ตามลำดับ ตัวแปรทั้งสอง สามารถอธิบายถึงอิทธิพลหรือ ผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 ได้ร้อยละ 19.77 ที่เหลืออีกร้อยละ 81.23 เป็นอิทธิพลของปัจจัยอื่นๆ ที่มีได้นำมาระบุไว้ในสมการ

ABSTRACT

Abstract of thesis submitted to the Graduate School of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Cooperative Economics

FACTORS AFFECTING FIXED DEPOSITS OF COMMERCIAL BANKS IN WIANG PA PAO DISTRICT, CHIANG RAI PROVINCE,

YEAR 1997

BY

ADOON TEMPADAR

AUGUST 1998

Chairman: Assistant Professor Buncha Trivittayakun

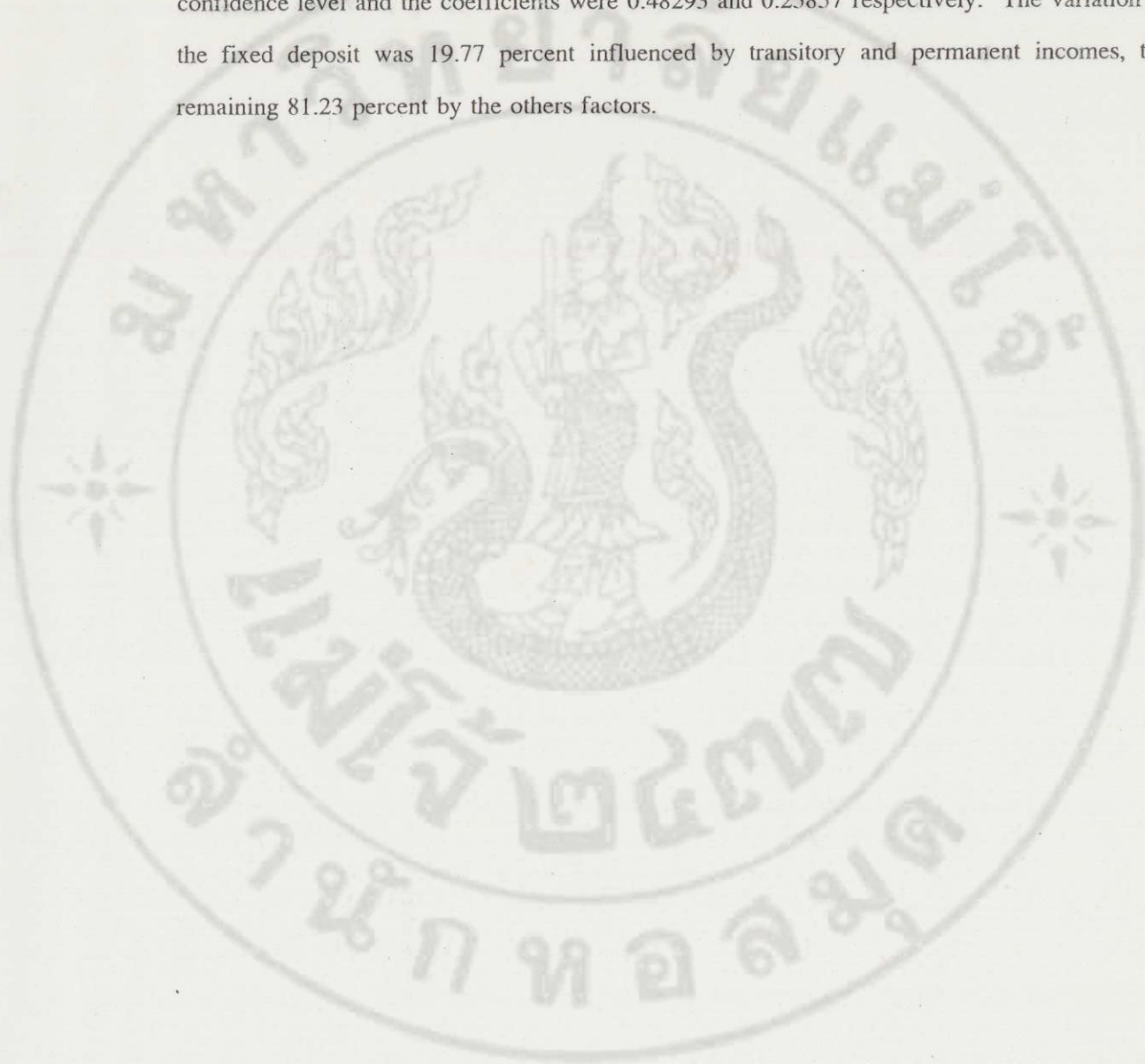
Department/Faculty: Department of Agricultural Economics and Cooperatives,
Faculty of Agricultural Business

The main purposes of this research were to study factors affecting fixed deposits and the operations of commercial banks in Wiang Pa Pao, Chiang Rai, in the year 1997 and to determine trends of demand for fixed deposits. The data was collected by means of questionnaires from 100 samples of customers of four banks consisting of Bangkok Bank (Maekachan branch), Bangkok Bank of Commerce (Maekachan branch), Thai Farmers Bank (Maekachan branch) and Siam Commercial Bank (Wiang Pa Pao branch), and analyzed by using the multiple linear regression.

The results of the study revealed that 65 percent of the customers were male and 35 percent female; their average age was 38.23 years, 36 percent had completed a bachelor level of education and 71 percent were married. The customers have had fixed deposits with the bank for 8.82 years on average; 52 percent of the families had 3-4 members. Their average permanent and transitory incomes were 208,474.00 baht and 17,385.00 baht. Their

average expenditures on non-durable and durable goods were 169,155.00 baht and 8,870.00 baht. Their average liability and asset were 82,888.89 baht and 466,300.00 baht.

The results of the multiple linear regression analysis indicated that the factors significantly affecting fixed deposits were transitory and permanent incomes with a 99 percent confidence level and the coefficients were 0.48293 and 0.25857 respectively. The variation of the fixed deposit was 19.77 percent influenced by transitory and permanent incomes, the remaining 81.23 percent by the others factors.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์บัญชา ไตรวิทยาคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูศักดิ์ จันทนพิริ และอาจารย์น้ำเพชร วินิจนัยกุล และคณาจารย์ในภาควิชา เศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตรทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำอย่างดียิ่งและ ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนกระทั่งสามารถทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้สำเร็จ ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา อภิชาติตรากุล คุณจุฑามาศ ชุมพานิช อาจารย์มานิตย์ ชัยอินทร์ และคุณภาณุชนารด ชื่นใจ ที่จะลืมไม่ได้คุณวีระชัย อภิรัฐมนตรี และพันเอกปรีชา บุญวัฒน์ พร้อมทั้งเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ ที่ให้ความช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน ตลอดจนพี่และเพื่อนร่วมงานที่เป็นธุระให้ ให้กำลังใจ ให้คำปรึกษา และให้ความช่วยเหลือมาโดยตลอด

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอ รำลึกถึงพระคุณบิดา มารดา พี่ชาย พี่สาว ตลอดจนญาติพี่น้องที่ได้ให้ความรักและห่วงใยและสนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัย และรำลึกถึงพระคุณคณาจารย์ที่ได้ให้ความรู้ อบรมสั่งสอน จนผู้วิจัยได้มีโอกาสก้าวมาถึงระดับที่ตั้งใจไว้

อดุลย์ เต็มประดา

กรกฎาคม 2541

สารบัญเรื่อง

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
ABSTRACT	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญเรื่อง	(8)
สารบัญตาราง	(11)
สารบัญภาพ	(13)
บทที่ 1 บทนำ	1
ปัญหาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	3
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	5
ธนาคารพาณิชย์ไทยและการฝากเงิน	5
ธนาคารพาณิชย์ไทยแห่งแรก	5
วิวัฒนาการของธนาคารพาณิชย์ไทย	7
วิวัฒนาการของเงินฝากประจำ	16
นโยบายการจัดการเงินฝาก	16
การบริหารเงินฝากตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน	17
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการระดมเงินฝาก	18
วัตถุประสงค์การบริหารเงินฝาก	19
แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรของการฝากเงิน	20
ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและการฝากเงิน	21
ทฤษฎีการบริโภค	22

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
ประเภทของสินค้าทางเศรษฐกิจ	23
แนวทฤษฎีและผลทางการศึกษาในต่างประเทศ	25
ผลงานการศึกษาในประเทศไทย	29
กรอบแนวความคิดรวบยอด	32
สมมติฐานในการวิจัย	33
 บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	 34
สถานที่ดำเนินการวิจัย	34
การสุ่มตัวอย่าง	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
การทดสอบแบบสอบถาม	37
วิธีการรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	38
 บทที่ 4 ผลการวิจัย	 39
สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม	39
ข้อมูลเกี่ยวกับเงินฝากประจำของลูกค้านาคารพาณิชย์	
ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย	44
การวิเคราะห์เกี่ยวกับเงินฝากประจำ	44
การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินฝากประจำกับ	
ปัจจัยที่มีผลกระทบต่างๆ	55
แนวโน้มของการฝากเงินประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า	
จังหวัดเชียงราย ปี 2540	60
ผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า	
จังหวัดเชียงราย ปี 2540	63
การระดมเงินฝากของธนาคารพาณิชย์	64

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	65
สรุปผลการวิจัย	65
ข้อมูลทั่วไปของลูกค้านาคารพาณิชย์	66
ข้อมูลเกี่ยวกับเงินฝากของลูกค้านาคารพาณิชย์	
ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540	66
แนวโน้มของการฝากเงินธนาคารพาณิชย์	
ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540	67
ข้อเสนอแนะ	68
ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ	68
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	69
บรรณานุกรม	70
ภาคผนวก	72
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	73
ภาคผนวก ข ประวัติผู้วิจัย	79

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามบัญชีเงินฝากประจำบุคคล	35
2 จำนวนและร้อยละของลูกค้ายืมเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอ เวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 จำแนกตามเพศ	40
3 จำนวนและร้อยละของลูกค้ายืมเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอ เวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 จำแนกตามอายุ	41
4 จำนวนและร้อยละของลูกค้ายืมเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอ เวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 จำแนกตามการศึกษา	42
5 จำนวนและร้อยละของลูกค้ายืมเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอ เวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 จำแนกตามสถานภาพการสมรส	42
6 จำนวนและร้อยละของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 จำแนกตามระยะเวลาที่เป็นลูกค้ายืมเงินฝากประจำ	43
7 จำนวนและร้อยละของลูกค้ายืมเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอ เวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน	44
8 รายได้ถาวรต่อปีจำแนกตามปริมาณเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขต อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540	45
9 รายได้ชั่วคราวต่อปีจำแนกตามปริมาณเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขต อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540	47
10 ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนจำแนกตามปริมาณเงินฝากประจำของธนาคาร พาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540	49
11 ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทนจำแนกตามปริมาณเงินฝากประจำของ ธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540	51
12 หนี้สินของลูกค้ายืมเงินฝากประจำ จำแนกตามปริมาณเงินฝากประจำของธนาคาร พาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540	52
13 ทรัพย์สินถาวรจำแนกตามปริมาณเงินฝากประจำธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอ เวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540	54

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14	ค่าสัมประสิทธิ์ ค่าตลาดเคลื่อนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน ค่าสถิติ และระดับนัยสำคัญทางสถิติของ t ในรูปของสมการแบบเส้นตรง (linear form) 57
15	ค่าสัมประสิทธิ์ ค่าตลาดเคลื่อนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน ค่าสถิติ และระดับนัยสำคัญทางสถิติของ T ในรูปของสมการแบบเส้นตรง (linear form) โดยวิธีวิเคราะห์ถดถอยแบบ Stepwise 60
16	ธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 เพิ่มอัตรา ดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์ ประกาศสูงขึ้นร้อยละ 1 61
17	เหตุผลที่ลูกค้าเงินฝากประจำไม่นำเงินมาฝากธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอ เวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 62
18	ความคิดเห็นของลูกค้าเงินฝากประจำในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 ควรให้มีวิธีการส่งเสริมการฝากเงินประเภทประจำ 63

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

32

บทที่ 1

บทนำ

(INTRODUCTION)

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ทรงเริ่มนโยบายการค้ากับต่างประเทศ โดยเริ่มจากการทำสัญญาทางการค้ากับประเทศอังกฤษ เมื่อปี พ.ศ. 2398 ซึ่งเรียกว่า "สนธิสัญญาเบาริง" เศรษฐกิจของประเทศก็เริ่มขยายตัวเติบโตขึ้น การค้าส่วนใหญ่ของประเทศไทยในสมัยนั้นส่วนใหญ่เป็นการค้าขายกับประเทศต่างๆ ในยุโรป เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมันนี และเดนมาร์ก จากการขยายตัวทางการค้าของประเทศไทยกับประเทศต่างๆ ดังกล่าว ทำให้เกิดความจำเป็นต้องมีธนาคารพาณิชย์ขึ้น โดยเริ่มจากการมี "บริษัทตัวแทนธนาคาร" กล่าวคือ ธนาคารพาณิชย์ในต่างประเทศจะแต่งตั้งบริษัทการค้าขึ้นเป็นตัวแทนธนาคารในการติดต่อกับลูกค้าในประเทศไทย เพื่อให้บริการด้านการส่งสินค้าออกและนำสินค้าเข้า ตลอดจนรับฝากเงินและให้กู้ยืมเงิน ในเวลาต่อมาปริมาณการค้าต่างประเทศขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็วธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศจึงได้ขยายธุรกิจเข้ามาในรูปของ "สาขาธนาคาร" โดยธนาคารฮ่องกง และเซี่ยงไฮ้ (The Hongkong & Shanghai Banking Corporation) เป็นธนาคารต่างประเทศแห่งแรกที่เข้ามาตั้งสาขาในประเทศไทย เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2431 ต่อมาธนาคารอื่นๆ มาเปิดสาขาอีกเช่น ธนาคารชาเตอร์ เมื่อเดือนพฤษภาคม 2437 ธนาคารอินโดจีนของฝรั่งเศส เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2440 เป็นต้น การดำเนินงานธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ นอกจากจะทำหน้าที่เป็นผู้ฝากเงิน จ่ายเงินตามเช็คและตัวเงินรวมทั้งให้กู้ยืมระยะสั้นแล้วสาขาของธนาคารเหล่านั้นยังได้ออก "แบงก์โน้ต" (Bank Note) ที่ชาวไทยทั่วไปเรียก "แบงก์" ขึ้นใช้ในระบะหนึ่งด้วย

ปัญหาและความสำคัญของปัญหา

(Statement of the Problem)

จากภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันส่งผลให้การดำเนินการของธนาคารได้รับผลกระทบโดยตรงในด้านของธุรกิจการรับฝากเงินประเภทเงินฝากประจำ ซึ่งเป็นผลมาจาก ปี 2540 การที่รัฐบาลประกาศใช้นโยบายการเงินบาทลอยตัวตามความต้องการของ Demand และ Supply ในตลาดเงิน ซึ่งส่งผลให้ผู้บริโภคมีความต้องการในการถือเงินเพื่อการเก็งกำไรในปริมาณสูงอันเป็นผลมาจากส่วนต่างของอัตราแลกเปลี่ยน จากสาเหตุนี้ทำให้ธนาคารมีการแข่งขันกันในด้านต่างๆ เพื่อชิง

ผู้บริโภคให้มาใช้บริการกับทางธนาคาร เช่น มาตราการทางด้านอัตราดอกเบี้ย แต่ทั้งนี้และทั้งนั้น มาตราการต่างๆ ของธนาคารที่ออกมายังต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของธนาคารแห่งประเทศไทย

สาเหตุอีกประการหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อสถานะความต้องการในการฝากเงินของผู้บริโภค ก็คือ สภาพคล่องทางเศรษฐกิจของผู้บริโภคที่มีความต้องการในการฝากเงินในประเภทเงินฝากประจำในธนาคารต่างๆ ที่เปิดให้บริการอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งความสะดวกในด้านสถานที่และการให้บริการของพนักงานธนาคารก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อความต้องการในการฝากเงินของผู้บริโภค ประกอบกับการดำเนินงานของธนาคารต้องการรักษาสภาพคล่องจึงจำเป็นต้องระดมเงินฝากประจำจากลูกค้า เพื่อนำมาดำเนินงานธุรกิจและบริการในด้านต่างๆ

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความต้องการในการฝากเงินของผู้บริโภค เพื่อนำมาเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์และการระดมเงินฝากประจำของธนาคารต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(Objectives of the Study)

1. ต้องการศึกษถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากประจำและผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย
2. ต้องการทราบถึงแนวโน้มของการรับฝากเงินของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอ เวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

(Expected Results)

1. ทำให้ธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ทราบถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของธนาคารและจะช่วยให้การดำเนินงานของธนาคารดีขึ้นในอนาคต
2. ทำให้ธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ทราบถึงวิธีการหาเงินฝากและแหล่งที่มาของเงินฝาก

ขอบเขตของการวิจัย

(Scope of the Study)

1. เป็นการศึกษาเฉพาะด้านธุรกิจเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540
2. ศึกษาจากข้อมูลลูกค้าและบุคคลทั่วไปในท้องถิ่นเพื่อความสะดวกในด้านเวลาและงบประมาณของผู้วิจัย
3. ศึกษาถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของลูกค้าธนาคารพาณิชย์ โดยตัวแปรที่นำมาใช้ ดังนี้

ก. ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ (independent variables) ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้ถาวร รายได้ชั่วคราว ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทน ทรัพย์สินถาวร หนี้สิน ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทน และระยะเวลาในการเป็นลูกค้า

ข. ประกอบด้วยตัวแปรตาม (dependent variables) ได้แก่ ปริมาณเงินฝากประจำของลูกค้าธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

(Operational Definition of Terms)

ลูกค้า หมายถึง ลูกค้าของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

สมาชิก หมายถึง สมาชิกในครัวเรือนที่เป็นเครือญาติของลูกค้า

ธนาคาร หมายถึง ธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

อัตราดอกเบี้ย หมายถึง ดอกเบี้ยธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ประกาศให้กับลูกค้า

รายได้ถาวร หมายถึง ผลรวมของรายได้ของลูกค้าที่ได้รับเป็นประจำ ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าเช่ารับตลอดจนถึงรายได้จากการประกอบธุรกิจต่างๆ

รายได้ชั่วคราว หมายถึง ผลรวมของรายได้ของลูกค้านี้ที่ได้รับนอกเหนือจากรายได้ถาวร เช่น มรดก ถูกลื้อตเตอร์

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทน หมายถึง ผลรวมของค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการจับจ่ายใช้สอยสินค้าอุปโภคบริโภค ได้แก่ รถยนต์ ที่วี วีดีโอ ตู้เย็น ฯลฯ

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทน หมายถึง ผลรวมของค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการซื้อสินค้าบริโภคในครัวเรือนหรือใช้ให้หมดไปในระยะเวลาอันสั้น เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ค่ารักษาพยาบาล การศึกษา ฯลฯ

ทรัพย์สินถาวร หมายถึง ผลรวมของทรัพย์สินถาวรทุกชนิดที่มีอยู่ ได้แก่ รถยนต์ ที่ดิน

หนี้สิน หมายถึง ผลรวมของหนี้สินคิดจากยอดคงเหลือของลูกค้าในธนาคารพาณิชย์ และสถาบันการเงินอื่นๆ

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน หมายถึง จำนวนบุคคลที่เป็นเครือญาติที่อาศัยอยู่ในครัวเรือน และเป็นภาระเลี้ยงดู

เงินฝากประจำ หมายถึง เงินฝากที่มีระยะเวลา 3 เดือน 6 เดือน 12 เดือน และเงินฝากรายงวด

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

(REVIEW OF RELATED LITERATURES)

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความกระจ่าง
ซึ่งปัญหาและดำเนินการวิจัยอย่างถูกต้องโดยครอบคลุมเนื้อหาดังนี้

ธนาคารพาณิชย์ไทยและการฝากเงิน

ธนาคารพาณิชย์ไทยแห่งแรก

พระเจ้าน้องยาเธอกรมหมื่นมหิศราชนนนาครหทัยเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติในขณะ
นั้น ซึ่งมีสายพระเนตรอันยาวไกล ประกอบกับทรงมีโอกาสโดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระ
จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งเสด็จพระราชดำเนินประพาสยุโรปครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2440 เป็นเวลา
นานถึง 9 เดือน ก็ยังทรงประจักษ์ถึงประโยชน์มหาศาลในการที่ประเทศไทยจะมีระบบการเงินและ
การธนาคารที่ดีเป็นของชาวไทยเองเช่นเดียวกับประเทศต่างๆ โดยที่เสด็จผ่านจึงทรงปรารถนาที่จะ
ตั้งธนาคารพาณิชย์ที่เป็นของชาวไทยเองขึ้นมาบ้างโดยที่ตระหนักถึงความจำเป็นของประเทศที่ต้อง
มีการค้าขายกับต่างประเทศ ความยากลำบากของคนไทยและ พ่อค้าชาวจีนซึ่งต้องติดต่อใช้บริการ
ของธนาคารพาณิชย์แต่กลับไม่ได้รับความสะดวกจากธนาคารของต่างประเทศที่มาตั้งสาขาใน
ประเทศไทยเท่าที่ควร ตลอดจนการขาดสถาบันการเงินและการธนาคารของคนไทยเองมารองรับ
จึงทำให้ทรงตัดสินพระทัยจะตั้งธนาคารพาณิชย์ที่ดำเนินงานโดย คนไทยขึ้นเองให้จงได้ แม้จะ
ทรงประสบกับอุปสรรคนานาประการก็ตาม แต่โดยที่ยังเกรงว่าชาวไทยทั่วไปเห็นว่า ธนาคาร
พาณิชย์หรือที่เรียกกันในสมัยนั้นว่า "แบงก์" เป็นกิจการใหม่หากทรงตั้งขึ้นแล้วไม่ประสบความสำเร็จ
ก็จะจะเป็นการอัปยศ ทั้งอาจจะมีผลกระทบถึงความคิดริเริ่มใหม่ๆ ที่จะทรงทำต่อไปใน
อนาคตด้วย ดังนั้น จึงทรงเห็นว่าน่าที่จะทดลองทำกิจการที่ดำเนินงานในลักษณะธนาคารพาณิชย์
แต่ให้มีขนาดเล็กเพื่อเป็นการทดลองก่อน จากนั้น จึงทรงเริ่มศึกษาการบริหารงานธนาคารพาณิชย์
การบัญชี การให้กู้ยืมเงิน เป็นต้น จากตำราต่างๆ และเริ่มสั่งซื้อกระดาษและเครื่องมือเครื่องใช้จาก
ต่างประเทศ สำหรับใช้ในการรับฝากเงินและจ่ายเงิน

พระราชดำริของพระองค์เริ่มเป็นรูปเป็นร่างขึ้นเมื่อทรงจัดหาเงินลงทุนได้ประมาณ 30,000 บาท ได้ทรงเตรียมการต่างๆ สำหรับการประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ซึ่งทรงขนานนามว่า "บุคคัลลีย์" (Book Club) จนสามารถเปิดดำเนินการได้เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม ร.ศ. 123 หรือ พ.ศ. 2447 ที่ตึกแถวของพระคลังข้างที่ตำบลบ้านหม้อ โดยมีพระสรรพการหิรัญกิจเป็น ผู้จัดการ มีพนักงานทั้งสิ้น 18 คน การดำเนินงานในระยะแรกเป็นการพยายามเบี่ยงเบนภาพการทำงานที่แท้จริงเป็นไปในลักษณะห้องสมุดแต่ในทางปฏิบัติทั้งผู้จัดการและพนักงานของ บุคคัลลีย์ต่างก็ดำเนินธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ คือ รับฝากเงิน โดยให้ดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี ซึ่งสามารถรวบรวมเงินฝากในช่วงแรกได้ถึง 80,000 บาท แล้วนำไปให้กู้ยืมในธุรกิจเกี่ยวกับที่ดิน สิ่งก่อสร้างและการรับจ้าง ซึ่งก็ปรากฏว่าสามารถดำเนินธุรกิจไปได้ด้วยดี

ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2448 หลังจากบุคคัลลีย์ดำเนินงานครบ 6 เดือน ก็เริ่มมีการขยายธุรกิจไปในด้าน "แลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ" อันเป็นครั้งแรกที่คนไทยเข้ามามีส่วนร่วมในธุรกิจที่เคยผูกขาดโดยธนาคารต่างประเทศ จากการขยายธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ซึ่งกลายเป็นธุรกิจที่สร้างผลกำไรได้อย่างน่าพอใจ ประกอบกับที่ กรมหมื่นมหิศรราชหฤทัย ทรงพิจารณาเห็นว่าคนทั่วไปเริ่มรู้จักและยอมรับธุรกิจที่แท้จริงของบุคคัลลีย์ว่า คือ ธนาคารพาณิชย์ ทั้งยังทรงเห็นอีกว่าปริมาณธุรกิจในเวลานั้นมีมากพอ และมีความเป็นไปได้ที่จะให้แทรกเข้าไปช่วงชิงจากธนาคารพาณิชย์ของต่างประเทศ ให้มาอยู่ในมือของนักการธนาคารชาวไทยมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านเงินฝาก การให้สินเชื่อ ตลอดจนการให้บริการสำหรับการค้าระหว่างประเทศ ทำให้ทรงพิจารณาว่าถึงเวลาที่คนไทยจะมีธนาคารพาณิชย์ของตนเองอย่างเปิดเผยได้แล้ว

ดังนั้น หลังจากที่ทรงศึกษาสู่ทางต่างๆ แล้ว กรมหมื่นมหิศรราชหฤทัยจึงทรงออกหุ้นสำหรับการขยายงานในรูปบริษัท ที่จะทำธุรกิจธนาคารพาณิชย์อย่างสมบูรณ์แบบ โดยแบ่งหุ้นทั้งหมดออกเป็น 3,000 หุ้น ราคาหุ้นละ 1,000 บาท ซึ่งปรากฏว่ามีผู้สนใจจองซื้อครบ ทำให้ได้เงินทุนทั้งสิ้น 3,000,000 บาท และเพื่อสนองความต้องการในการขยายธุรกิจไปยังต่างประเทศ กรมหมื่นมหิศรราชหฤทัยจึงทรงเชิญชวนให้ คอยซ์ เอเซียติช แบงก์ (Deutsch Asiatische Bank) ธนาคารของเยอรมัน และเดน ดานส์เก ลานด์มันด์ส แบงก์ (Den Danske Landmands Bank) แห่งประเทศเดนมาร์ก ให้มาซื้อหุ้นด้วย โดยธนาคารทั้งสองแห่งมีหุ้นอยู่ในบริษัทใหม่จำนวน 330 และ 240 หุ้น ตามลำดับ

จากการขยายธุรกิจด้านการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ตลอดจนความพยายามในการตั้งธนาคารพาณิชย์เต็มรูปแบบของบุคคัลลีย์ ทำให้ระหว่งการเตรียมการเพื่อยื่นขอจดทะเบียนนั้นเอง ได้เกิดสถานการณ์บางอย่างที่เป็นอุปสรรคอย่างรุนแรงในการตั้งธนาคารของคนไทยและเพื่อยุติ

เหตุอันอาจจะขัดขวางความพยายามจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ของคนไทย และป้องกันมิให้ต่างชาติใช้เป็นช่องทางในการบีบบังคับทางการเมือง กรมหมื่นมหิศรราชหฤทัย จึงทรงเสียสละโดยทรงตัดสินพระทัยทำหนังสือกราบบังคมทูลลาออกจากตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพร้อมกับการยื่นเรื่องเพื่อขอจัดตั้ง บริษัทแบงก์สยามกัมมาจล ทุนจำกัถ ก็ยังดำเนินต่อไปกระทั่งวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2449 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงออกประกาศพระราชทานอำนาจพิเศษ หรืออีกนัยหนึ่ง พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ บริษัท แบงก์สยามกัมมาจล ทุนจำกัถ ประกอบธุรกิจพาณิชย์ได้อย่างเป็นทางการนับแต่นั้นมา และกลายเป็น "ต้นแบบธนาคารไทย" ที่ฟันฝ่าอุปสรรคนานัปการมาจนมั่นคงราบเท่าทุกวันนี้

ก่อนหน้าที่จะเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ไม่นานนัก ได้มีการเปลี่ยนชื่อประเทศจาก "สยาม" มาเป็น "ประเทศไทย" ส่งผลให้ชื่อต่างๆ ที่เคยใช้คำว่า "สยาม" ต้องเปลี่ยนมาใช้คำว่า "ไทย" แทน ในสภาพเช่นนั้น บริษัทแบงก์สยามกัมมาจล ทุนจำกัถ จึงอยู่ในข่ายที่จะต้องปรับเปลี่ยนชื่อเสียใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ โดยพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนครชิพวงศ์ ประพันธ์ นายกรรมการแบงก์สยามกัมมาจล ในขณะนั้นได้ทรงประทานนามใหม่ให้ว่า "ธนาคารไทยพาณิชย์" ดังนั้นบริษัทแบงก์สยามกัมมาจล ทุนจำกัถ จึงได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด มาตั้งแต่วันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2482

วิวัฒนาการของธนาคารพาณิชย์ไทย

นอกจากสาขาธนาคารต่างประเทศ และธนาคารพาณิชย์ของไทยแล้ว ยังมีธนาคารที่ก่อตั้งขึ้นโดยชาวจีนในประเทศไทยเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ใกล้เคียงกัน เช่น ธนาคารจีนสยาม เมื่อ พ.ศ. 2450 ธนาคารเลียว่งเฮง เมื่อปี พ.ศ.2476 ธนาคารกวางเก๊าเฮง เมื่อปี พ.ศ.2476 และธนาคารกวางซุนหลี เมื่อ พ.ศ.2476 เป็นต้น แต่ธนาคารตามที่กล่าวชื่อนั้นได้เลิกสัมกิจการในเวลาต่อมา

นับแต่ปี พ.ศ.2449 ที่ธนาคารพาณิชย์ไทยแห่งแรกเกิดขึ้นจนถึงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 มีธนาคารพาณิชย์ไทยที่จดทะเบียนและยังคงเปิดดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน 5 ธนาคารด้วยกัน (ในชื่อปัจจุบัน) คือ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (พ.ศ.2449) ธนาคารนครธน (พ.ศ.2476) ธนาคารมหานครจำกัด (พ.ศ.2477) ธนาคารแห่งเอเชีย จำกัด (พ.ศ.2482) ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (พ.ศ.2484)

ธนาคารพาณิชย์ไทยในระยะนี้ไม่ค่อยจะเจริญก้าวหน้าเท่าใดนัก สู้ธนาคารของชาวยุโรปไม่ได้ ทั้งนี้เพราะธนาคารของชาวยุโรปมีทุนสำรองมาก และมีการบริหารงานโดยผู้ที่มีความรู้และ

มีความเชี่ยวชาญทางด้านการธนาคาร นอกเหนือไปจากนั้น ธนาคารของชาวยุโรปยังมีการติดต่ออย่างดีกับธุรกิจต่างๆ ในยุโรปอีกด้วย แต่ในทางกลับกันธนาคารพาณิชย์ไทยยังขาดพนักงานที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการธนาคาร ทุนดำเนินงานน้อย และมีขอบเขตจำกัดในการติดต่อทางด้านธุรกิจกับต่างประเทศ จึงไม่สามารถที่จะแข่งขันกับธนาคารของชาวยุโรปได้ในทุกด้าน

ระยะก่อร่างสร้างตัวของธนาคารพาณิชย์ไทยอยู่ในระหว่างปี พ.ศ.2484-2488 ซึ่งเป็นระยะเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ระยะนี้ธนาคารพาณิชย์ไทยเริ่มมีบทบาทมากขึ้น โดยมีธนาคารพาณิชย์ไทยเปิดดำเนินการเพิ่มมากขึ้นอีกหลายธนาคารอันเนื่องมาจากเหตุผลต่อไปนี้

1. เมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 แม้ในระยะแรกประเทศไทยจะไม่ได้ถูกผลักดันเข้าสู่สงครามโดยตรง แต่ในที่สุดสถานการณ์ได้บีบบังคับให้ประเทศไทยต้องร่วมมือกับกองทัพญี่ปุ่น โดยประกาศสงครามกับฝ่ายพันธมิตร คือ ยุโรปและอเมริกา ในปี พ.ศ.2485 ซึ่งประเทศไทย จำเป็นต้องยึดทรัพย์สินของประเทศคู่สงคราม ซึ่งรวมถึงธนาคารพาณิชย์ของชาวยุโรปที่เปิดดำเนินการในขณะนั้นด้วย ทำให้สาขานาการต่างประเทศบางแห่งต้องปิดกิจการลงชั่วคราว จึงเป็นโอกาสอันดีที่จะจัดตั้งธนาคารพาณิชย์ของไทยขึ้นเอง

2. จากการที่สาขาของธนาคารต่างประเทศปิดกิจการลง ทำให้พนักงานคนไทยที่ปฏิบัติงานอยู่กับสาขาของธนาคารต่างประเทศต้องว่างงานลง พนักงานเหล่านี้เป็นทรัพยากรอันสำคัญ เพราะมีความรู้และประสบการณ์จากการทำงานกับธนาคารต่างประเทศ และต่อมาได้เป็นกำลังอันสำคัญของธนาคารพาณิชย์ไทย ทำให้การบริหารงานของธนาคารพาณิชย์ไทยมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

3. กำไรจากการปริวรรตเงินตราต่างประเทศ เป็นสิ่งจูงใจประการหนึ่งที่ทำให้มีผู้ก่อตั้งธนาคารพาณิชย์ขึ้นมาใหม่ เพราะข้อบังคับที่ให้พ่อค้าผู้ส่งออกเมื่อได้รับเงินตราต่างประเทศจะต้องนำมาขายแลกเปลี่ยนกับธนาคารแห่งประเทศไทย ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์จึงเข้ามาเป็นตัวแทนรับซื้อเงินตราต่างประเทศจากลูกค้าผู้ส่งออก แล้วขายเงินตราต่างประเทศนั้นให้ธนาคารแห่งประเทศไทย โดยกำไรเป็นส่วนต่างระหว่างราคาซื้อกับราคาขาย

4. เหตุผลประการสุดท้ายที่ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด อันทำให้ธนาคารพาณิชย์ไทยเริ่มเจริญขึ้นในช่วงนี้อย่างจริงจัง เป็นเพราะรัฐบาลโดยเฉพาะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในสมัยนั้น มีนโยบายสนับสนุนธนาคารพาณิชย์ไทย โดยได้หาวิธีทางช่วยเหลือและส่งเสริมกิจการธนาคารพาณิชย์ของคนไทยโดยผ่านทาง สำนักงานธนาคารแห่งชาติไทยประกอบกับในภาวะสงครามทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทยต้องจำหน่ายธนบัตรออกใช้เพิ่มขึ้นตามลำดับ ระหว่าง วันที่ 30 พฤศจิกายน 2484 ซึ่งเป็นเวลาก่อนเกิดสงครามถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2488 เมื่อเสร็จสงคราม ปริมาณธนบัตรออกใช้ได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจากจำนวน 275 ล้านบาท เป็น 1,993 ล้านบาท ทำ

ให้เงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นอย่างมาก เป็นช่องทางให้มีการขยายตัวทางด้านการขยาย
เครดิตของธนาคารพาณิชย์ในการปล่อยสินเชื่อให้แก่ธุรกิจการค้าเพิ่มขึ้นได้หลายเท่า

ธนาคารพาณิชย์ไทยที่ได้ตั้งขึ้นในช่วงนี้มี 5 ธนาคาร คือ ธนาคารมณฑล จำกัด (พ.ศ.
2485) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (พ.ศ.2488) ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ จำกัด (พ.ศ.2487) ธนาคาร
กรุงศรีอยุธยา (พ.ศ.2488) และธนาคารกสิกรไทย จำกัด (พ.ศ.2488) และในช่วงนี้ ธนาคารพาณิชย์
อาทิ ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด ธนาคารเอเชีย จำกัด ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด ธนาคาร
มณฑล จำกัด ได้เปิดสำนักงานสาขาขึ้นมาทั้งสิ้นประมาณ 70 กว่าสาขา ในจำนวนนี้มีเพียง 4
สาขาเท่านั้น ที่เป็นสำนักงานสาขาในส่วนภูมิภาค นอกนั้นเป็นสาขาในจังหวัดพระนครและธนบุรี

ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สองยุติ จนถึงปัจจุบัน ก็จากปี พ.ศ.2489 เป็นต้นมา
ธนาคารพาณิชย์ไทยได้เจริญขึ้นทัดเทียมกับธนาคารต่างประเทศทั้งในด้านการบริหารงาน การรับ
ฝากเงิน การให้สินเชื่อ การให้บริการด้านการค้าต่างประเทศ การให้บริการด้านอื่นๆ ตลอดจนการ
นำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการบริหารและการบริการลูกค้า เป็นต้น ทำให้ธนาคารพาณิชย์
เป็นสื่อกลางทางการเงินที่มีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ และมีส่วนช่วยในการพัฒนา
เศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมากโดยการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการขยายธุรกิจการค้า การ
อุตสาหกรรม การพาณิชย์กรรม การเกษตรกรรม การก่อสร้าง การเคหะสงเคราะห์ และบริการ
อื่นๆ โดยการกระจายสินเชื่ออย่างทั่วถึงทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

ความเจริญก้าวหน้าของธนาคารพาณิชย์ในช่วงนี้มีสาเหตุที่เป็นปัจจัยสำคัญ 2 ประการ คือ

1. หลังจากเสร็จสิ้นสงครามประเทศต่างๆ ทั่วโลกขาดแคลนอาหารและวัตถุดิบที่จำเป็น
สำหรับการพัฒนาประเทศหลังสงคราม แต่ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากสงครามไม่มากนัก
และหลุดพ้นจากเป็นประเทศผู้แพ้สงครามด้วยการดำเนินงานของคณะบุคคลกลุ่มหนึ่งที่เรียก ตัว
เองว่า "เสรีไทย" และการดำเนินนโยบายทางการเมืองระหว่างประเทศอย่างชาญฉลาดของรัฐบาล
ในสมัยนั้น ประกอบกับประเทศมีทรัพยากรธรรมชาติอย่างอุดมสมบูรณ์ และเป็นประเทศเกษตร
กรรม จึงได้มีการส่งสินค้าออก เช่น ข้าว ยาง ดีบุก ไม้สัก ฯลฯ ออกไปจำหน่ายยัง ต่างประเทศ
เป็นจำนวนมาก ดังนั้นเมื่อการค้าและการผลิตเจริญรุ่งเรือง ความต้องการในเงินทุนเพื่อขยายกิจ
การค้าและขยายอุตสาหกรรมการผลิตจึงมีมากขึ้นธนาคารพาณิชย์จึงมีส่วนสำคัญในการระดมทุน
ทั้งภายในและภายนอกประเทศเพื่อสนองความต้องการดังกล่าวขณะเดียวกันประเทศไทยก็ขาด
แคลนเงินตราต่างประเทศมากซึ่งเป็นภาวะต่อเนื่องมาจากสงคราม โดยเฉพาะระยะปลายสงคราม
การชำระเงินระหว่างประเทศเกินดุลเป็นจำนวนมากรัฐบาลโดยธนาคารแห่งประเทศไทยจึงอาศัย
อำนาจตามพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พุทธศักราช 2485 ซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับ

นโยบายการเงินต่างประเทศโดยตรง ดำเนินมาตรการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน โดยในระยะแรก [9 พฤษภาคม 2489 - 28 มกราคม พ.ศ.2490] ผู้ส่งออกต้องจัดให้ได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศตาม สกกุลที่ทางการกำหนดและจะต้องขายให้ธนาคารแห่งประเทศไทยผ่านธนาคารรับอนุญาตในอัตรา 40 บาท ต่อ 1 ปอนด์สเตอร์ลิง ส่วนในการนำเข้านั้นผู้ส่งสินค้าเข้าก็ต้องขอซื้อเงินทางการเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อรวมเงินตราต่างประเทศไว้เป็นแหล่งกลางที่ธนาคารแห่งประเทศไทยแต่ปรากฏว่าวิธีการนี้ไม่ได้ผลเพราะมีการ ลักลอบซื้อขายเงินตราต่างประเทศในตลาดมืด ซึ่งให้อัตราแลกเปลี่ยนที่สูงกว่าทางการจึงได้ปรับปรุงวิธีการควบคุมเสียใหม่เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2490

การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินระบบใหม่นี้ แตกต่างไปจากระบบเดิมในสาระสำคัญ 2 ประการคือ ประการแรก ตลาดเงินตราต่างประเทศแบ่งเป็น 2 ภาค คือ ตลาดทางการ และตลาดเสรีซึ่งได้แก่ตลาดมืด ประการที่สองนำระบบอัตราแลกเปลี่ยนหลายอัตรามาใช้ กล่าวคือ มีอัตราทางการซึ่งกำหนดไว้ 40 บาท ต่อ 1 ปอนด์สเตอร์ลิง และ 100 บาท ต่อ 10.075 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (ต่อมาเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2492 เปลี่ยนเป็น 35 บาท ต่อ 1 ปอนด์สเตอร์ลิงและ 12.50 บาท ต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา เนื่องจากการลดค่าของเงินปอนด์สเตอร์ลิง อัตราตลาดเสรีเป็นอีกอัตราหนึ่ง ซึ่งขึ้นอยู่กับอุปสงค์และอุปทาน และยังมีที่เป็นอัตราผสมอีกอัตราหนึ่งซึ่งเกิดจากการ บังคับให้ผู้ส่งยาง ดีบุก และไม้สักต้องขายเงินตราต่างประเทศในอัตราทางการส่วนหนึ่ง ส่วนที่เหลือให้ขายได้ในตลาดเสรี อัตราที่แท้จริงจึงขึ้นอยู่กับส่วนร้อยละที่กำหนดให้ส่งมอบขายให้ทางการ กับระดับอัตราแลกเปลี่ยนในตลาดเสรี ดังนั้น การปรับปรุงอัตราส่วนร้อยละที่ต้องมอบขายเงินตราต่างประเทศที่จะต้องขายให้ทางการจึงมีผลกระทบรายได้การส่งออก จึงต้องลดการปรับปรุงอัตราส่วนร้อยละที่ต้องมอบขายเงินตราต่างประเทศให้น้อยลงๆ เป็นลำดับเพื่อจูงใจผู้ส่งออกและเป็นการส่งเสริมสินค้าออก ราคาสินค้าภายในประเทศ จึงไม่ถูกกระทบกระเทือนจากอุปสงค์ภายนอกประเทศมาก ซึ่งก็ดูไม่แตกต่างจากการเก็บภาษีขาเข้า แต่ก็เป็นการช่วยให้มีเงินตราต่างประเทศพอที่จะนำไปใช้ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม และเพื่อซื้อสินค้าที่จำเป็นจากต่างประเทศได้

ในระยะต่อมา [25 มีนาคม 2491 - 29 กันยายน 2492] หลังจากการเปลี่ยนแปลงระบบการควบคุมได้ประมาณหนึ่งปี ทางการจึงมีเงินตราต่างประเทศมากพอจะป้อนตลาดเสรีได้บ้าง ฉะนั้น ในวันที่ 25 มีนาคม 2491 ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงเริ่มขายเงินปอนด์สเตอร์ลิงให้แก่ธนาคารพาณิชย์ เพื่อขายต่อให้แก่ผู้นำสินค้าเข้า ในขั้นแรกอัตราที่ขายนั้นพิจารณาตามอัตราที่ธนาคารพาณิชย์เสนอซื้อจนถึงวันที่ 29 กันยายน 2492 จึงได้กำหนดขึ้นเองด้วยอัตรา 57.75 บาท ต่อ 1 ปอนด์สเตอร์ลิง และต่อมาได้ขายเงินรูปีอีกสกุลหนึ่ง และในวันที่ 1 พฤษภาคม 2496 จึงได้เริ่มขายเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา เพื่อการนำสินค้าเข้าในอัตราดอลลาร์ละ 16.75 บาท และเปลี่ยนเป็น 16.07 บาท ต่อ 1 ดอลลาร์ เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2497 และเมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2498 ได้มีการ

เปลี่ยนอัตราแลกเปลี่ยนใหม่ กำหนดให้ 56 บาท เท่ากับ 1 ปอนด์ และ 20 บาท เท่ากับ 1 ดอลลาร์

จากการที่อัตราค่าการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราดังกล่าวทำให้ธนาคารพาณิชย์มีกำไรจำนวนมาก ซึ่งจะถือเป็นรายได้ที่ทำกำไรสูงสุดในการประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ในช่วงนั้นก็ได้ นอกจากนี้ในช่วงสงครามเกาหลี สินค้าออกที่สำคัญของประเทศไทย เช่น ข้าว ยาง ดีบุก และไม้สัก เป็นที่ต้องการของตลาดโลกอย่างสูงทำให้รายได้ราคาจากการเพิ่มขึ้นของรายได้ส่งออกทำให้รายได้ของประชาชาติเพิ่มสูงขึ้น ความต้องการสินค้าอุตสาหกรรมซึ่งต้องนำเข้าจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วธุรกิจการส่งสินค้าเข้าจึงรุ่งเรืองไปพร้อมกับธุรกิจการส่งออก และพร้อมกันนั้นก็เกิดอุตสาหกรรมผลิตสินค้าใหม่ๆ เพิ่มขึ้นมาเพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภคซึ่งแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบธุรกิจการค้าและอุตสาหกรรมที่สำคัญก็คือ "ธนาคารพาณิชย์"

จากการที่การค้าระหว่างประเทศและการประกอบกิจการอุตสาหกรรมกลายเป็นกลไกสำคัญในการทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศขยายตัวอย่างรวดเร็วในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 และช่วงสงครามเกาหลีและนับตั้งแต่ปี พ.ศ.2505 ประเทศไทยเริ่มมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติเป็นครั้งแรก อันเป็นยุคที่เศรษฐกิจไทยเริ่มเข้าสู่ยุคแห่งการพัฒนา ทำให้กิจการธนาคารพาณิชย์ไทยเพิ่มขึ้นอีก 7 ธนาคาร คือ ธนาคารแหลมทอง จำกัด (พ.ศ.2491) ธนาคารสหธนาคาร (พ.ศ.2492) ธนาคารไทยทุน จำกัด (พ.ศ.2492) ธนาคารศรีนคร จำกัด (พ.ศ.2493) ธนาคารทหารไทย จำกัด (พ.ศ.2500) ธนาคารเอเชียทรัสต์ จำกัด เข้ามาอีกเมื่อ พ.ศ. 2530 นอกจากธนาคารพาณิชย์ไทยที่เปิดดำเนินการเพิ่มขึ้นแล้วธนาคารต่างประเทศที่ต้องปิดกิจการชั่วคราวในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สองก็ได้เริ่มเปิดกิจการใหม่และยังมีสาขาธนาคารต่างประเทศเข้ามาเปิดดำเนินการในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอีก 7 ธนาคาร คือ ธนาคารสากล-พาณิชย์แห่งประเทศไทย (พ.ศ.2490) ธนาคารภาริตโอเวอร์ซีส์ (พ.ศ.2490) ธนาคารแห่งอเมริกา (พ.ศ.2492) ธนาคารมิตซูบิชิ จำกัด (พ.ศ.2495) ธนาคารโตเกียว (พ.ศ.2505) ธนาคารเชสแมน-ฮัตตัน (พ.ศ.2507) และธนาคารสหมาลายัน (พ.ศ.2507)

2. ในช่วงหลังจากปี พ.ศ.2516 เป็นช่วงการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ ทั้งทางการเมืองและทางเศรษฐกิจ ในทางการเมืองได้เกิดเหตุการณ์ 16 ตุลาคม 2516 จากการเดินขบวนครั้งใหญ่ของนิสิตนักศึกษา ประชาชน ซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงคณะรัฐบาล และปรับโครงสร้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้มีผลกระทบต่อธนาคารพาณิชย์ไทย กล่าวคือ ในจำนวนธนาคารพาณิชย์ไทย 16 ธนาคาร (ในขณะนั้น) ยกเว้นธนาคารกรุงไทย จำกัด ซึ่งรัฐบาลเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด ซึ่งสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่แล้ว ปรากฏว่ามีการกระจุกตัว (concentration) ในอัตราสูง ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของ

ธนาคารตกอยู่ในมือของกลุ่มคนเพียงไม่กี่ตระกูล และมีความสัมพันธ์เกาะกลุ่มทางเศรษฐกิจอย่างแน่นแฟ้น มีการดึงผู้มีอิทธิพลทางการเมืองคุ้มครองผลประโยชน์ ทำให้มีอำนาจทางเศรษฐกิจและการเมือง และจะมีการใช้ธนาคารเป็นฐานอำนาจทางการเมือง เพื่อประโยชน์การเมืองของตน เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองดังกล่าวขึ้นแล้ว ทำให้ธนาคารเหล่านั้นต้องทำการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารใหม่ให้เหมาะสมกับภาวะการณ์เปลี่ยนแปลง ประกอบกับในปี พ.ศ.2522 ได้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายธนาคารพาณิชย์ โดยมุ่งทำลายการผูกขาด การใช้อิทธิพลในการเป็นเจ้าของธนาคารเพื่อประโยชน์ในกลุ่มของตน โดยกฎหมายบังคับให้มีการกระจายหุ้นไปสู่ผู้ถือหุ้นรายย่อย ตลอดจนห้ามกระทำการใดที่เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันในระบบธนาคารพาณิชย์ หรือเป็นการผูกขาดหรือจำกัดขั้นตอนทางเศรษฐกิจ พร้อมกันนั้นก็ให้อำนาจธนาคารแห่งประเทศไทยในการกำหนดมาตรฐานต่างๆ ในลักษณะที่ละเอียดมากขึ้นและเข้มงวดมากขึ้น รวมทั้งมีอำนาจบังคับให้แบ่งสรรสินเชื่อแก่ภาคเศรษฐกิจที่กำหนด นอกจากนี้เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงให้แก่ผู้ฝากเงิน ก็ได้มีการพิจารณาที่จะให้มีการจัดตั้งสถาบันประกันเงินฝากขึ้นด้วย

ในตอนปลายปี 2528 รัฐบาลได้มีการแก้ไขโดยออกพระราชกำหนดปรับปรุงมาตรฐานต่างๆ ในการกำกับควบคุมธนาคารพาณิชย์ โดยเพิ่มความเข้มงวดกับการให้กู้ยืมแก่กิจการในเครือหรือในกลุ่มธุรกิจมากขึ้นเพื่ออำนาจในการสั่งการกรณีธนาคารพาณิชย์มีปัญหาโดยสามารถสั่งลงทุนหรือเพิ่มทุนได้รวมทั้งการมีอำนาจสั่งถอดหรือแต่งตั้งกรรมการหรือผู้บริหารได้ถ้ามีความจำเป็น โดยถือเสมือนเป็นผู้ถือหุ้นและเพื่อความรวดเร็วในการจับกุมผู้กระทำความผิดที่จะหลบหนี หรือการถ่ายเททรัพย์สินของผู้บริหารที่กระทำความผิด ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้ชั่วคราวได้ก่อนฟ้องคดีกรมตำรวจ เพื่อสั่งห้ามบุคคลออกนอกประเทศได้เป็นการชั่วคราว

ส่วนในทางเศรษฐกิจนั้นความปั่นป่วนของระบบการเงินระหว่างประเทศทำให้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวเข้ามามีบทบาทแทนระบบอัตราแลกเปลี่ยนคงที่ขณะเดียวกันประเทศผู้ส่งน้ำมันเป็นสินค้าออกหรือโอเปก ก็เริ่มใช้น้ำมันเป็นอาวุธทางการเมือง โดยขึ้นราคาน้ำมันถึง 4 ครั้ง จนเป็นเหตุให้เศรษฐกิจโลกและของประเทศไทย ซึ่งเคยราบรื่นมาโดยตลอดกว่า 2 ทศวรรษภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เริ่มเข้าสู่ยุคแห่งความผันผวนไม่แน่นอน อัตราการแลกเปลี่ยนและอัตราดอกเบี้ยมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงอย่างรวดเร็ว ฯลฯ ในระหว่างปี พ.ศ.2522 - 2528 ซึ่งในช่วงนี้ธนาคารส่วนใหญ่จะใช้กลยุทธ์แก้ไข โดยการชะลอการให้สินเชื่อและใช้โอกาสนี้ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานภายในนับตั้งแต่การดึงตัวนักบริหารมืออาชีพ ทั้งทางภาคเอกชนและภาค-

รัฐบาลมาร่วมในการบริหาร การสรรหาพนักงานที่มีความรู้ความสามารถ การจัดองค์การบริหาร ตลอดจนปรับปรุงระบบการทำงานต่างๆ ให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพเป็นต้น

จากการเปลี่ยนทางการเมือง เศรษฐกิจ และการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายธนาคารพาณิชย์ ถือได้ว่าเป็นนิมิตหมายที่ดีจะทำให้เกิดมิติใหม่ในระบบการธนาคารพาณิชย์ของไทย ทำให้การบริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไปยังภาคเศรษฐกิจต่างๆ ทั้งในนครหลวงและชนบท ทำให้เกิดการแข่งขันอย่างเป็นระบบ มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการบริหารและบริการ จึงนับได้ว่าเป็นช่วงที่มีการพัฒนาระบบธนาคารพาณิชย์ให้เป็นสถาบันการเงินในระบบเศรษฐกิจของประเทศอย่างจริงจัง

ธนาคารพาณิชย์ที่เปิดดำเนินการในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า มีทั้งหมด 4 ธนาคาร ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด(มหาชน) สาขาย่อยแม่ชะจาน ตั้งอยู่เลขที่ 330 หมู่ 10 ถนนเชียงใหม่-เชียงราย ต.แม่เจดีย์ อ.เวียงป่าเป้า จ.เชียงราย เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 30 พ.ค. 2540 โดยมีพนักงานในสาขาทั้งหมดรวม 8 คน

ธนาคารกรุงเทพฯ พาณิชย์การ จำกัด(มหาชน) สาขาแม่ชะจาน ตั้งอยู่เลขที่ 191 หมู่ 10 ถนนเชียงใหม่-เชียงราย ต.แม่เจดีย์ อ.เวียงป่าเป้า จ.เชียงราย เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 17 ก.ย. 2522 โดยมีพนักงานในสาขาทั้งหมดรวม 19 คน

ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขาแม่ชะจาน ตั้งอยู่เลขที่ 94 หมู่ 1 ถนนเชียงใหม่-เชียงราย ต.แม่เจดีย์ อ.เวียงป่าเป้า จ.เชียงราย เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 19 ต.ค. 2523 โดยมีพนักงานในสาขาทั้งหมดรวม 12 คน

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาเวียงป่าเป้า ตั้งอยู่เลขที่ 337 หมู่ 6 ถนนเชียงใหม่-เชียงราย ต.เวียง อ.เวียงป่าเป้า จ.เชียงราย เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 17 พ.ค. 2520 โดยมีพนักงานในสาขาทั้งหมดรวม 21 คน สถาบันการเงินที่ได้กล่าวมาเป็นสถาบันที่เข้ามามีบทบาททำให้สภาพเศรษฐกิจและสังคมของอำเภอเวียงป่าเป้าดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม นับได้ว่าธนาคารพาณิชย์มีส่วนสำคัญที่ช่วยสร้างความเจริญความก้าวหน้าให้กับท้องถิ่นเป็นอย่างดี

ระบบการเงิน (Financial system) มิได้มีตัวตนในฐานะเป็นสถาบันที่มีสถานที่ตั้งที่แน่นอน ณ ที่แห่งใดแห่งหนึ่ง ในความหมายอย่างกว้างๆ ระบบการเงิน หมายถึง ระบบที่เอื้ออำนวยความสะดวกและมีกลไกในการที่จะโอนเงินจากผู้ออมหรือหน่วยเศรษฐกิจที่มีเงินเหลือใช้ ซึ่งต่อไปจะเรียกสั้นๆ ว่า หน่วยเกินดุล (Surplus units) ไปให้ผู้ลงทุนหรือหน่วยเศรษฐกิจที่มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเกินรายได้ซึ่งต่อไปจะเรียกสั้นๆว่า หน่วยขาดดุล (Deficit units) โดยมีสถาบัน

การเงินทำหน้าที่เป็นตัวกลางทางการเงิน (Financial intermediaries) ในการโอนเงิน และใช้เครื่องมือทางการเงิน (Financial instruments) เป็นเครื่องมือในการโอนอำนาจซื้อให้แก่กัน

เพื่อให้มองเห็นภาพระบบได้ชัดเจนขึ้น หากพิจารณาระบบเศรษฐกิจ ซึ่งประกอบด้วยหน่วยเศรษฐกิจต่างๆ ซึ่งแบ่งออกได้เป็นสามกลุ่มใหญ่ๆ คือ ครัวเรือน หน่วยธุรกิจ และรัฐบาล การพิจารณาหน่วยเศรษฐกิจต่างๆ ที่อยู่ในแต่ละกลุ่ม อาจพิจารณาได้ในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายทั้งหมดกับรายรับทั้งหมด ทั้งนี้เพราะแต่ละกลุ่มจะมีลักษณะของรายจ่ายและรายรับที่แตกต่างกันออกไป

รายรับส่วนใหญ่ของครัวเรือนได้มาจากค่าแรงและเงินเดือน ในขณะที่รายจ่ายส่วนใหญ่ใช้จ่ายไปเพื่อซื้อสินค้าบริโภคประเภทคงทนถาวรและประเภทไม่คงทนถาวร ตลอดจนเพื่อซื้อบริการและอสังหาริมทรัพย์ รายรับส่วนใหญ่ของหน่วยธุรกิจได้มาจากการขายสินค้าและบริการให้แก่ครัวเรือน รัฐบาล และหน่วยธุรกิจอื่นๆ ส่วนรายจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการผลิตสินค้า และการขาย การลงทุน รายรับส่วนใหญ่ของรัฐบาลได้จากภาษีอากรและค่าธรรมเนียมต่างๆ ส่วนรายจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการซื้อสินค้าและบริการของรัฐบาลและค่าใช้จ่ายในการลงทุน

ฐานะงบประมาณของหน่วยเศรษฐกิจต่างๆ ในแต่ละกลุ่ม หรือทั้งกลุ่มอาจเป็นไปได้สามฐานะ คือ งบประมาณสมดุล ซึ่งแสดงถึงรายรับและรายจ่ายเท่ากัน งบประมาณเกินดุลซึ่งแสดงถึงรายรับมากกว่ารายจ่าย และงบประมาณขาดดุลซึ่งแสดงถึงรายจ่ายมากกว่ารายรับ แต่โดยทั่วไปแล้วฐานะงบประมาณจะอยู่ในลักษณะเกินดุลหรือขาดดุล ด้วยเหตุนี้ จึงอาจกล่าวได้ว่า ระบบการเงินเกี่ยวข้องกับหน่วยเกินดุลและหน่วยขาดดุล หน่วยเกินดุลไม่ต้องการที่จะใช้จ่ายรายรับที่ได้มาทั้งหมด ดังนั้นจึงมีเงินเหลืออยู่ในมือซึ่งทำให้เขามีสภาพคล่องสูง แต่ไม่ได้รับผลตอบแทน หน่วยเกินดุลจึงอยู่ในฐานะที่จะให้หน่วยขาดดุลกู้ยืมเงินได้ โดยได้รับเอกสารซึ่งแสดงถึงสัญญาที่จะชำระคืนทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยภายในระยะเวลาหนึ่ง เอกสารสัญญานี้ก็คือ สิทธิเรียกร้องทางการเงิน หรือพันธะทางการเงิน (financial claim or financial obligation) ในแง่ของหน่วยเกินดุล เอกสารสัญญาถือว่าเป็นสินทรัพย์ทางการเงิน (financial asset) ของเขา ซึ่งอาจอยู่ในรูปของสิทธิเรียกร้องประเภทส่วนของผู้เป็นเจ้าของ หรือสิทธิเรียกร้องประเภทหนี้สิน ดังได้กล่าวแล้ว แต่ในแง่ของหน่วยขาดดุล เอกสารสัญญาเป็นพันธะทางการเงินของเขาซึ่งแสดงถึงสิทธิเรียกร้องที่หน่วยเกินดุลมีต่อทรัพยากรที่แท้จริงของหน่วย ขาดดุล หากหน่วยขาดดุลมิได้ปฏิบัติตามพันธะที่ระบุไว้ในเอกสารสัญญานั้น ประเด็นสำคัญสองประการที่ควรพิจารณาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเกินดุลและหน่วยขาดดุล ก็คือ ประการแรก หน่วยเกินดุลมีเงินเหลือใช้ และไม่ต้องการที่จะใช้จ่ายเพิ่มเติมอีกจากเงินจำนวนนี้ แต่เนื่องจากการถือเงินไว้เฉยๆ มีต้นทุนค่าเสียโอกาส หน่วยเกินดุลจึงเต็มใจที่จะเสียสละสภาพคล่องลงบ้าง หากได้รับผลตอบแทนพอที่จะคุ้มกับความเสี่ยงที่เพิ่ม

ขึ้น ประการที่สอง หน่วยขาดดุลต้องการที่จะใช้จ่ายเกินรายได้ที่ได้รับในงวดปัจจุบัน ซึ่งจะทำให้เขาได้รับความพอใจเพิ่มขึ้น ด้วยเหตุนี้ ระบบการเงินจึงเป็นระบบที่เอื้ออำนวยให้หน่วยเกินดุล และหน่วยขาดดุลติดต่อกัน ในการแลกเปลี่ยนทางการเงิน ระหว่างเอกสารสัญญา หรือ เครื่องมือทางการเงินกับเงิน (ชมเพลิน จันทรเรืองเพ็ญ, 2527: 73-74)

การรับฝากเงิน เป็นธุรกิจสำคัญยิ่งของการประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ เนื่องจากเงินฝากเป็นแหล่งที่มั่งคั่งเงินทุนดำเนินการที่สำคัญที่ธนาคารสามารถนำไปใช้ลงทุนหาผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ เช่น การให้กู้ยืมเงิน การซื้อลดตั๋วเงิน ฯลฯ ซึ่งผลตอบแทนที่ได้รับจากการนำเงินฝากไปลงทุนหาผลประโยชน์นั้น นอกจากนำมาจ่ายเป็นดอกเบี้ยเงินฝากแก่ผู้ฝากเงินแล้ว ยังนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของธนาคาร อันจะเป็นผลให้ธนาคารมีกำไรหรือขาดทุนจากการประกอบกิจการในที่สุด

เงินฝากประจำ (Time Deposits or Fixed Deposits) เป็นเงินฝากที่กำหนดระยะเวลาถอนเงินที่แน่นอนตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงกันไว้ในวันนำฝาก ผู้ฝากจะถอนเงินได้เมื่อครบกำหนดระยะเวลาที่ระบุไว้ในใบรับฝากนั้น ในการรับฝาก ธนาคารจะออกสมุดคู่ฝาก (pass book) หรือใบรับฝาก (deposit receipt) ก็ได้เพื่อให้เป็นหลักฐานในการนำมาถอนเงินคืนเมื่อถึงกำหนด ผู้ฝากจะได้รับดอกเบี้ยเงินฝากในอัตราที่กำหนดเมื่อได้ฝากไว้ครบตามกำหนดระยะเวลาที่ได้ตกลงกัน ถ้าผู้ฝากถอนเงินคืนก่อนกำหนดเวลาที่ระบุไว้ ธนาคารย่อมสงวนสิทธิที่จะไม่จ่ายดอกเบี้ยให้ อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ สำหรับผู้ฝากรายที่ถอนเงินฝากก่อนครบกำหนด ธนาคารจ่ายดอกเบี้ยให้ได้ไม่เกินอัตราสูงสุดที่พึงจ่ายได้สำหรับระยะเวลาที่ฝากไว้จริง

การที่ธนาคารจ่ายดอกเบี้ยเงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาได้ในอัตราสูงนั้น เนื่องจากธนาคารสามารถนำไปลงทุนหาผลประโยชน์ได้ในช่วงระยะเวลาที่ผู้ฝากยังไม่มาถอนคืน และโดยที่ธนาคารรู้กำหนดเวลาแน่นอนว่าผู้ฝากจะถอนเงินคืนเมื่อใด จึงสามารถจัดสรรเงินนำไปลงทุนหาผลประโยชน์ได้ถูกต้อง ดังนั้นธนาคารพาณิชย์จะกวดขันในการถอนเงินฝากคืน กล่าวคือเมื่อผู้ฝากถอนเงินคืนก่อนกำหนด อาจจะปฏิเสธไม่ยอมให้ถอนจนกว่าเงินฝากนั้นจะครบกำหนด หรือยินยอมให้ถอนเงินได้แต่ไม่จ่ายดอกเบี้ยให้เป็นต้น

เงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา อาจกำหนดการฝากเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะอย่างก็ได้ เช่น เงินฝากเพื่อการศึกษา เกษะ เพิ่มทรัพย์ และวิเวก เปี่ยมสุข เป็นเงินฝากที่ไม่ต้องเสียภาษีให้กับรัฐบาล เป็นต้น

วิวัฒนาการของเงินฝากประจำ

ในฐานะที่แบงก์สยามกัมมาจลจำกัดเป็นธนาคารพาณิชย์ไทยแห่งแรก จึงเป็นธนาคารที่ให้บริการประเภทเงินฝากประจำแก่ประชาชนมาตั้งแต่แรกเริ่ม เงินที่ฝากในบัญชีเงินฝากประจำนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นเงินฝากที่มีกำหนดระยะเวลาการฝากที่แน่นอน ธนาคารสามารถกำหนดโครงการในการนำเงินไปลงทุนด้วยการให้สินเชื่อเพื่อการพัฒนาภาคเศรษฐกิจต่างๆ ได้อย่างเป็นระบบมากขึ้น ดังนั้น ผลตอบแทนของผู้ฝากเงินประเภทนี้จึงสูงกว่าเงินฝากประเภทอื่นๆ แต่ในปัจจุบันรายได้อันเกิดจากดอกเบี้ยเงินฝากประจำจะต้องเสียภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

บัญชีเงินฝากประจำได้วิวัฒนาการจากธนาคารออกใบรับฝากประจำให้แก่ผู้ฝากเพื่อยึดถือไว้เป็นหลักฐาน และสามารถใช้เป็นหลักประกันการกู้ยืมเงินจากธนาคารที่รับฝากเงินได้ มาเป็น การใช้สมุดคู่ฝากอีกรูปแบบหนึ่งโดยมีชื่อเรียกแตกต่างกันไปตามที่แต่ละธนาคารจะตั้งขึ้น จนสุดท้ายเมื่อปี พ.ศ.2529 ได้มีการเพิ่มปริมาณเงินฝากประจำขึ้นอีกชนิดหนึ่ง คือ เงินฝากประจำชนิดเปลี่ยนมือได้ (transferable certificate of deposit) ซึ่งจ่ายดอกเบี้ยสูงกว่าเงินฝากประจำตามปกติ แต่สามารถเปลี่ยนมือให้ผู้อื่นถือแทนได้

ปัจจุบันได้มีวิวัฒนาการด้านบัญชีเงินฝากเพิ่มขึ้นมากมายในชื่อที่เรียกแตกต่างกันไปตามที่แต่ละธนาคารจะคิดกันตั้งขึ้นมา แต่อย่างไรก็ตามกฎหมายธนาคารพาณิชย์ ได้กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจประเภทธุรกิจประเภทรับฝากเงินได้เพียง 2 ประเภทเท่านั้น คือ รับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ (ชรินทร์ พิทยาวิรัช, 2522: 31)

นโยบายการจัดการเงินฝาก

การจัดการด้านเงินฝากของธนาคาร จะหมายถึงการบริหาร ควบคุม ที่มาของเงินทุนของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งแบ่งออกได้หลายประเภท ได้แก่ ที่มาของเงินทุนของธนาคารจากการรับฝากเงิน รวมถึงที่มาของเงินทุนจากหนี้สินอื่น ๆ เช่น การกู้ยืมของธนาคาร จากธนาคารกลาง หรือจากธนาคารอื่น ดังนั้นการจัดการด้านเงินฝากของธนาคารจึงหมายความว่ารวมถึงการบริหารแหล่งที่มาของเงินทุนทางด้านเงินฝาก

การบริหารเงินฝากตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

ช่วงเศรษฐกิจซบเซา ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1 ธนาคารเป็นความสำคัญของการบริหารสินทรัพย์ (asset management) มากกว่าการบริหารหนี้สิน เนื่องจากธนาคารสามารถระดมเงินฝากได้เกินความต้องการ ในขณะที่ภาวะการลงทุนต่ำอันเกิดจากภาวะการถดถอยทางเศรษฐกิจในช่วงดังกล่าวธนาคารจะพยายามบริหารเงินทุนที่มีอยู่เพื่อการลงทุนให้ได้รับประโยชน์สูงสุด

ช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 เมื่อเสร็จสิ้นสงครามได้ระยะหนึ่ง แต่ละประเทศก็จะพยายามฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจของตน โดยการสนับสนุนการลงทุน ใช้เงินลงทุนเพื่อการบูรณะบ้านเมืองหลังสงคราม ทำให้ความต้องการเครดิตสูงขึ้น ทำให้ส่วนแบ่งการตลาดของแต่ละธนาคารลดลงเนื่องจากการแข่งขัน

ปี 1950-1960 เกิดภาวะการขาดแคลนเงินออม ธนาคารพาณิชย์ระดมเงินออมได้ลำบากขึ้นเนื่องจากภาวะสงครามโลกครั้งที่ 2 และผลจากการแข่งขันของธนาคารพาณิชย์

ปี 1960-1970 ธนาคารเริ่มเล็งเห็นความสำคัญของการหาเงินฝาก เริ่มเข้าสู่การบริหารหนี้สิน (liability management) ว่ามีความสำคัญต่อธนาคารเช่นเดียวกับการบริหารสินทรัพย์

ปี 1970-ปัจจุบัน เนื่องจากการขยายการลงทุน และความต้องการสินเชื่อเพื่อการพัฒนาของประเทศ ในขณะที่ปริมาณเงินหมุนเวียนของแต่ละประเทศมีจำกัด จึงทำให้ธนาคารมีการแข่งขันทางด้านการระดมเงินฝากกันอย่างเข้มข้นขึ้น เพื่อที่จะนำเงินนั้นมาปล่อยกู้ให้เพียงพอแก่ความต้องการของสังคม

รายละเอียดประเภทของเงินฝาก

1. แบ่งตามเจ้าของบัญชีเงินฝาก ได้ดังนี้

1.1 บัญชีเงินฝากของบุคคลธรรมดา

1.2 บัญชีเงินฝากของธุรกิจ ซึ่งได้แก่

1.2.1 บัญชีเงินฝากประเภทห้างหุ้นส่วน

1.2.2 บัญชีเงินฝากประเภทบริษัท

1.2.3 บัญชีเงินฝากประเภท มูลนิธิ สมาคม องค์การเอกชนต่างๆ

1.3 บัญชีเงินฝากของราชการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล

2. แบ่งตามที่มาของเงิน ได้แก่

2.1 Primary Deposit คือบัญชีเงินฝากที่เกิดจากการที่ผู้ฝากเงินหรือตราสารทางการเงินมาฝากกับธนาคาร โดยเงินนั้นเป็นเงินที่ถูกค้ำหามาได้จากภายนอกธนาคาร ทำให้ธนาคารเพิ่มยอดเงินฝาก และสภาพคล่อง

2.2 Derivation Deposit คือ บัญชีเงินฝากที่ผู้ฝากนำเงินมาจากการได้รับอนุมัติสินเชื่อจากธนาคาร คือ ผู้ฝากดำรงฐานะเป็นผู้กู้ของธนาคารด้วย และนำเงินกู้ทั้งหมดหรือบางส่วนฝากไว้กับธนาคาร เงินฝากประเภทนี้คือเงินที่เกิดจากการให้สินเชื่อของธนาคารนั้นนั่นเอง

3. แบ่งตามการประกันเงินฝาก ได้แก่

3.1 Secured Deposit เงินฝากที่มีหลักทรัพย์ของธนาคารค้ำประกันโดยธนาคารใช้หลักทรัพย์เพื่อการลงทุนของคนค้ำประกันหนี้สิน (เงินฝาก) หรืออาจเป็นเงินฝากที่สถาบันประกันเงินฝากค้ำประกันการชำระเงิน

3.2 Unsecured Deposit เงินฝากที่ไม่มีหลักทรัพย์หรือสถาบันใดๆ ค้ำประกันการชำระเงิน (กรณีการ ไลปดพัลลภ, 2534: 9-1, 9-3)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการระดมเงินฝาก

การระดมเงินฝากนั้น ธนาคารไม่มีอิทธิพลในการควบคุมปริมาณเงินฝากโดยตรงที่ประชาชนจะนำมาฝากกับธนาคารใดธนาคารหนึ่ง หรือจะยอดถอนเงินฝาก จากธนาคารใดนั้น ธนาคารไม่สามารถควบคุมได้อย่างบริบูรณ์ แต่ธนาคารก็สามารถจูงใจประชาชนผู้ออมด้วยการสนับสนุนทางอ้อมต่อการออมได้บ้าง ซึ่งเราจะต้องมาพิจารณาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเงินฝากของแต่ละธนาคาร คือ

1. อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก การจูงใจเพื่อให้ผู้ออมฝากเงินกับธนาคารวิธีหนึ่ง คือ การให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่สูงกว่าธนาคารคู่แข่งอื่นๆ หรือการให้รางวัล โบนัส ในการออมซึ่งจะทำให้ผู้ฝากได้รับผลตอบแทนเพิ่มขึ้น

2. ภาพพจน์ของธนาคาร ชื่อเสียงในการดำเนินงาน ซึ่งสะท้อนมาจากความเชื่อถือที่มีต่อผู้บริหารของธนาคาร ผู้ถือหุ้น อาคารสถานที่ของธนาคาร

3. บุคลากรในธนาคารที่มีประสิทธิภาพ ซื่อสัตย์ และมีมนุษยสัมพันธ์

4. บริการอื่นๆ นอกเหนือจากการรับฝากเงินที่ธนาคาร อำนาจให้เพื่อความสะดวก ธนาคารที่มีบริการครบทุกด้านให้แก่ลูกค้า จะทำให้ลูกค้านิยมใช้บริการ

5. นโยบายของธนาคารเกี่ยวกับการให้กู้ยืม การลงทุน ฯลฯ ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้ผู้ออมเชื่อมั่นว่านโยบายต่างๆ ของธนาคารจะนำธนาคารไปสู่ความมั่นคง เจริญเติบโต

6. ภาวะเศรษฐกิจ ในช่วงที่เศรษฐกิจฟื้นตัว มีการลงทุนกันมากขึ้น ธนาคารจะมีระดับเงินฝากสูงขึ้น

7. บทบาทของรัฐบาล ค่าใช้จ่ายของรัฐบาลมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินฝากของธนาคาร

8. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร การเพิ่มขึ้น การอพยพเคลื่อนย้ายของประชากรท้องถิ่นนั้นๆ

9. การเป็นผู้ริเริ่มในตลาด ธนาคารใดที่เป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งขึ้นในท้องถิ่นเป็นธนาคารแรกจะเปรียบธนาคารที่จัดตั้งขึ้นภายหลัง เพราะจะเจาะตลาดเงินฝากได้ก่อนและยังถ้าธนาคารนั้นสามารถรักษาความพอใจ ความสัมพันธ์กับผู้ฝากไว้ได้ ก็จะทำให้ผู้ฝากมีความซื่อสัตย์ต่อธนาคาร และไม่ค่อยจะเปลี่ยนแปลงธนาคารไปใช้บริการยังธนาคารอื่น

วัตถุประสงค์การบริหารเงินฝาก

1. ธนาคารต้องการเสียด้านทุนของการจัดหาเงินทุนให้ต่ำที่สุด ดังนั้นธนาคารจะพยายามกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากให้ต่างกันตามประเภทของการฝากเงิน นอกจากนี้ในการจัดหาเงินทุนจากแหล่งอื่นๆ เช่น การกู้ยืมของธนาคาร ก็จะพยายามหาแหล่งเงินทุนที่เสียดอกเบี้ยต่ำที่สุด

2. ธนาคารต้องการสนองตอบต่อ ความต้องการเครดิตของสังคมนั้นอย่างเต็มกำลังความสามารถในการปล่อยกู้ของตน แม้ในภาวะที่รัฐบาลต้องการลดปริมาณเงินหมุนเวียนลง ธนาคารพาณิชย์ก็จะยังคงพยายามอำนวยความสะดวกให้ได้มากที่สุด ตามความต้องการของสังคมนั้น และความสามารถของธนาคาร การระดมเงินฝากจึงเป็นภาระแก่ธนาคารในระยะที่เศรษฐกิจมีการขยายตัวและความต้องการสินเชื่อมีสูงเกินกว่าที่จะระดมเงินฝากได้ทัน

3. ธนาคารต้องการหลีกเลี่ยงข้อบังคับทางกฎหมายที่จำกัดการดำเนินงานของธนาคาร เป็นสร้างต้นทุนให้กับธนาคาร หรือทำให้การดำเนินงานไม่คล่องตัว เช่น การกำหนดเพดานดอกเบี้ยเงินฝาก การกำหนดระดับเงินสำรองตามกฎหมายในอัตราสูง การกำหนดค่าธรรมเนียมการประกันเงินฝาก การเก็บเงินจากธนาคารเพื่อจัดตั้งกองทุนฟื้นฟูสถาบันการเงินการห้ามเปิดสาขาในท้องที่ที่มีความเจริญเต็มที่ (กรรณิการ์ ลิปตพัลลภ, 2534: 9-4, 9-7)

แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรของการฝากเงิน

การฝากเงิน หมายถึง รายได้สุทธิส่วนที่เหลือจากการใช้จ่ายอุปโภคบริโภค ถ้ารายได้สุทธิอยู่ในระดับต่ำ การฝากเงินก็ย่อมต่ำไปด้วย เมื่อรายได้สุทธิสูงขึ้นการฝากเงินจะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ดังนั้นการฝากเงินย่อมมีความสัมพันธ์กับรายได้สุทธิของบุคคล (รัตนา สายคณิต, 2531: 52)

การฝากเงินส่วนบุคคลจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญต่อไปนี้ (เดือนจิต สาริบุตร, 2529: 5-6)

1. การสร้างนิสัยให้ประหยัด การประหยัดหมายถึงการอดออม คืออดในสิ่งที่ควรอดและอดในสิ่งที่ควรออม เช่น อดเหล้า อดบุหรี่ การเล่นแชร์ หว่ยได้ดิน รวมทั้งอบายมุขต่างๆ ให้มากขึ้น ส่วนการออมนั้นก็คือการงดซื้อของฟุ่มเฟือยและไม่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต งดซื้อสินค้าแบบเงินผ่อน ไม่ฟุ่มเฟือยกับการจับจ่ายใช้สอย เทียวเตร่ พยายามดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพและฐานะ ผู้ที่ประหยัดได้มากย่อมมีโอกาสออมได้มาก

2. รายได้ที่แท้จริง หมายถึงรายได้เมื่อเปรียบเทียบกับระดับราคาสินค้า ถ้ารายได้ที่เป็นตัวเงินเท่าเดิมเมื่อใดที่สินค้าราคาแพงขึ้นรายได้ที่แท้จริงจะลดลง ถ้าราคาสินค้าถูกลงรายได้ที่แท้จริงจะสูงขึ้น ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันราคาสินค้าสูงขึ้นเรื่อยๆ เร็วกว่ารายได้ที่เป็นตัวเงิน จึงทำให้รายได้ที่แท้จริงของประชาชนและเงินฝากก็ลดลงด้วย

3. ความสะดวกในการฝากเงิน การฝากเงินนั้นหากมีบริการอำนวยความสะดวกต่างๆ ก็จะเป็นสิ่งจูงใจให้มีการฝากเงินมากขึ้น เช่น การหักเงินเดือนจากค่าน้ำค่าน้ำประปา การจัดเจ้าหน้าที่ออกไปรับเงินฝาก เป็นต้น

ประเภทของการออม

จากการศึกษาของ เบญจพล ศักรภณ์ (2526: 6) เรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากของสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรสันป่าตอง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ ได้แบ่งการออมออกเป็น 2 ประเภท คือ การออมทางการเงิน และการออมในรูปทรัพย์สิน

1. การออมทางการเงิน ประกอบด้วย เงินสดในมือ เงินฝากธนาคาร เงินฝากสหกรณ์ ทุนเรือนหุ้น และเงินให้กู้ยืม

ซึ่งสอดคล้องกับ เสนีย์ สุวิทวัส (2520: 23) ที่แบ่งการออมทางการเงินหรือเงินออม ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1.1 เงินที่ถือไว้กับตน เป็นเงินออมส่วนที่ถือเป็นเงินสดไว้กับตนเพื่อใช้จ่ายประจำวัน และเตรียมไว้สำหรับเหตุฉุกเฉินในภายหน้า ซึ่งความต้องการถือเงินนี้จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับรายได้ของผู้ออมเป็นสำคัญ และขึ้นอยู่กับระดับราคาสินค้าและบริการในท้องตลาด

1.2 เงินที่นำไปลงทุนเสี่ยงหากำไร เงินออมส่วนนี้จะมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ เพราะมีผลโดยตรงต่อการผลิต และการว่าจ้างแรงงานในสังคม วิธีการออมในลักษณะนี้จะกระทำได้หลายวิธี เช่น การนำเงินเข้าฝากธนาคาร การซื้อหลักทรัพย์ในรูปของสินทรัพย์เหลว (liquid asset) คือหลักทรัพย์ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้รวดเร็ว เช่น พันธบัตรประเภทต่างๆ ใบหุ้น ใบกู้

2. การออมทรัพย์ในรูปทรัพย์สิน ได้แก่ ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นที่ไม่ใช่สิ่งของหรือเครื่องใช้ในครัวเรือน หรือได้แก่ อสังหาริมทรัพย์ อสังหาริมทรัพย์ หมายถึง ทรัพย์สินที่ไม่สามารถเคลื่อนที่ได้ ซึ่งได้แก่ ที่ดิน ทรัพย์สินอันติดกับที่ดิน และทรัพย์สินซึ่งประกอบเป็นอันเดียวกับที่ดิน รวมถึงสิทธิอันเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในที่ดิน (ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ: 26-27)

ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและการฝากเงิน

ปัจจัยที่กำหนดการบริโภคมีอยู่มากมาย แต่ปัจจัยสำคัญที่สุดคือรายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รายได้ที่ใช้จ่ายได้ (disposable income) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคและรายได้เรียกว่า ฟังก์ชันการบริโภค (consumption function) ฟังก์ชันนี้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคและรายได้ โดยมีข้อสมมุติว่าปัจจัยอื่นที่กำหนดการบริโภคอยู่คงที่ เขียนเป็นสมการฟังก์ชันได้ดังนี้ (สุรักษ์ บุนนาค, 2520: 59)

$$c = f(Y_d)$$

c คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค

Y_d คือ รายได้ที่ใช้จ่ายได้

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคและรายได้เป็นความสัมพันธ์โดยตรง คือถ้าหากรายได้เพิ่มขึ้นการบริโภคก็จะเพิ่มขึ้น หากรายได้ลดลง การบริโภคก็จะลดลง

โดยที่รายได้ที่ใช้จ่ายจริง Y_d เท่ากับค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและเงินฝากสามารถเขียนเป็นสมการฟังก์ชัน ดังนี้

$$Y_d = c + D$$

ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับการบริโภคจึงมีผลให้ได้ศึกษาการฝากเงินโดยทางอ้อม เมื่อการบริโภคเป็นฟังก์ชันของรายได้ การฝากเงินก็เป็นฟังก์ชันของรายได้เช่นเดียวกัน เขียนเป็นสมการฟังก์ชัน ดังนี้

$$D = f(Y_d)$$

D คือ การฝากเงิน

Y_d คือ รายได้ที่ใช้จ่ายได้

ความสัมพันธ์ระหว่างการฝากเงินและรายได้ก็เช่นเดียวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภค และรายได้คือ ถ้าหากรายได้เพิ่มสูงขึ้น การฝากเงินก็จะเพิ่มขึ้น หากรายได้ลดลง การฝากเงินก็จะลดลง

ทฤษฎีการบริโภค

ทฤษฎีการบริโภคนั้นมีอยู่หลายทฤษฎี (ณรงค์ศักดิ์ ธนวิบูลย์ชัย, 2532: 563-569) ที่สำคัญๆ ได้แก่

1. ทฤษฎีรายได้สมบูรณ์ (absolute income theory) กล่าวว่า ทั้งการฝากเงิน การบริโภค ต่างก็ขึ้นอยู่กับรายได้ที่เหลือสำหรับจับจ่ายใช้สอยหลังจากหักภาษีแล้ว หรือรายได้ที่อยู่ในมือบุคคล (disposable income) รายได้ส่วนเหลือจะถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งจะใช้เพื่อการบริโภคและอีกส่วนหนึ่งจะเป็นการออม

2. ทฤษฎีรายได้สัมพัทธ์ (relative income theory) ของ Duesenberry กล่าวว่าตัวกำหนดสัดส่วนของรายได้ที่ใช้จ่ายไปเพื่อบริโภคนั้น ไม่ใช่ระดับรายได้ของครัวเรือนในขณะใดขณะหนึ่ง แต่เป็นระดับรายได้ของครัวเรือน เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ของเพื่อนบ้าน หรือของครัวเรือนอื่นที่ผู้บริโภคมักจะเปรียบเทียบด้วย

3. ทฤษฎีรายได้ถาวร (permanent income theory) ของ Friedman ซึ่งไม่เห็นด้วยกับการใช้รายได้ในขณะใดขณะหนึ่งเป็นตัวกำหนดระดับการบริโภค เขาเห็นว่า ควรจะใช้รายได้ถาวร (permanent income) ซึ่งเป็นระดับรายได้เฉลี่ยที่ผู้บริโภคคาดว่าจะได้รับในระยะยาว รายได้ถาวรของผู้บริโภคแต่ละคนก็ย่อมแตกต่างกันไปตามระยะเวลาและการมองการณ์ไกลของผู้บริโภคเอง

Friedman แบ่งรายได้และรายจ่ายในการบริโภคในแต่ละปีออกเป็น 2 ส่วนคือ

1. ส่วนที่ถาวร (permanent)

2. ส่วนที่เปลี่ยนแปลงไปชั่วคราวโดยไม่คาดฝัน (transitory) เช่น ถูกไล่อัดเตอรี (ทางบวก)

หรือทำเงินหาย (ทางลบ)

ในระยะยาว ส่วนที่เพิ่มขึ้นชั่วคราวและส่วนที่ลดลงชั่วคราวของรายได้จะหักลบกันไป เหลือแต่ส่วนที่ถาวร

ทฤษฎีรายได้กล่าวว่า รายจ่ายในการบริโภคส่วนที่ถาวรจะขึ้นอยู่กับรายได้ถาวรและเป็น สัดส่วนคงที่ของรายได้ถาวร สัดส่วนนี้จะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น อัตราดอกเบี้ย อัตราส่วน ระหว่างทรัพย์สินที่เป็นสิ่งของกับทรัพย์สินรวม และรสนิยม แต่เป็นอิสระจากระดับรายได้ถาวร

ส่วนรายจ่ายในการบริโภคที่เกิดขึ้นชั่วคราว จะไม่มีความสัมพันธ์กับรายได้ที่เพิ่มขึ้นหรือ ลดลงชั่วคราว หมายความว่า รายได้ที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงโดยไม่คาดฝัน จะมีผลทำให้การออมเพิ่ม ขึ้นหรือลดลงตามเป็นจำนวนเท่ากัน

ในทฤษฎีรายได้ถาวรจะมีแต่ฟังก์ชันการบริโภคระยะยาว เพราะการเปลี่ยนแปลงของการ บริโภคเมื่อรายได้เปลี่ยนจะเหมือนกันทั้งในระยะสั้นและระยะยาว คือขึ้นอยู่กับรายได้ส่วนที่ถาวร

ประเภทของสินค้าทางเศรษฐกิจ

สิ่งของหรือบริการที่เป็นสินค้าทางเศรษฐกิจอาจแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ (ปัจจัย บุนนาค, 2525: 12-14) ดังนี้

1. สินค้าสำหรับผู้บริโภค (consumers' goods)
2. สินค้าสำหรับผู้ผลิต (producers' goods)

สินค้าสำหรับผู้บริโภค หมายถึง สิ่งของที่เป็นวัตถุหรือบริการที่สามารถตอบสนองความ ต้องการของผู้บริโภคโดยตรง สินค้าสำหรับผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่ผู้บริโภคกินหรือใช้ให้หมดไปภายในระยะเวลาสั้นเรียกว่าสินค้าไม่คงทน (undurable goods) เช่น เสื้อผ้า เครื่องใช้และอาหาร เป็นต้น ส่วนสินค้าสำหรับผู้บริโภคบางประเภทที่มีอายุการใช้งานนาน เช่น ที่อยู่อาศัย รถยนต์ และตู้เย็น สินค้าเหล่านี้เรียกว่าสินค้าถาวรหรือสินค้าคงทน (durable goods)

สินค้าสำหรับผู้ผลิต ได้แก่ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ แรงงาน สินค้าประเภททุนและผู้ประกอบการ

กรอบครัว

Burgess and Locke อ้างใน สุพัตรา สุภาพ (2520: 30) ได้ให้คำจำกัดความของกรอบครัว ว่าจะต้องมีลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ

1. กรอบครัวประกอบด้วยบุคคลที่รวมกันโดยการสมรสหรือความผูกพันทางสายโลหิต

2. สมาชิกของครอบครัวเหล่านี้อยู่ร่วมกันภายในครัวเรือนเดียวกัน หรือบางครั้งก็แยกไปอยู่ต่างหาก

3. ครอบครัวเป็นหน่วยของการติดต่อโต้ตอบระหว่างบุคคล ไม่ใช่ต่างคนต่างกิน ต่างคนต่างอยู่ แต่ต่างคนต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน เช่น รักกัน เอาใจใส่กัน สั่งสอนกัน จิตใจผูกพันกัน เป็นต้น

ธงชัย อ่างใน อุไรวรรณ อรุณาทิพย์ (2531: 20) ได้แบ่งประเภทของครอบครัวออกเป็น 2 แบบคือ

1. ครอบครัววงใน (nuclear family) หมายถึง กลุ่มของครอบครัวซึ่งประกอบด้วย บิดา มารดา และบุตร ซึ่งอาศัยอยู่ร่วมกัน และมีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างใกล้ชิดมาก

2. ครอบครัววงนอก (extended family) หมายถึง ครอบครัวซึ่งประกอบด้วย บิดา มารดา บุตร และญาติซึ่งประกอบด้วย ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา ลูกพี่ ลูกน้อง เขย และสะใภ้

ถ้าพิจารณาถึงความสำคัญแล้วครอบครัววงในมีความสำคัญใกล้ชิดต่อทุกคน ขนาดและขอบเขตความสัมพันธ์ของครอบครัววงใน ในแต่ละสภาพวัฒนธรรมนั้นอาจแตกต่างกันออกไป

นอกจากนี้ ครอบครัวยังมีลักษณะที่แตกต่างจากกลุ่มต่างๆ คือ ครอบครัวจะเป็นทั้งหน่วยที่ทำการหารายได้ และเป็นหน่วยที่ทำการจับจ่ายใช้สอยและบริโภค ดังนั้นความต้องการในการบริโภคสินค้าบางอย่าง เช่น รถยนต์และบ้าน ที่มีความต้องการของแต่ละคนแต่ละ ครอบครัวจึงจำเป็นที่จะต้องเป็นความพอใจร่วมกันจากการใช้เงินส่วนรวมของครอบครัว สุพัตรา สุภาพ (2520: 69) ก็มีความเห็นตรงกันว่าครอบครัวจะทำหน้าที่เป็นสถาบันเศรษฐกิจโดยพ่อแม่เป็นคนหาเงินมาเลี้ยงดูคนในครอบครัว และนำเงินนั้นไปใช้ในการบริโภคต่างๆ เช่น ด้านการศึกษาอบรม และการดำรงชีวิต โดยทั่วไปเด็กหรือผู้ที่ไม่มีเงินได้ ซึ่งเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ผู้พึ่งพิงจะเป็นผู้บริโภค (โสภณ โรจน์ธำรงค์, 2528: 19) พ่อแม่เป็นผู้ผลิตคือเป็นการวิพากงานภายในครอบครัวตามความเหมาะสม โดยพ่อแม่หรือทั้ง 2 คน เป็นคนออกไปทำงานหาเงินมาเลี้ยงดู ส่วนเด็กก็มีหน้าที่เรียนหนังสือ เชื่อฟังพ่อแม่ เป็นต้น

สินทรัพย์

สินทรัพย์ หมายถึง วัตถุที่มีรูปร่างและวัตถุที่ไม่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาได้ และถือเอาได้ วัตถุที่มีรูปร่าง เช่น รถยนต์ วิทยุ ที่ดิน บ้าน ฯลฯ วัตถุที่ไม่มีรูปร่าง เช่น สิทธิต่างๆ (ศรีราชา เจริญพานิช, 2531: 32-33)

เพชรี ขุมทรัพย์ (2530: 21-31) ได้แบ่งสินทรัพย์ออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. สินทรัพย์หมุนเวียน เป็นสินทรัพย์ที่มีโอกาสและระยะเวลาที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็ว เช่น เงินสด เงินฝากธนาคาร ลูกหนี้ สินค้าคงเหลือ ค่าใช้จ่ายส่วนตัว ฯลฯ
2. สินทรัพย์ถาวร เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน และมีอายุการใช้งานยาวกว่า 1 ปี ปกติแล้วมีไว้เพื่อใช้ มีใช้มิไว้เพื่อจำหน่าย เช่น รถยนต์ อาคาร ที่ดิน ฯลฯ โดยปกติสินทรัพย์ถาวรเมื่อใช้ไปแล้วจะเสื่อมค่า ยกเว้นที่ดิน

หนี้สิน

หนี้สินเป็นภาระผูกพันที่ต้องชำระด้วยเงิน หรือให้บริการคืน หรือคืนด้วยทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่งในอนาคต (เพชรี ขุมทรัพย์, 2530: 33) หนี้สินประกอบด้วยหนี้ 2 ประเภทได้แก่

1. หนี้สินระยะสั้น เป็นภาระผูกพันอันเกิดจากการซื้อสินค้าและบริการ เงินกู้ยืม ฯลฯ ที่เป็นการผูกพันที่เกิดอยู่ในวงจรดำเนินงานและเกี่ยวกับวงจรดำเนินงาน
2. หนี้สินระยะยาว เป็นหนี้ที่มีภาระผูกพันชำระเงินเกินกว่าหนึ่งปี เช่น เงินกู้ระยะยาว งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เท่าที่ผ่านมาการศึกษาส่วนใหญ่มักพิจารณารายได้เป็นตัวกำหนดการออมทรัพย์กับสร้างแบบจำลองการออมในรูปสมการเชิงเส้น (linear equations) โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาและข้อมูลภาคตัดขวาง ซึ่งแบบจำลองเหล่านี้มีพื้นฐานมาจากแนวความคิดตามสมมติฐานรายได้สัมบูรณ์ (absolute-income hypothesis) สมมติฐานวัฏจักรชีวิต (life-cycle hypothesis) เป็นต้น สำหรับในการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นการสำรวจ แนวความคิดและผลงานการศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่กำหนดพฤติกรรมการออมของครัวเรือนที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

แนวทฤษฎีและผลทางการศึกษาในต่างประเทศ

แนวทฤษฎีและผลงานการศึกษาในต่างประเทศมีอยู่กันหลายท่าน อ้างใน โสภณ โรจน์ธำรงค์ (2522: 17-25) ซึ่งประกอบด้วย

สมมติฐานรายได้สัมบูรณ์

Kline ได้สร้างฟังก์ชันการบริโภคแสดงความสัมพันธ์เบื้องต้นระหว่างการบริโภคกับรายได้ โดยฟังก์ชันการบริโภคในระยะสั้นของ Kline ซึ่งให้เห็นว่าเมื่อรายได้เพิ่มขึ้นประชาชนมีความโน้มเอียงที่จะใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือประชาชนมี

ความโน้มเอียงที่จะออมเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น ซึ่ง K.L. Gupta ได้ศึกษาพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในประเทศอินเดียในรูปแบบฟังก์ชันการออมของ Kline โดยอาศัยข้อมูลแบบอนุกรมเวลา ตั้งแต่ปี พ.ศ.2494-2506 จากผลการศึกษาปรากฏว่า รายได้มีนัยสำคัญทางสถิติกับการออมด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 และมีความสัมพันธ์กันไปในทางบวก

ต่อมา D.W. Johnson and John Chiu ได้ศึกษาพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในแต่ละประเทศรวม 30 ประเทศ ในรูปแบบฟังก์ชันการออมของ Kline โดยอาศัยข้อมูลอนุกรมเวลาดังแต่ปี พ.ศ.2490-2507 ผลการศึกษาปรากฏว่ามี 14 ประเทศ ที่มีค่าความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้ายอยู่ระหว่างร้อยละ 0.126 ถึง 0.670 และมีนัยสำคัญด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 ขณะที่อีก 16 ประเทศที่เหลือไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในจำนวนนี้มีเพียง 5 ประเทศ ที่มีความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้ายติดลบ

นอกจากนี้ Hollis Chenery and Peter Eckstein ได้นำฟังก์ชันการออมของ Kline มาใช้ศึกษาพฤติกรรมการออมของแต่ละประเทศในกลุ่มประเทศลาตินอเมริการวม 16 ประเทศ โดยอาศัยข้อมูลอนุกรมเวลาดังแต่ปี พ.ศ. 2493 - 2507 ผลการศึกษาปรากฏว่าสัมประสิทธิ์ของรายได้หรือความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้ายของแต่ละประเทศในกลุ่ม ลาตินอเมริกา มีค่าอยู่ระหว่าง 0.08 ถึง 0.53 และมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 มีเพียง 3 ประเทศ ซึ่งมีความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้ายติดลบ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในทำนองเดียวกันกับที่ R.F. Mikesell and J.E. Zinser ได้ศึกษาการออมของแต่ละประเทศในกลุ่มประเทศลาตินอเมริกาในรูปแบบฟังก์ชันการออมของ Kline โดยอาศัยข้อมูลเช่นเดียวกับการศึกษาของ Hollis Chenery and Peter Eckstein เพียงแต่ขยายระยะเวลาศึกษาเพิ่มขึ้น คือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2493-2511 ผลการศึกษาปรากฏว่า แต่ละประเทศในกลุ่มลาตินอเมริกามีค่าความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้ายระหว่าง -0.114 ถึง 0.294 และมีนัยสำคัญด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 ยกเว้นประเทศโบลิเวีย เควดอร์ และอุรุกวัย

สำหรับ Williamson ได้ศึกษาการออมของแต่ละประเทศในทวีปเอเชียในรูปแบบฟังก์ชันการออมของ Kline โดยอาศัยข้อมูลอนุกรมเวลา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2493-2507 จากผลการศึกษาใน 2 รูปแบบ ปรากฏว่ารูปแบบที่หนึ่งการออมถูกกำหนดจากรายได้ ให้ค่าความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้ายของแต่ละประเทศอยู่ระหว่าง 0.1835 ถึง 0.4773 และรูปแบบที่สองการออมถูกกำหนดจากรายได้หลังหักภาษี ให้ค่าความโน้มเอียงในการออมทรัพย์สินสุดท้ายอยู่ระหว่าง 0.2033 ถึง 0.4959 ความเชื่อมั่นในทั้งสองกรณีไม่ต่ำกว่าร้อยละ 90

รายได้และตัวแปรด้านการพึ่งพิง

จำนวนผู้พึ่งพิงหรือผู้ไม่มีเงินได้เป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่ง ซึ่งกำหนดพฤติกรรม การออม ทั้งนี้เพราะว่าจำนวนผู้พึ่งพิงเป็นภาระแก่ครัวเรือน ต้องให้ความอุปการะเลี้ยงดู ทำให้ราย จ่ายของครัวเรือนเพิ่มขึ้น จึงมีผลงานการศึกษาทางด้านนี้ เช่น Noda ได้ศึกษาพฤติกรรมกรรมการออม ของครัวเรือน ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในประเทศญี่ปุ่น โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2495-2507 ซึ่งพฤติกรรมกรรมการออมถูกกำหนดจากปัจจัยทางด้านรายได้หลังหักภาษีและขนาด ของครัวเรือนในรูปแบบการเชิงเส้นจากผลการศึกษาปรากฏว่า สัมประสิทธิ์ของขนาดครัวเรือนมีนัย สำคัญทางสถิติกับการออมถูกกำหนดจากปัจจัยทางด้านรายได้หลังหักภาษีและขนาดของครัวเรือน ในรูปแบบการเชิงเส้นจากผลการศึกษาปรากฏว่า สัมประสิทธิ์ของขนาดครัวเรือนมีนัยสำคัญทาง สถิติกับการออมด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 และมีความสัมพันธ์ในทางลบ ซึ่งต่อมา Kwang Kim ได้ศึกษาถึงพฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือนในประเทศเกาหลี ในรูปฟังก์ชันการออม ของ Kline โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2506-2515 จำแนกกลุ่มครัวเรือนออกตาม จำนวนสมาชิกหรือขนาดของครัวเรือน ผลการศึกษาปรากฏว่าสัมประสิทธิ์ของรายได้มีนัยสำคัญ ทางสถิติกับการออมด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 และมีความสัมพันธ์กันในทางบวก รวม ทั้งเมื่อขนาดของครัวเรือนใหญ่ขึ้นจากกลุ่มหนึ่งไปสู่อีกกลุ่มหนึ่ง ค่าความโน้มเอียงในการออม หน่วยสุดท้ายจะโน้มต่ำลง

สำหรับ W. Eizenga เป็นอีกท่านหนึ่งที่มีผลงานซึ่งศึกษาเกี่ยวกับขนาดของครัวเรือนเป็น ปัจจัยกำหนดพฤติกรรมกรรมการออม โดยใช้ข้อมูลแบบภาคตัดขวาง จากการสำรวจรายจ่ายเพื่อการ บริโภคของสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. 2493 ผลการศึกษาปรากฏว่าเมื่อขนาดของครัวเรือนมีขนาด ใหญ่ขึ้น การออมจะมีแนวโน้มลดลง ทั้งนี้เพราะว่าเมื่อขนาดของครัวเรือนใหญ่ขึ้นหรือมี สมาชิกเพิ่มมากขึ้น ย่อมทำให้รายจ่ายเพื่อการบริโภคในปัจจัยสี่เพิ่มขึ้น

สมมติฐานวัฏจักรชีวิต

Modigliani and Brumberg ได้มีบทบาทสำคัญในการตั้งสมมติฐานวัฏจักรชีวิต สาละสำคัญของสมมติฐานนี้มีว่า โดยทั่วไปบุคคลมักจะมีรายได้ค่อนข้างต่ำเมื่อเริ่มต้นชีวิตและในบั้นปลาย ของชีวิต เนื่องจากผลิตภาพต่ำ แต่บุคคลจะมีรายได้สูงเมื่ออยู่ในวัยกลางคน ในขณะที่การบริโภค ของบุคคลจะดำรงไว้ซึ่งระดับการบริโภคคงที่หรืออาจสูงขึ้นทีละน้อย ทำให้ในช่วงเริ่มต้นของชีวิต นั้นบุคคลจะเป็นผู้กู้ยืม ต่อมาในช่วงอายุวัยกลางคนจะออมเพื่อย้ายหนี้สินและเก็บออมไว้เมื่อ ออกจากงาน และในช่วงบั้นปลายของชีวิตจะกลายเป็นผู้ออมติดลบ

Kelly and Williamson ได้นำสมมติฐานวัฏจักรชีวิตนี้มาศึกษาพฤติกรรมการอมของคร่าวเรื้อนในประเทศอินโดนีเซียในรูปฟังก์ชันการอมต่อหัวของ Kline โดยอาศัยข้อมูลภาคตัดขวางในปี พ.ศ. 2501/2502 การศึกษาได้มีการจำแนกออกเป็นในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล พร้อมกับจำแนกย่อยกลุ่มคร่าวเรื้อนทั้งสองเขตออกตามชั้นอายุเป็น 5 กลุ่มคร่าวเรื้อน เพื่อทดสอบสมมติฐานวัฏจักรชีวิต แต่จากผลการศึกษาไม่ได้สอดคล้องตามสมมติฐานนี้ กล่าวคือ เมื่อกลุ่มคร่าวเรื้อนที่มีอายุหัวหน้าคร่าวเรื้อนเขียบสูงขึ้นจากชั้นอายุ 20-29 ปี เป็น 30-39 ปี จะยังผลให้ความโน้มเอียงในการอมหน่วยสุดท้ายเพิ่มขึ้น และเมื่อชั้นอายุเขียบขึ้นไปเป็น 40-49 ค่าความโน้มเอียงในการอมหน่วยสุดท้ายเริ่มโน้มต่ำลง แต่เมื่ออายุของหัวหน้าคร่าวเรื้อนเขียบสูงขึ้นไปเรื่อยๆ ค่าความโน้มเอียงในการอมหน่วยสุดท้ายกลับขยับสูงขึ้นอีก ในทำนองเดียวกันกับที่ Kwang Suk Kim ได้ศึกษาพฤติกรรมการอมของคร่าวเรื้อนจำแนกตามชั้นอายุของหัวหน้าคร่าวเรื้อน ผลการศึกษาไม่ได้สอดคล้องตามสมมติฐานนี้เช่นเดียวกัน กล่าวคือเมื่ออายุของหัวหน้าคร่าวเรื้อนเขียบสูงขึ้นจากต่ำกว่า 25 ปีมาเป็น 25-34 ปี และ 35-39 ปี ค่าความโน้มเอียงในการอมหน่วยสุดท้ายก็จะเขียบสูงขึ้นตาม และเมื่ออายุของหัวหน้าคร่าวเรื้อนเขียบขึ้นเป็น 40-49 ปี ความโน้มเอียงในการอมหน่วยสุดท้ายเริ่มโน้มต่ำลง แต่เมื่ออายุของหัวหน้าคร่าวเรื้อนมากขึ้นเรื่อยๆ ค่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายเริ่มเขียบสูงขึ้นอีก

นอกจากนี้ Ramanathan ได้ศึกษาพฤติกรรมการอมของคร่าวเรื้อนในเขตเทศบาลของประเทศอินเดีย ซึ่งถูกกำหนดจากปัจจัยทางด้านรายได้และทรัพย์สินสุทธิ โดยอาศัยข้อมูลภาคตัดขวางในปี พ.ศ. 2501/2502 พร้อมกับจำแนกกลุ่มคร่าวเรื้อนออกตามชั้นอายุ จากผลการศึกษาปรากฏว่า ไม่สอดคล้องตามสมมติฐานวัฏจักรชีวิต กล่าวคือ เมื่ออายุของหัวหน้าคร่าวเรื้อนเขียบเพิ่มขึ้นจากต่ำกว่า 25 ปี เป็น 25-44 ปี ค่าความโน้มเอียงในการอมหน่วยสุดท้ายและความโน้มเอียงในการอมเฉลี่ยเขียบเพิ่มสูงขึ้นตาม และเมื่ออายุของหัวหน้าคร่าวเรื้อนเพิ่มขึ้นเป็น 45-54 ปี และ 55-64 ปี ค่าความโน้มเอียงในการอมเฉลี่ยและความโน้มเอียงในการอมหน่วยสุดท้ายกลับเพิ่มขึ้น

จะเห็นได้ว่าผลการศึกษาของทั้งสามท่านที่สรุปมานั้นไม่สอดคล้องกับสมมติฐานวัฏจักรชีวิต เพราะระดับการอมกลับสูงขึ้นเมื่อหัวหน้าคร่าวเรื้อนอยู่ในช่วงอายุที่สูง ซึ่งในเรื่องนี้สามท่านได้ให้เหตุผลตรงกันว่าสืบเนื่องมาจากลักษณะของโครงสร้างคร่าวเรื้อนขยายซึ่งประกอบด้วยคร่าวเรื้อนย่อย

ทรัพย์สินสุทธิ

เท่าที่ผ่านมา ผลงานการศึกษาที่เน้นถึงความสัมพันธ์ของทรัพย์สินสุทธิกับการออมมีไม่มากนัก อย่างไรก็ตาม การศึกษาของ Ramanathan ซึ่งได้ศึกษาพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในเขตเทศบาลของประเทศอินเดีย ได้กำหนดให้การออมขึ้นกับรายได้และทรัพย์สินสุทธิโดยอาศัยข้อมูลภาคตัดขวางในปี 2501/2502 ผลการศึกษาพบว่า ทรัพย์สินสุทธิมีนัยสำคัญทางสถิติในทางลบกับการออมด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95

ผลงานการศึกษาในประเทศไทย

ผลงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมกับพฤติกรรมการออมในประเทศไทยเท่าที่ผ่านมา มีจำนวนไม่มากนัก ในหลายกรณีเป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งในการสร้างแบบจำลองเศรษฐศาสตร์มหภาคของประเทศไทย ซึ่งแสดงว่ารายได้มีนัยสำคัญทางสถิติกับการบริโภคหรืออีกนัยหนึ่งก็คือการออมนั่นเอง จากผลงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการออมที่สุชาดา กิรกุล และคณะ (2526: 25-62) ได้ศึกษาพฤติกรรมการออมของครัวเรือน ซึ่งพฤติกรรมการออมถูกกำหนดจากปัจจัยสามกลุ่มคือ ปัจจัยที่กำหนดโอกาสในการออม (จำนวนสาขาธนาคารพาณิชย์) โดยอาศัยข้อมูลอนุกรมเวลา เวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2510-2523 จากผลการศึกษาปรากฏว่า ปัจจัยกำหนดความสามารถและสิ่งจูงใจคือรายได้ อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก และการคาดคะเนเกี่ยวกับเงินเฟ้อ มีนัยสำคัญทางสถิติกับการออมภาคครัวเรือน และมีความสัมพันธ์กันในทางบวก โดยเฉพาะรายได้เป็นปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับการออมด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 99 และมีค่าอยู่ระหว่าง 0.1521-0.1939

นอกจากนี้ การศึกษาพฤติกรรมการออมในประเทศไทยของ ลิ้ โกศัยยานนท์ อังใน โสภณ โรจน์ธำรงค์ (2528: 27) ด้วยฟังก์ชันหลายรูปแบบตามสมมติฐานต่างๆ คือ สมมติฐานรายได้สัมบูรณ์ สมมติฐานรายได้ถาวร สมมติฐานวัฏจักรชีวิต และสมมติฐานของ คาลดอร์ โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503-2519 และข้อมูลภาคตัดขวางที่ใช้ได้มาจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของสำนักงานสถิติแห่งชาติ รวม 2 ชุด คือ ปี 2505/2506 และปี 2511/2512 จากผลการศึกษาโดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาปรากฏว่า รายได้เป็นปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับการออมด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 และมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ขณะที่ผลการศึกษาจากข้อมูลภาคตัดขวางปรากฏว่า รายได้เป็นปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับการออมด้วยระดับความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 และมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ขณะที่ผลการศึกษาจากข้อมูลภาค

ตัดขวาง ปรากฏว่ารายได้เป็นปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับการออมด้วยระดับความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 และมีความสัมพันธ์กันในทางบวก

พิมลพรรณ ภโรวาท (2524: 18) ได้ประมาณค่าความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้ายของกลุ่มครัวเรือนรวมทั้งประเทศ และในภาคต่างๆ จำแนกตามเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล พร้อมกับจำแนกย่อยตามชั้นรายได้ต่างๆ โดยใช้รูปแบบฟังก์ชันการบริโภคของ Kline และข้อมูลภาคตัดขวางที่ได้จากการออกสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2511/2512 และปี 2514/2515 ผลการศึกษาปรากฏว่ารายได้เป็นปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับการบริโภคในทุกกรณี ด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 99 และมีความสัมพันธ์ทางบวก ค่าความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้ายของกลุ่มครัวเรือนเทศบาลมีค่าสูงกว่าครัวเรือนบริเวณนอกเขตเทศบาลเพียงเล็กน้อย

ถึงแม้ว่า สมลักษณ์รักษ์ วัฒนวิฑูร อ่างใน โสภณ โรจน์ธำรงค์ (2528: 28) จะไม่ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมโดยตรง แต่นับว่าเป็นผลงานแรกของประเทศไทยที่ได้นำจำนวนผู้พึงพิงเข้ามาเป็นปัจจัยสำคัญ กำหนดพฤติกรรมการบริโภคของครัวเรือน กล่าวคือ ได้สร้างรูปแบบจำลองการบริโภคในรูปสมการเชิงเส้น ซึ่งการบริโภคถูกกำหนดจากปัจจัยทางด้านรายได้ ขนาดของครัวเรือน และจำนวนผู้มีเงินได้ ผลการศึกษาปรากฏว่ารายได้ที่เป็นตัวเงินมีนัยสำคัญทางสถิติกับรายจ่ายเพื่อการบริโภคด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 99 และมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ส่วนตัวแปรอื่นๆ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อให้ค่าจำกัดความของรายจ่ายเพื่อการบริโภคครอบคลุมเฉพาะผลรวมของสินค้าประเภทอาหาร บ้าน เครื่องตกแต่ง และยารักษาโรค แทนรายจ่ายเพื่อการบริโภคทั้งหมด ผลที่ได้รับปรากฏว่า นอกจากรายได้ที่เป็นตัวเงินแล้ว ขนาดของครัวเรือนยังเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับรายจ่ายเพื่อการบริโภคด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 94 ส่วนจำนวนผู้มีเงินได้ยังคงไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับรายจ่ายเช่นเดิม

ในทำนองเดียวกันกับการศึกษาพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในกรุงเทพฯ รวม 3 จังหวัดรอบนอกและภาคกลาง โดย มาลินี เต็งอำนาจ (2524: 51-84) ในรูปสมการเชิงเส้น ซึ่งการออมถูกกำหนดจาก 3 ปัจจัยเช่นเดียวกับผลงานของสมลักษณ์รักษ์ โดยอาศัยข้อมูลภาคตัดขวางจากโครงการสำรวจเงินออมของครัวเรือนปี พ.ศ. 2523 ของฝ่ายวิชาการธนาคารแห่งประเทศไทย การศึกษาได้แบ่งกลุ่มครัวเรือนออกเป็นในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ชั้นอายุ และชั้นอาชีพ ผลการศึกษาปรากฏว่า รายได้เป็นปัจจัยสำคัญที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับการออมด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 99 และมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ขณะที่จำนวนสมาชิกและจำนวนผู้มีเงินได้ของครัวเรือนมีนัยสำคัญทางสถิติกับการออมด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 เป็นเพียงบางสมการหรือกลุ่มครัวเรือนเท่านั้น รวมทั้งผลศึกษามีความสอดคล้องกับสมมติฐาน

กาลดอร์ที่ว่ากลุ่มครัวเรือนที่ประกอบกิจการส่วนตัว เป็นผู้ออมที่มีความสำคัญมากกว่ากลุ่มครัวเรือนที่ประกอบอาชีพรับจ้าง แต่ผลการศึกษาไม่มีความสอดคล้องกับสมมติฐานวิจัยชีวิต

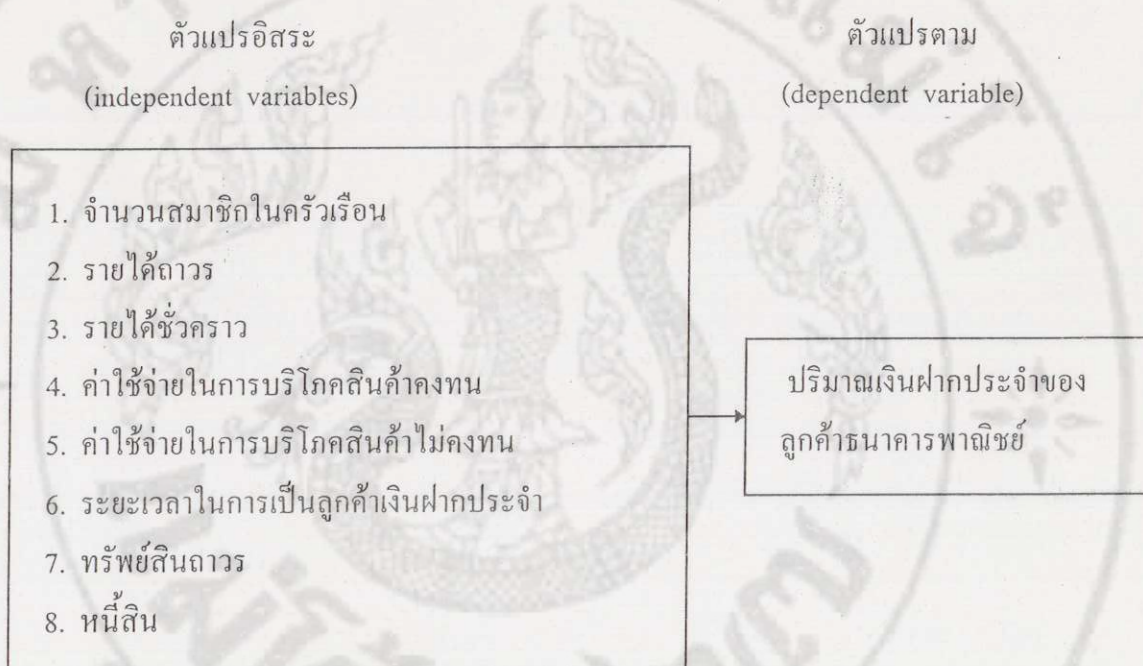
จากการศึกษาพฤติกรรมการออมของครัวเรือน โดย ริศ ชัยสูตร (2527: 51-68) ซึ่งการออมทรัพย์สินถูกกำหนดจากสามปัจจัยสำคัญคือ รายได้ ระดับการศึกษา และจำนวนผู้พึ่งพิง โดยใช้ข้อมูลแบบอนุกรมเวลา ผลการศึกษาปรากฏว่า รายได้และการศึกษามีนัยสำคัญทางสถิติกับการออมด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 และมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ขณะที่จำนวนผู้พึ่งพิงก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับการออมด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 95 และมีความสัมพันธ์กันไปในทางลบ

เช่นเดียวกันกับ โสภณ โรจน์ธำรงค์ (2528) ได้ศึกษาพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อาศัยสมมติฐานรายได้สมบูรณ์ สมมติฐานผู้พึ่งพิงและสมมติฐานของ Klein Morgan โดยใช้ข้อมูลภาคตัดขวางจากโครงการสำรวจเงินออมของฝ่ายวิชาการธนาคารแห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. 2523 ในการศึกษาได้แบ่งกลุ่มครัวเรือนออกเป็น 2 กลุ่ม ด้วยกัน คือในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล จากผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่ารายได้มีผลต่อการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทางบวกสำหรับทุกกลุ่มครัวเรือน โดยทั่วไปแล้วจำนวนผู้พึ่งพิงมีผลต่อการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทางลบ จะมีเฉพาะบางกลุ่มย่อยเท่านั้นที่ผลยังไม่ชัดเจน และผลการศึกษาไม่ได้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่าทรัพย์สินสุทธิมีผลต่อการออม เนื่องจากมีบางกรณีที่ทรัพย์สินสุทธิมีผลต่อการออมเป็นไปตามสมมติฐานของ Klein Morgan ที่ว่ารายได้มีผลในการกำหนดทิศทางการตอบสนองของการออมต่อทรัพย์สินสุทธิ ขณะที่บางกรณีทรัพย์สินมีผลต่อการออมในทางบวกไม่ว่ารายได้จะน้อยหรือมากก็ตาม

สำหรับการศึกษาแบบจำลองในการบริโภคและการออมของเกษตรกรในบางภาคของประเทศไทย โดย เบญจวรรณ โตนวล (2522) ได้แก่ ภาคกลาง ภาคตะวันตก ภาคตะวันออก และภาคเหนือ โดยอาศัยสมมติฐานวิจัยชีวิตของ Ando Modigliani สมมติฐานรายได้ถาวรของ Friedman สมมติฐานรายได้ถาวรปรับปรุงโดย Evans และสมมติฐานรายได้เปรียบเทียบของ Duesenberry ผลการวิเคราะห์ฟังก์ชันการออมได้ศึกษาจากฟังก์ชันการบริโภคโดยถือว่า การออมของฟาร์มเป็นส่วนที่เหลือหลังจากหักการบริโภคออกจากรายได้ ผลปรากฏว่าโดยทั่วไปเมื่อเกษตรกรมีรายได้เพิ่มสูงขึ้นแล้ว ความโน้มเอียงในการออมเฉลี่ยจะมีสมมติฐานต่างๆ ปรากฏว่า ฟังก์ชันการบริโภคและการออมตามข้อสมมติฐานของ Friedman จะสามารถนำมาใช้ได้ดีที่สุด

กรอบแนวความคิดรวบยอด (Conceptual Framework)

การศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย" จากการตรวจสอบเอกสารงานวิจัยเกี่ยวข้องสามารถกำหนดตัวแปรอิสระ (independent variables) และตัวแปรตาม (dependent variable) ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

สมมติฐานในการวิจัย (Research Hypotheses)

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ตั้งข้อสมมติฐานในการศึกษาไว้ดังนี้

- สมมติฐานที่ 1 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีจำนวนเพิ่มขึ้น ปริมาณเงินฝากประจำลดลง (-)
- สมมติฐานที่ 2 รายได้ถาวรเพิ่มขึ้น ปริมาณเงินฝากประจำเพิ่มขึ้น (+)
- สมมติฐานที่ 3 รายได้ชั่วคราวเพิ่มขึ้น ปริมาณเงินฝากประจำเพิ่มขึ้น (+)
- สมมติฐานที่ 4 รายจ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนเพิ่มขึ้น ปริมาณเงินฝากประจำลดลง (-)
- สมมติฐานที่ 5 รายจ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทนเพิ่มขึ้น ปริมาณเงินฝากประจำลดลง (-)
- สมมติฐานที่ 6 ระยะเวลาในการเป็นลูกจ้างนานมากขึ้น ปริมาณเงินฝากประจำเพิ่มขึ้น (+)
- สมมติฐานที่ 7 ทรัพย์สินถาวรเพิ่มขึ้น ปริมาณเงินฝากประจำเพิ่มขึ้น (+)
- สมมติฐานที่ 8 หนี้สินเพิ่มขึ้น ปริมาณเงินฝากประจำลดลง (-)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

(RESEARCH METHODOLOGY)

ในการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากประจำธนาคารพาณิชย์ในเขต
อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 มีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

(Locale of the Study)

สถานที่ดำเนินการวิจัย คือ ธนาคารพาณิชย์ที่จัดตั้งในอำเภอเวียงป่าเป้ารวม 4 ธนาคาร ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด(มหาชน) สาขาซอยแม่ชะจาน ธนาคารกรุงเทพฯ พาณิชยการ จำกัด (มหาชน) สาขาแม่ชะจาน ธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน) สาขาแม่ชะจานและธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด(มหาชน) สาขาเวียงป่าเป้า

การสุ่มตัวอย่าง

(The Respondents and Sampling Procedure)

ประชากร ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประชากรผู้ให้ข้อมูลคือ ลูกค้ายของธนาคารพาณิชย์ใน
เขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

กลุ่มประชากร เนื่องจากประชากรมีอยู่เป็นจำนวนมาก ทางผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดของ
ตัวอย่าง (sample size) จากตารางสัดส่วนของการคัดเลือกของกลุ่มตัวอย่างให้มีความเหมาะสมกับ
ประชากรที่มีระดับของความถูกต้องโดยที่ทางผู้วิจัยสุ่มจากลูกค้ายของธนาคารพาณิชย์ ดังตารางต่อ
ไปนี้

1. ทำการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมด จำนวน 100 รายโดย
การใช้สูตรของ Yamane (1997) กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมให้เกิด

0.01 หรือร้อยละ 10 หมายความว่าประชากรตัวอย่าง 100 คน จะเกิดความคลาดเคลื่อนของการ
 สุ่มตัวอย่าง 10 คน ตามสูตรต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

ซึ่ง n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (จำนวนที่จะต้องสุ่ม)

N = ขนาดของประชากรทั้งหมด จำนวน 7,298 คน

e = 0.10 ความคลาดเคลื่อนของประชากร

เมื่อกำหนดตามสูตรข้างต้นแล้ว จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 ราย

2. ทำการสุ่มประชากรของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย
 เนื่องจากการสุ่มตัวอย่างมาจากประชากรที่ต่างกันและจำนวนประชากรในแต่ละกลุ่มก็แตกต่างกัน
 ด้วยการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วย จึงมีการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดง
 ในตารางที่ 1 โดยมีสูตรที่พัฒนาตาม Nagtalon (1983) ใน Chua (1994)

$$n_i = \frac{n(N_i)}{N}$$

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามบัญชีเงินฝากประจำบุคคล

รายชื่อธนาคาร	จำนวนบัญชีเงิน ฝากประจำ (บัญชี)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ธนาคารกรุงเทพ จำกัด(มหาชน) สาขาซอยแม่ชะจาน	435	7
ธนาคารกรุงเทพฯ พาณิชยการ จำกัด(มหาชน) สาขาแม่ชะจาน	1,480	20
ธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน) สาขาแม่ชะจาน	1,265	17
ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด(มหาชน) สาขาเวียงป่าเป้า	4,118	56
รวม	7,298	100

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

(Research Instruments)

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ข้อมูลได้มาจากลูกค้าเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย จำนวนทั้งหมด 7,298 คน จากธนาคารกรุงเทพ จำกัด(มหาชน) สาขาย่อยแม่ชะจาน จำนวน 435 คน ธนาคารกรุงเทพฯ พาณิชยการ จำกัด(มหาชน) สาขาแม่ชะจาน จำนวน 1,480 คน ธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน) สาขา แม่ชะจาน จำนวน 1,265 คน และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด(มหาชน) สาขาเวียงป่าเป้า จำนวน 4,118 คน โดยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้จัดการธนาคารพาณิชย์ทั้ง 4 ธนาคารข้างต้น โดยการใช้แบบสอบถามที่ผู้ทำการวิจัยได้สร้างขึ้นตามแนววัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ มีทั้งคำถามปลายเปิด (open-ended questions) และคำถามปลายปิด (close-ended questions) พร้อมทั้งชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการทำการศึกษาวิจัย เพื่อที่จะขอความร่วมมือประสานงานกับพนักงานธนาคารช่วยสอบถามลูกค้าเงินฝากประจำ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลของลูกค้ามาทำการวิเคราะห์ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอน ลักษณะของแบบสอบถามที่ใช้ในการสอบถามลูกค้า มีลักษณะดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1. เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของลูกค้าธนาคารพาณิชย์ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ ระยะเวลาในการใช้บริการ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

ตอนที่ 2. เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการฝากเงินประจำของลูกค้าธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย อัตราดอกเบี้ย รายได้ ค่าใช้จ่าย ทรัพย์สิน หนี้สิน

ตอนที่ 3. เป็นข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้มการฝากเงินของลูกค้าธนาคารพาณิชย์ ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

(Data Gathering)

ข้อมูลในการวิจัยประกอบด้วย

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) คือ ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามลูกค้าของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) คือ ข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าเอกสารและรายละเอียดต่างๆ ของธนาคารพาณิชย์และของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น รายงานเศรษฐกิจการเงินของภาคเหนือ วารสารของธนาคาร วารสารดอกเบี้ย ฯลฯ

การทดสอบแบบสอบถาม (Pretesting of the Questionnaire)

การศึกษาวิจัยและสร้างแบบสอบถามจากแนวทางในการตรวจสอบเอกสาร จากนั้นนำเสนอกิจกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาให้ครอบคลุมเนื้อหาเพื่อทดสอบความตรง (content validity) จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม (reliability) โดยนำไปทดสอบกับลูกค้าด้านเงินฝากประจำของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาฉะเชิงเทรา ที่ไม่ใช่ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 40 คนตอบ เพื่อที่จะทดสอบความเข้าใจในเนื้อหาของแบบสอบถาม หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการที่ปรึกษาแนะนำอีกครั้งหนึ่ง

วิธีการรวบรวมข้อมูล (Data Gathering)

การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยผู้วิจัยดำเนินการขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ทำหนังสือจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในนามของบัณฑิตวิทยาลัย แจ้งขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย
2. ประสานโดยตรงกับผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ พนักงาน สมุห์บัญชี ผู้จัดการ เพื่อที่จะแจ้งกำหนดการในการเก็บรวบรวมข้อมูล ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ
3. แนะนำแนวทางในการสอบถามให้แก่พนักงานธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ให้มีความเข้าใจในการสอบถาม ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้
4. ดำเนินการออกเก็บรวบรวมข้อมูลตามวันเวลาดำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

เมื่อรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลมาถอดรหัส จัดหมวดหมู่ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคม (Statistical Package for the Social Sciences: SPSS/PC⁺) โดย

1. การวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) เพื่อแจกแจงลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม
2. วิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อน (multiple linear regression) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการฝากเงินประจำของลูกค้ายานการพาณิชย์กับปัจจัยต่างๆ ที่กำหนดไว้

บทที่ 4
ผลการวิจัย
(RESEARCH RESULTS)

ในการวิจัยครั้งนี้ข้อมูลได้มาจาก ข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นตัวอย่าง ลูกค้าของธนาคารพาณิชย์ 4 แห่ง ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 จังหวัดเชียงราย อันได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด(มหาชน) สาขาย่อยแม่ชะจาน ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ จำกัด(มหาชน) สาขาแม่ชะจาน ธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน) สาขาแม่ชะจาน และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด(มหาชน) สาขาเวียงป่าเป้า ปี 2540 รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 100 ตัวอย่าง

ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS/PC⁺) เพื่อหาความถี่ร้อยละ และการวิเคราะห์ข้อมูลถดถอยพหุคูณ เพื่อการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร การนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นการนำเสนอโดยตาราง เพื่อให้สามารถได้เปรียบเทียบผลการวิจัยให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และบางส่วนเป็นการนำเสนอข้อมูลด้วยคำบรรยายความเชิงพรรณนาวิเคราะห์ โดยมีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของลูกค้าเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับเงินฝากประจำของลูกค้าธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540

ตอนที่ 3 แนวโน้มของการฝากเงินประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540

สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของลูกค้า

ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของลูกค้าเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส ระยะเวลาการเป็นลูกค้า และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของลูกค้าเงินฝากประจำ

จากตารางที่ 2 จากการศึกษาพบว่า จำนวนลูกค้าที่ฝากเงินประเภทเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ เมื่อจำแนกเพศพบว่า ลูกค้าเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ ที่เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 65 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 35

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของลูกค้าเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	65	65.00
หญิง	35	35.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 3 จากการศึกษาพบว่า ลูกค้าเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์เมื่อจำแนกอายุพบว่าลูกค้าจะมีอายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 26-35 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31 รองลงมาอยู่ในช่วง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 29 มีอายุน้อยกว่า 26 ปี คิดเป็นร้อยละ 16 มีอายุในช่วง 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 14 มีอายุตั้งแต่ 56 ปีขึ้นไป ร้อยละ 10 โดยมีอายุน้อยที่สุด คือ 21 ปี และมีอายุสูงสุด 73 ปี โดยเฉลี่ยอายุของลูกค้าเงินฝากประจำประมาณ 38.23 ปี

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของลูกค้าเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอ
เวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 26 ปี	16	16.00
26 - 35 ปี	31	31.00
36 - 45 ปี	29	29.00
46 - 55 ปี	14	14.00
56 ปีขึ้นไป	10	10.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 4 จากการศึกษาพบว่า ลูกค้าเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ มีการศึกษา
ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 36 รองลงมาเป็นระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ
เทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 23 ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 14 ระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้นและอนุปริญา คิดเป็นร้อยละ 13 เท่ากันและสูงกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 1
เท่านั้น

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของลูกค้าเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอ
เวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 จำแนกตามการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	14	14.00
มัธยมศึกษาตอนต้น	13	13.00
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	23	23.00
อนุปริญญา	13	13.00
ปริญญาตรี	36	36.00
สูงกว่าปริญญาตรี	1	1.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 5 จากการศึกษาพบว่า ลูกค้าเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ มีสถานภาพ
สมรสมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71 ของจำนวนที่ศึกษา รองลงมาคือ สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ
25 หย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 3 และมีสถานภาพหม้าย มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1 เท่านั้น

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของลูกค้าเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอ
เวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 จำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	25	25.00
สมรส	71	71.00
หม้าย	1	1.00
หย่าร้าง	3	3.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 6 จากการศึกษาพบว่า ลูกค้าเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ ลูกค้าเงินฝากประจำที่มาติดต่อฝากเงินกับธนาคารในช่วง 6 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 43 รองลงมาติดต่อกับธนาคารต่ำกว่า 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 33 ในช่วง 11 - 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 13 ในช่วง 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 10 ลูกค้าเงินฝากประจำที่มาติดต่อกับธนาคาร ในช่วง 21-25 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1 และระยะเวลาที่ลูกค้ามาติดต่อกับธนาคารพาณิชย์ โดยเฉลี่ย 8.82 ปี

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 จำแนกตามระยะเวลาที่เป็นลูกค้าเงินฝากประจำ

ระยะเวลา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 6 ปี	33	33.00
6 - 10 ปี	43	43.00
11 - 15 ปี	13	13.00
16 - 20 ปี	10	10.00
21 - 25 ปี	1	1.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 7 จากการศึกษาพบว่า ลูกค้าเงินฝากประจำธนาคารพาณิชย์ จะเห็นว่าสมาชิกในครัวเรือนของลูกค้าเงินฝากประจำจะอยู่ในช่วง 3 - 4 คน มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52 รองลงมาอยู่ในช่วง 5 - 6 คน คิดเป็นร้อยละ 31 ในช่วง 1 - 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10 และลูกค้าที่มีจำนวนสมาชิกตั้งแต่ 7 คน ขึ้นไปอยู่เป็นครอบครัวใหญ่ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7 เท่านั้น

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของลูกค้าเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอ
เวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จำนวนสมาชิก	จำนวน	ร้อยละ
1 - 2 คน	10	10.00
3 - 4 คน	52	52.00
5 - 6 คน	31	31.00
7 ขึ้นไป	7	7.00
รวม	100	100.00

ข้อมูลเกี่ยวกับเงินฝากประจำของลูกค้าธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า
จังหวัดเชียงราย ปี 2540

การวิเคราะห์เกี่ยวกับเงินฝากประจำ

จากตารางที่ 8 จากการศึกษาพบว่า ลูกค้าเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ มีรายได้ถาวรต่อปีจำแนกตามปริมาณเงินฝากประจำ ลูกค้าเงินฝากประจำมีรายได้ถาวรต่อปีในช่วง 200,001 - 300,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 45 โดยมีเงินฝากประจำต่ำกว่า 100,000 บาท มีจำนวน 34 ราย มีเงินฝากประจำในช่วง 100,001 - 200,000 บาท มีจำนวน 7 ราย มีเงินฝากประจำในช่วง 200,001 - 300,000 บาท มีจำนวน 1 ราย และมีเงินฝากประจำ ตั้งแต่ 300,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 3 ราย

ลูกค้าเงินฝากประจำมีรายได้ถาวรต่อปีในช่วง 100,001- 200,000 บาท มีจำนวน 41 รายคิดเป็นร้อยละ 41 โดยมีเงินฝากประจำต่ำกว่า 100,000 บาท มีจำนวน 28 ราย มีเงินฝากประจำในช่วง 100,001 - 200,000 บาท มีจำนวน 11 ราย และมีเงินฝากประจำในช่วง 200,001 - 300,000บาท มีจำนวน ทั้งหมด 2 ราย

ถูกค่าเงินฝากประจำที่มีรายได้ถาวรต่อปีในช่วง 300,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 9 โดยมีเงินฝากประจำต่ำกว่า 100,000 บาท มีจำนวน 5 ราย มีเงินฝากประจำในช่วง 200,001 - 300,000 บาท มีจำนวน 1 ราย และมีเงินฝากประจำตั้งแต่ 300,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 3 ราย

ถูกค่าเงินฝากประจำที่มีรายได้ต่อปีต่ำกว่า 100,000 บาท มีจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 5 และมีจำนวนเงินฝากประจำต่ำกว่า 100,000 บาท มีจำนวน 5 ราย

ถูกค่าเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ มีรายได้ถาวรเฉลี่ยต่อปี 208,474.77 บาท

ตารางที่ 8 รายได้ถาวรต่อปีจำแนกตามปริมาณเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540

รายได้ถาวร	เงินฝากประจำ (บาท)				รวม
	ต่ำกว่า	100,001 -	200,001 -	300,001	
	100,000	200,000	300,000	ขึ้นไป	
ต่ำกว่า 100,000 บาท	5 (5.00)	-	-	-	5 (5.00)
100,001 - 200,000 บาท	28 (28.00)	11 (11.00)	2 (2.00)	-	41 (41.00)
200,001 - 300,000 บาท	34 (34.00)	7 (7.00)	1 (1.00)	3 (3.00)	45 (45.00)
300,001 ขึ้นไป	5 (5.00)	-	1 (1.00)	3 (3.00)	9 (9.00)
รวม	72 (72.00)	18 (18.00)	4 (4.00)	6 (6.00)	100 (100.00)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึงร้อยละ

จากตารางที่ 9 จากการศึกษาพบว่า ลูกค้าเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ มีรายได้
ชั่วคราวต่อปีจำแนกตามปริมาณเงินฝากประจำ

ลูกค้าเงินฝากประจำมีรายได้ชั่วคราวต่อปีต่ำกว่า 2,001 บาท มีจำนวนมากที่สุด 83 ราย
คิดเป็นร้อยละ 83 โดยมีเงินฝากประจำต่ำกว่า 100,000 บาท มีจำนวน 63 ราย มีเงินฝากประจำใน
ช่วง 100,001 - 200,000 บาท มีจำนวน 15 ราย มีเงินฝากประจำในช่วง 200,001 - 300,000 บาท มี
จำนวน 2 ราย และมีเงินฝากประจำตั้งแต่ 300,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 3 ราย

ลูกค้าเงินฝากประจำมีรายได้ชั่วคราวต่อปีตั้งแต่ 8,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 14 ราย คิด
เป็นร้อยละ 14 โดยมีเงินฝากประจำต่ำกว่า 100,000 บาท มีจำนวน 8 ราย มีเงินฝากประจำในช่วง
100,001 - 200,000 บาท มีจำนวน 3 ราย และมีเงินฝากประจำในช่วง 200,001 - 300,000 บาท มี
จำนวนทั้งหมด 1 ราย และมีเงินฝากประจำตั้งแต่ 300,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 2 ราย

ลูกค้าเงินฝากประจำที่มีรายได้ชั่วคราวในช่วง 6,001 - 8,000 บาท มีจำนวนทั้งหมด 3 ราย
คิดเป็นร้อยละ 3 โดยมีเงินฝากประจำต่ำกว่า 100,000 บาท มีจำนวน 1 ราย มีเงินฝากประจำใน
ช่วง 200,001 - 300,000 บาท และมีเงินฝากประจำตั้งแต่ 300,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 1 ราย
เท่ากัน

ลูกค้าเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ มีรายได้ชั่วคราวเฉลี่ยต่อปี 17,385.00 บาท

ตารางที่ 9 รายได้ชั่วคราวต่อปีจำแนกตามปริมาณเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขต
อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540

รายได้ชั่วคราว	เงินฝากประจำ (บาท)				รวม
	ต่ำกว่า	100,001 -	200,001 -	300,001	
	100,000	200,000	300,000	ขึ้นไป	
ต่ำกว่า 2,001 บาท	63 (63.00)	15 (15.00)	2 (2.00)	3 (3.00)	83 (83.00)
2,001 - 4,000 บาท	-	-	-	-	-
4,001 - 6,000 บาท	-	-	-	-	-
6,001 - 8,000 บาท	1 (1.00)	-	1 (1.00)	1 (1.00)	3 (3.00)
8,001 บาท ขึ้นไป	8 (8.00)	3 (3.00)	1 (1.00)	2 (2.00)	14 (14.00)
รวม	72 (72.00)	18 (18.00)	4 (4.00)	6 (6.00)	100 (100.00)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง ร้อยละ

จากตารางที่ 10 จากการศึกษาพบว่า ลูกค้าเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ มีค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนจำแนกตามปริมาณเงินฝากประจำ

ลูกค้าเงินฝากประจำมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนต่อปีต่ำกว่า 10,001 บาท มีจำนวนมากที่สุด 85 ราย คิดเป็นร้อยละ 85 โดยมีเงินฝากประจำต่ำกว่า 100,000 บาท จำนวน 59 ราย มีเงินฝากประจำในช่วง 100,001 - 200,000 บาท มีจำนวน 17 ราย มีเงินฝากประจำในช่วง 200,001 - 300,000 บาท มีจำนวน 3 ราย และมีเงินฝากประจำตั้งแต่ 300,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 6 ราย

ลูกค้าเงินฝากประจำที่มีค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนในช่วง 10,001 - 20,000 บาท มีจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 8 โดยมีเงินฝากประจำต่ำกว่า 100,000 บาท มีจำนวน 7 ราย และมีเงินฝากประจำในช่วง 100,001 - 200,000 บาท มีจำนวน 1 ราย

ลูกค้าเงินฝากประจำที่มีค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 3 โดยมีเงินฝากประจำต่ำกว่า 100,000 บาท มีจำนวน 3 ราย

ลูกค้าเงินฝากประจำที่มีค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทน ในช่วง 20,001 - 30,000 บาท มีจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 2 โดยมีเงินฝากประจำต่ำกว่า 100,000 บาท มีจำนวน 1 ราย และมีเงินฝากประจำในช่วง 200,001 - 300,000 บาท มีจำนวน 1 ราย

ลูกค้าเงินฝากประจำที่มีค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทน ในช่วง 30,001 - 40,000 บาท มีจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 2 โดยมีเงินฝากประจำต่ำกว่า 100,000 บาท มีจำนวน 2 ราย

ลูกค้าเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ มีค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนเฉลี่ยต่อปี 8,870.00 บาท

ตารางที่ 10 ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนจำแนกตามปริมาณเงินฝากประจำของ
ธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540

ค่าใช้จ่ายในการบริโภค สินค้าคงทน	เงินฝากประจำ (บาท)				รวม
	ต่ำกว่า 100,000	100,001 - 200,000	200,001 - 300,000	300,001 ขึ้นไป	
ต่ำกว่า 10,001 บาท	59 (59.00)	17 (17.00)	3 (3.00)	6 (6.00)	85 (85.00)
10,001 - 20,000 บาท	7 (7.00)	1 (1.00)	-	-	8 (8.00)
20,001 - 30,000 บาท	1 (1.00)	-	1 (1.00)	-	2 (2.00)
30,001 - 40,000 บาท	2 (2.00)	-	-	-	2 (2.00)
40,001 บาท ขึ้นไป	3 (3.00)	-	-	-	3 (3.00)
รวม	72 (72.00)	18 (18.00)	4 (4.00)	6 (6.00)	100 (100.00)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึงร้อยละ

จากตารางที่ 11 จากการศึกษาพบว่า ลูกค้านเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ มี
ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทนจำแนกตามปริมาณเงินฝากประจำ

ลูกค้านเงินฝากประจำมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทนต่อปีในช่วง 100,001 -
150,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด 41 ราย คิดเป็นร้อยละ 41 โดยมีเงินฝากประจำต่ำกว่า 100,000
บาท มีจำนวน 32 ราย มีเงินฝากประจำในช่วง 100,001 - 200,000 บาท มีจำนวน 5 ราย มีเงินฝาก
ประจำในช่วง 200,001 - 300,000 บาท มีจำนวน 1 ราย และมีเงินฝากประจำตั้งแต่ 300,001 บาท
ขึ้นไป มีจำนวน 3 ราย

ลูกค้าเงินฝากประจำที่มีค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทนในช่วง 50,001 - 100,000 บาท มีจำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 32 โดยมีเงินฝากประจำต่ำกว่า 100,000 บาท มีจำนวน 24 ราย และมีเงินฝากประจำในช่วง 100,001 - 200,000 บาท มีจำนวน 9 ราย มีเงินฝากประจำในช่วง 200,001 - 300,000 บาท มีจำนวน 2 ราย และมีเงินฝากประจำตั้งแต่ 300,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 3 ราย

ลูกค้าเงินฝากประจำที่มีค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทนตั้งแต่ 150,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 19 โดยมีเงินฝากประจำต่ำกว่า 100,000 บาท มีจำนวน 14 ราย มีเงินฝากประจำในช่วง 100,001 - 200,000 บาท มีจำนวน 4 ราย และมีเงินฝากประจำในช่วง 200,001 - 300,000 บาท มีจำนวน 1 ราย

ลูกค้าเงินฝากประจำที่มีค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทนต่ำกว่า 50,001 บาท มีจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 2 และมีเงินฝากประจำต่ำกว่า 100,000 บาท มีจำนวน 2 ราย

ลูกค้าเงินฝากประจำที่มีค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทน ในช่วง 30,001 - 40,000 บาท มีจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 2 โดยมีเงินฝากประจำต่ำกว่า 100,000 บาท มีจำนวน 2 ราย

ลูกค้าเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ มีค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทนเฉลี่ยต่อปี 169,155.00 บาท

ตารางที่ 11 ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทนจำแนกตามปริมาณเงินฝากประจำของ
ธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540

ค่าใช้จ่ายในการบริโภค สินค้าไม่คงทน	เงินฝากประจำ (บาท)				รวม
	ต่ำกว่า 100,000	100,001 - 200,000	200,001 - 300,000	300,001 ขึ้นไป	
ต่ำกว่า 50,001 บาท	2 (2.00)	-	-	-	2 (2.00)
50,001 - 100,000 บาท	24 (24.00)	9 (9.00)	2 (2.00)	3 (3.00)	38 (38.00)
100,001 - 150,000 บาท	32 (32.00)	5 (5.00)	1 (1.00)	3 (3.00)	41 (41.00)
150,001 บาท ขึ้นไป	14 (14.00)	4 (4.00)	1 (1.00)	-	19 (19.00)
รวม	72 (72.00)	18 (18.00)	4 (4.00)	6 (6.00)	100 (100.00)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึงร้อยละ

จากตารางที่ 12 จากการศึกษาพบว่า ลูกค้าเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ มีหนี้สิน
จำแนกตามปริมาณเงินฝากประจำ

ลูกค้าเงินฝากประจำไม่มีหนี้สิน จำนวน 91 ราย คิดเป็นร้อยละ 91 โดยมีเงินฝากประจำต่ำกว่า
100,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด 64 ราย คิดเป็นร้อยละ 64 มีเงินฝากประจำในช่วง 100,001 -
200,000 บาท มีจำนวน 18 ราย มีเงินฝากประจำในช่วง 200,001 - 300,000 บาท มีจำนวน 3 ราย
และมีเงินฝากประจำตั้งแต่ 300,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 6 ราย

ลูกค้าเงินฝากประจำมีหนี้สินตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 7
โดยมีเงินฝากประจำต่ำกว่า 100,000 บาท มีจำนวน 6 ราย และมีเงินฝากประจำในช่วง 200,001 -
300,000 บาท มีจำนวน 1 ราย

ลูกค้าเงินฝากประจำที่มีหนี้สินต่ำกว่า 10,001 บาท และมีหนี้สินในช่วง 10,001 - 20,000 บาท มีจำนวน 1 ราย เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 1 โดยมีเงินฝากประจำต่ำกว่า 100,000 บาท มีจำนวน 1 ราย เท่ากัน

ลูกค้าเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ มีหนี้สินเฉลี่ย 82,888.89 บาท

ตารางที่ 12 หนี้สินของลูกค้าเงินฝากประจำ จำแนกตามปริมาณเงินฝากประจำของ
ธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540

หนี้สิน	เงินฝากประจำ (บาท)				รวม
	ต่ำกว่า 100,000	100,001 - 200,000	200,001 - 300,000	300,001 ขึ้นไป	
ไม่มีหนี้สิน	64 (64.00)	18 (18.00)	3 (3.00)	6 (6.00)	91 (91.00)
มีหนี้สิน					
- ต่ำกว่า 10,001 บาท	1 (1.00)	-	-	-	1 (1.00)
- 10,001 - 20,000 บาท	1 (1.00)	-	-	-	1 (1.00)
- 20,001 - 30,000 บาท	-	-	-	-	-

ตารางที่ 12 (ต่อ)

หนี้สิน	เงินฝากประจำ (บาท)				รวม
	ต่ำกว่า	100,001 -	200,001 -	300,001	
	100,000	200,000	300,000	ขึ้นไป	
- 30,001 - 40,001 บาท	-	-	-	-	-
- 40,001 ขึ้นไป	6	-	1	-	7
	(6.00)		(1.00)		(7.00)
รวม	72	18	4	6	100
	(72.00)	(18.00)	(18.00)	(6.00)	(100.00)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึง ร้อยละ

จากตารางที่ 13 จากการศึกษาพบว่า ลูกค้ายืมเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ มีทรัพย์สินถาวรจำแนกตามปริมาณเงินฝากประจำ

ลูกค้ายืมเงินฝากประจำมีทรัพย์สินถาวร ในช่วง 200,001 - 400,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด 47 ราย คิดเป็นร้อยละ 47 โดยมีเงินฝากประจำต่ำกว่า 100,000 บาท มีจำนวน 34 ราย มีเงินฝากประจำในช่วง 100,001 - 200,000 บาท มีจำนวน 8 ราย มีเงินฝากประจำในช่วง 200,001 - 300,000 บาท มีจำนวน 4 ราย และมีเงินฝากประจำตั้งแต่ 300,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 1 ราย ลูกค้ายืมเงินฝากประจำมีทรัพย์สินถาวร ในช่วง 400,001 - 600,000 บาท มีจำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 31 โดยมีเงินฝากประจำต่ำกว่า 100,000 บาท มีจำนวน 25 ราย และมีเงินฝากประจำ ในช่วง 100,001 - 200,000 บาท มีจำนวน 5 ราย และมีเงินฝากประจำตั้งแต่ 300,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 1 ราย

ลูกค้ายืมเงินฝากประจำที่มีทรัพย์สินถาวรตั้งแต่ 600,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 19 โดยมีเงินฝากประจำต่ำกว่า 100,000 บาท มีจำนวน 10 ราย มีเงินฝากประจำในช่วง 200,001 - 300,000 บาท มีจำนวน 5 ราย และมีเงินฝากประจำตั้งแต่ 300,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 4 ราย

ลูกค้ายื่นฝากประจำที่มีทรัพย์สินถาวรต่ำกว่า 200,000 บาท มีจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 3 และมีเงินฝากประจำต่ำกว่า 100,000 บาท มีจำนวน 3 ราย

ลูกค้ายื่นฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ มีทรัพย์สินถาวรเฉลี่ย 466,300.00 บาท

ตารางที่ 13 ทรัพย์สินถาวรจำแนกตามปริมาณเงินฝากประจำธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอ
เวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540

ทรัพย์สินถาวร	เงินฝากประจำ (บาท)				รวม
	ต่ำกว่า	100,001 -	200,001 -	300,001	
	100,000	200,000	300,000	ขึ้นไป	
ต่ำกว่า 200,000 บาท	3 (3.00)	-	-	-	3 (3.00)
200,001 - 400,000 บาท	34 (34.00)	8 (8.00)	4 (4.00)	1 (1.00)	47 (47.00)
400,001 - 600,000 บาท	25 (25.00)	5 (5.00)	-	1 (1.00)	31 (31.00)
600,001 ขึ้นไป	10 (10.00)	5 (5.00)	-	4 (4.00)	19 (19.00)
รวม	72 (72.00)	18 (18.00)	4 (4.00)	6 (6.00)	100 (100.00)

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บ หมายถึงร้อยละ

การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินฝากประจำกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่างๆ

การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินฝากประจำกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่าง ๆ โดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจากลูกค้าเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 จำนวน 100 ราย มาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ในรูปของสมการแบบเส้นตรง (linear form) โดยใช้วิธี multiple regression analysis ผลที่ได้ดังนี้

$$Y = a + b_1 \text{ ASSET} + b_2 \text{ MEM} + b_3 \text{ LIA} + b_4 \text{ DURA} + b_5 \text{ TIME} + b_6 \text{ PINC} + b_7 \text{ NDURA} + b_8 \text{ TINC}$$

กำหนดให้	Y	= ปริมาณเงินฝากประจำของลูกค้าเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 (บาท)
	ASSET	= ทรัพย์สินถาวร (บาท)
	MEM	= จำนวนสมาชิกที่เป็นเครดิตของลูกค้าเงินฝากประจำ (คน)
	LIA	= หนี้สินคงเหลือของลูกค้าเงินฝากประจำ (บาท)
	DURA	= ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนต่อปีของลูกค้าเงินฝากประจำ (บาท)
	TIME	= ระยะเวลาการเป็นลูกค้าเงินฝากประจำ (ปี)
	PINC	= รายได้ถาวรต่อปีของลูกค้าเงินฝากประจำ (บาท)
	NDURA	= ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทนต่อปีของลูกค้าเงินฝากประจำ (บาท)
	TINC	= รายได้ชั่วคราวต่อปีของลูกค้าเงินฝากประจำ (บาท)

$$Y = a + b_1 \text{ ASSET} + b_2 \text{ MEM} + b_3 \text{ LIA} + b_4 \text{ DURA} + b_5 \text{ TIME} + b_6 \text{ PINC} \\ + b_7 \text{ NDURA} + b_8 \text{ TINC}$$

$$Y = 0.48080 + 0.12979 \text{ ASSET}^{\text{ns}} + 0.00548 \text{ MEM}^{\text{ns}} - 0.50207 \text{ LIA}^{\text{ns}} \\ (0.08104) \quad (0.02925) \quad (0.31873) \\ - 0.10963 \text{ DURA}^{\text{ns}} + 0.00072 \text{ TIME}^{\text{ns}} + 0.46146 \text{ PINC}^{**} \\ (0.10450) \quad (0.00762) \quad (0.14798) \\ - 0.04872 \text{ NDURA}^{\text{ns}} + 0.32300 \text{ TINC}^{**} \\ (0.05513) \quad (0.08076)$$

Multiple R	=	0.49929
R Square	=	0.24929
Adjusted R Square	=	0.18329
Standard Error	=	0.41622
F	=	3.77728
Signif F	=	0.0007

ค่าในวงเล็บ หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของตัวแปรแต่ละตัว (standard error of coefficient) (ตารางที่ 14)

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินฝากประจำกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่าง ๆ ของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 ในรูปของสมการแบบเส้นตรง (linear form) ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 14 ค่าสัมประสิทธิ์ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย
มาตรฐาน ค่าสถิติ และระดับนัยสำคัญทางสถิติของ t ในรูปของสมการ
แบบเส้นตรง (linear form)

ตัวแปร	ค่า สัมประสิทธิ์ ของตัวแปร	ค่าความ คลาด เคลื่อน มาตรฐาน	ค่าสัม- ประสิทธิ์ถด ถอยมาตร ฐาน	ค่าสถิติ t	ระดับนัย สำคัญของ t
	B	SE	Beta	t	Sig t
ทรัพย์สินถาวร	0.12979	0.08104	0.15016	1.601	0.1127
จำนวนสมาชิก	0.005486	0.02925	0.01717	0.188	0.8516
หนี้สิน	-0.50207	0.31873	-0.15339	-1.575	0.1187
ค่าใช้จ่ายในการบริโภค					
สินค้าคงทน	-0.10963	0.10450	-0.09720	-1.049	0.2969
ระยะเวลา	0.00072	0.00076	0.00087	0.095	0.9247
รายได้ถาวร	0.46146	0.14798	0.28818	3.118	0.0024
ค่าใช้จ่ายการบริโภค					
สินค้าไม่คงทน	-0.04872	0.05513	-0.08215	-0.884	0.3792
รายได้ชั่วคราว	0.32300	0.08076	0.39522	3.999	0.0001
ค่าคงที่	0.48080	0.49514		0.971	0.3341

ผู้ทำวิจัยได้เลือกทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินฝากประจำกับตัวแปร
ต่างๆโดยใช้สมการแบบเส้นตรง (linear form) ซึ่งได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยแบบ Stepwise ได้
ผลดังนี้

สมการเงินฝากประจำ

$$Y = a + b_1 \text{ TINC} + b_2 \text{ PINC}$$

$$Y = 0.27366 + 0.25857 \text{ TINC}^{**} + 0.48293 \text{ PINC}^{**}$$

$$(0.07437) \quad (0.14572)$$

Multiple R	=	0.44465
R Square	=	0.19772
Adjusted R Square	=	0.18117
F	=	11.95240
Signif F	=	0.0000

ค่าในวงเล็บ หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของตัวแปรแต่ละตัว (standard error of coefficient)

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

กำหนดให้ Y = ปริมาณเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์
ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 (บาท)
 $TINC$ = รายได้ชั่วคราวต่อปีของลูกค้าเงินฝากประจำ (บาท)
 $PINC$ = รายได้ถาวรต่อปีของลูกค้าเงินฝากประจำ (บาท)

ค่า Multiple R หมายถึง ค่าที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินฝากประจำกับตัวแปรต่างๆ มีค่า 0.44465 หรือมีค่าร้อยละ 44.47

ค่า R Square หมายถึง การแสดงค่าของสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ (coefficient of determination, R^2) ซึ่งแสดงถึงอิทธิพล หรือผลกระทบของตัวแปรที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณเงินฝาก ได้แก่ รายได้ชั่วคราว และรายได้ถาวร มีค่า 0.19772 หรือมีค่าร้อยละ 19.77 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 81.23 เป็นอิทธิพลที่เกิดจากตัวแปรอื่นๆ ที่มีได้นำมาระบุในสมการนี้

ค่า Adjusted R Square หมายถึง ค่า R Square (R^2) ที่ปรับแก้ไขให้เหมาะสมกับข้อมูลคือ หลังจากปรับค่าแล้ว อิทธิพลของตัวแปรอิสระยังคงมีอยู่ร้อยละ 18.12

ค่า Standard Error หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนของการประมาณ ค่าปริมาณเงินฝากประจำ โดยสัมพันธ์กับตัวแปรทั้งสอง มีค่าความคลาดเคลื่อนของการประมาณเท่ากับ 0.41676

ค่า Signif F หมายถึง เมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรในสมการ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินฝากประจำได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ค่า Sig t หมายถึง เมื่อทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรแต่ละตัวในสมการ โดยใช้ t-value พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของรายได้ชั่วคราว (TINC) และรายได้ถาวร (PINC) มีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ค่า Beta หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (Beta) จะชี้ให้เห็นว่าตัวแปรทั้งสอง มีผลต่อปริมาณเงินฝากประจำ โดยสามารถอธิบายได้ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานของรายได้ชั่วคราว และรายได้ถาวรมีค่าเท่ากับ 0.31639 และ 0.30159 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตามมากที่สุดคือรายได้ชั่วคราว (พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน คือ 0.31639) และตัวแปรอิสระรายได้ถาวร มีผลต่อปริมาณเงินฝากประจำน้อยกว่า (พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน คือ 0.30159)

จากการวิเคราะห์ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากประจำมากที่สุด คือ รายได้ถาวร และรายได้ชั่วคราว ตามลำดับ กล่าวคือ เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่ ถ้ามีการเพิ่มรายได้ถาวร 1 บาท จะมีผลทำให้ปริมาณเงินฝากประจำเพิ่มขึ้น 0.48293 บาท ส่วน ถ้ามีการเพิ่มรายได้ชั่วคราว 1 บาท จะมีผลทำให้ปริมาณเงินฝากประจำเพิ่มขึ้น 0.25857 บาท

ตารางที่ 15 ค่าสัมประสิทธิ์ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย มาตรฐาน ค่าสถิติ และระดับนัยสำคัญทางสถิติของ t ในรูปของสมการแบบ เส้นตรง (linear form) โดยวิธีวิเคราะห์ถดถอยแบบ Stepwise

ตัวแปร	ค่า สัมประสิทธิ์ ของตัวแปร B	ค่าความ คลาดเคลื่อน มาตรฐาน SE	ค่าสัมประ- สิทธิ์ถดถอย มาตรฐาน Beta	ค่าสถิติ t	ระดับนัย สำคัญของ t Sig t
รายได้ชั่วคราว	0.25857	0.07437	0.31639	3.477	0.0008
รายได้ถาวร	0.48293	0.145472	0.30159	3.314	0.0013
ค่าคงที่	0.27366	0.18290		1.496	0.1378

แนวโน้มของการฝากเงินประจำของธนาคารพาณิชย์
ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540

จากตารางที่ 16 จากการศึกษาพบว่า ธนาคารพาณิชย์ มีการเพิ่มอัตราดอกเบี้ยให้เพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 1 จากที่ธนาคารพาณิชย์ประกาศ จากการสอบถามลูกค้าเงินฝากประจำ 100 ชุด ปรากฏว่าลูกค้าจะนำเงินมาฝากเพิ่มคิดเป็นร้อยละ 80 และจะไม่นำมาฝาก คิดเป็นร้อยละ 20 เนื่องมาจากค่าใช้จ่ายและค่าครองชีพยังมีสูงจึงไม่สามารถนำมาฝากเพิ่มขึ้นได้

ตารางที่ 16 ธนาการพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 เพิ่มอัตรา
ดอกเบี้ยที่ธนาการพาณิชย์ ประกาศสูงขึ้นร้อยละ 1

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ฝาก	80	80.00
ไม่ฝาก	20	20.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 17 จากการศึกษาพบว่า สาเหตุที่ลูกค้าเงินฝากประจำไม่นำเงินมาฝาก
ธนาการพาณิชย์ ปรากฏว่าลูกค้าร้อยละ 65 ของผู้ตอบแบบสอบถาม 100 คน ยังคิดว่าดอกเบี้ย
ธนาการพาณิชย์ในปัจจุบันยังต่ำกว่าสถาบันอื่น เช่น บริษัทหลักทรัพย์ บริษัทเงินทุนหลัก
ทรัพย์ เป็นต้น รองลงมาร้อยละ 35 ของผู้ตอบแบบ-สอบถาม 100 คน มองว่าธนาการพาณิชย์
ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 บริการซ้ำ สำหรับสาเหตุอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ
32 ของผู้ตอบแบบสอบถาม 100 คน อีกเหตุผลหนึ่งก็คือ ห่างไกลจากบ้านและที่ทำงานคิดเป็นร้อย
ละ 28 ของผู้ตอบแบบสอบถาม 100 และเหตุผลสุดท้ายที่ลูกค้าเงินฝากประจำไม่นำเงินมาฝาก
ธนาการพาณิชย์ คิดเป็นร้อยละ 12 ว่าธนาการพาณิชย์ไม่มีความมั่นคง

ตารางที่ 17 เหตุผลที่ถูกค้าเงินฝากประจำไม่นำเงินมาฝากธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอ
เวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าสถาบันอื่น	65	65.00
บริการช้า	35	35.00
อื่นๆ	32	32.00
ห่างไกลจากบ้านและที่ทำงาน	28	28.00
ไม่มั่นคง	12	12.00

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 18 จากการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการส่งเสริมการฝากเงิน
ประเภทเงินฝากประจำจากการตอบแบบสอบถาม ปรากฏว่าร้อยละ 85 ของผู้ตอบแบบสอบถาม
100 คน คิดว่าธนาคารพาณิชย์ควรจัดสัปดาห์การฝากเงิน รองลงมาร้อยละ 80 ของผู้ตอบแบบ
สอบถาม 100 คน ควรจัดพนักงานออกเผยแพร่ให้ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 63 ของผู้ตอบแบบ
สอบถาม 100 คน ควรแนะนำผ่านสื่อโฆษณา ร้อยละ 30 ของผู้ตอบแบบสอบถาม 100 คน ควรมี
การส่งเสริมแบบอื่น ๆ เช่น แจกของชำร่วยของผู้ตอบแบบสอบถาม 100 คน และควรมีการแจก
เอกสารเผยแพร่ คิดเป็นร้อยละ 20 ของผู้ตอบแบบสอบถาม 100 คน

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นของลูกค้าเงินฝากประจำในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย
ปี 2540 ควรให้มีวิธีการส่งเสริมการฝากเงินประเภทประจำ

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
จัดสัปดาห์การฝากเงิน	85	85.00
จัดพนักงานออกเผยแพร่ว่าให้ความรู้	80	80.00
แนะนำผ่านสื่อโฆษณา	63	63.00
อื่นๆ	30	30.00
แจกเอกสารเผยแพร่	20	20.00

ผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ของในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540

ธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดเชียงราย ปี 2540 เพิ่มขึ้นจากปี 2539 ร้อยละ 9.3 คิดเป็นเงิน 27,741 ล้านบาท ชะลอลงมากในเขตอำเภอรอบนอกและในเขตอำเภอเมือง โดยในเขตอำเภอเมือง เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 5.8 คิดเป็นเงิน 14,872 ล้านบาท และเงินฝากกประจำอำเภอรอบนอกเพิ่มขึ้น ร้อยละ 12.5 คิดเป็นเงิน 12,869 ล้านบาท จะเห็นได้ว่าการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจการเงินของธนาคารพาณิชย์เป็นการเพิ่มขึ้นของเงินฝากประจำในอัตราส่วนที่ลดลงจาก ปี 2538 - 2539 เงินฝากประจำมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจคิดเป็นร้อยละ 17.6 ส่วนปี 2539 - 2540 เงินฝากประจำมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 9.3 ซึ่งลดลงจากปีก่อนถึงร้อยละ 8.3 สำหรับการหมุนเวียนของปริมาณเงินที่ผ่านธนาคารพาณิชย์ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 16.3 คิดเป็นเงิน 58,375 ล้านบาท โดยเป็นเงินฝากของสาขานาการพาณิชย์ที่ผ่านผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย (คลังจังหวัดเชียงราย) มียอดนำฝากเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.0 คิดเป็นเงิน 37,933 ล้านบาท และธนาคารพาณิชย์เบิกถอนจากผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 16.4 คิดเป็น 20,442 ล้านบาท

การระดมเงินฝากของธนาคารพาณิชย์

ณ วันสิ้นปี 2540 เงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์ในเขตภาคเหนือมียอดคงค้างทั้งสิ้น 256,785 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.5 สะท้อนตัวลงจากปีก่อนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.8 โดยเฉพาะเงินฝากกระแสรายวันลดลงจากปีก่อนถึงร้อยละ 29.5 ส่วนฝากออมทรัพย์ลดลงร้อยละ 8.3 แม้ว่าช่วงกลางปี 2540 จะมีการเคลื่อนย้ายการฝากเงินจากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์มายังธนาคารพาณิชย์ ทั้งนี้ผลมารายได้ของประชากรลดลง รวมทั้งได้รับผลกระทบจากการเร่งรัดชำระหนี้ของธนาคารพาณิชย์ ทำให้เงินฝากบางส่วนถูกถอนออกไปเพื่อชำระหนี้ อย่างไรก็ตามเงินฝากประจำเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.7 เท่ากับปีก่อน จากการเร่งระดมเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ ตลอดจนการจูงใจด้วยอัตราดอกเบี้ยอยู่ในเกณฑ์ที่สูงรวมทั้งการย้ายเงินจากสถาบันการเงินอื่นๆ เข้าสู่ระบบธนาคารพาณิชย์ เนื่องจากการขาดความเชื่อมั่นในสถาบันการเงิน เช่น บริษัท หลักทรัพย์ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์

เมื่อพิจารณาในภาคเหนือตอนบนมียอดคงค้างทั้งสิ้น 154,995.1 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.0 สะท้อนลงเมื่อเทียบกับที่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 12.9 ส่วนในภาคเหนือตอนล่าง มียอดเงินฝากคงค้างทั้งสิ้น 101,790.8 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.8 สะท้อนตัวลงจากปีก่อนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.3

สำหรับผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ในอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 มีการเจริญเติบโตเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนที่ลดลงคิดเป็นร้อยละ 16.64 เมื่อเทียบกับปี 2539 ซึ่งเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 18.83 ณ ปี 2540 ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย มีเงินฝากประจำรวมทั้งสิ้น 852.86 ล้านบาท

จากจำนวนธนาคารพาณิชย์ 4 สถาบัน โดยธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด(มหาชน) สาขาเวียงป่าเป้า มีเงินฝากประจำจำนวนที่สูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 62.14 รองลงมาธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน) สาขาแม่ชะจาน คิดเป็นร้อยละ 26.26 ตามด้วยธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ จำกัด(มหาชน) สาขาแม่ชะจาน คิดเป็นร้อยละ 8.91 และธนาคารกรุงเทพ จำกัด(มหาชน) สาขาแม่ชะจาน คิดเป็นร้อยละ 2.69 ตามลำดับ จากภาพรวมทั้งหมดของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 จังหวัดเชียงราย จะเห็นได้ว่าการเจริญเติบโตของเงินฝากประจำเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนที่ลดลงคิดเป็นร้อยละ 2.19

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

(SUMMARY AND RECOMMENDATIONS)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 มีวัตถุประสงค์ ประการแรก ต้องการศึกษถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากประจำ และผลการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย และประการที่สอง ต้องการทราบถึงแนวโน้มของการรับฝากเงินของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย โดยตัวแปรที่นำมามีอิทธิพลต่อปริมาณเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 ประกอบด้วยตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจและสังคมต่างๆ เช่น จำนวนสมาชิกในครัวเรือน รายได้ถาวร รายได้ชั่วคราว ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทน ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทน ระยะในการเป็นลูกค้า ทรัพย์สินถาวร และหนี้สิน

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่อยู่ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้าและเป็นลูกค้าของธนาคารพาณิชย์ 4 ธนาคาร ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด(มหาชน) สาขาย่อยแม่ ขะจาน ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ จำกัด(มหาชน) สาขาแม่ขะจาน ธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน) สาขาแม่ขะจาน และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด(มหาชน) สาขาเวียงป่าเป้า ในปี 2540 จำนวน 100 ตัวอย่างและในการวิเคราะห์เพื่อเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ได้ใช้สถิติเข้าพรรณนา (descriptive statistics) ในการอธิบายและวิเคราะห์ผลในส่วนการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 ได้เลือกใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression) สมการแบบเส้นตรง (linear form) ผลการศึกษาวิจัยพอสรุปได้โดยสังเขปดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของลูกค้านาคารพาณิชย์

ผลการศึกษาสรุปได้ว่าลูกค้าเป็นเพศชายถึงร้อยละ 65 และเพศหญิงร้อยละ 35 อายุโดยเฉลี่ยของลูกค้า 38.23 ปี โดยมีอายุน้อยที่สุด 21 ปี และมีอายุมากที่สุด 73 ปี โดยมีอายุเฉลี่ยประมาณ 38.23 ปี ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีสูงถึงร้อยละ 36 รองลงมาระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าคิดเป็นร้อยละ 23 ระดับการศึกษาตอนต้นและ อนุปริญญาคิดเป็นร้อยละ 13 เท่ากัน ระดับการศึกษาหรือต่ำกว่าคิดเป็นร้อยละ 14 และมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 1 สำหรับสถานภาพของลูกค้าส่วนใหญ่สมรสแล้วคิดเป็นร้อยละ 71 โสด หย่าร้าง และหม้ายคิดเป็นร้อยละ 25 , 3 และ 1 ตามลำดับ ระยะเวลาของการเป็นลูกค้าของธนาคารพาณิชย์ โดยเป็นลูกค้ามานานที่สุด 25 ปีคิดเป็นร้อยละ 1 ลูกค้าที่เป็นลูกค้ากับธนาคารช่วง 6 - 10 ปี มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 43 รองลงมา ต่ำกว่า 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 33 ระยะเวลาช่วง 11 - 15 ปีคิดเป็นร้อยละ 13 ระยะเวลาช่วง 16 - 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 10 และลูกค้าที่มีการติดต่อกับธนาคารพาณิชย์ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป มี 1 รายคิดเป็นร้อยละ 1 ลูกค้าที่มีการติดต่อกับธนาคารพาณิชย์เฉลี่ยเท่ากับ 8.82 ปี จำนวนสมาชิกในครัวเรือนในช่วง 3 - 4 คน มีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 52 ในช่วง 5 - 6 คน คิดเป็นร้อยละ 31 ในช่วง 1 - 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10 และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่อยู่กันตั้งแต่ 7 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 7 โดยเฉลี่ยสมาชิกในครัวเรือนประมาณ 4 คน

ข้อมูลเกี่ยวกับเงินฝากของลูกค้าธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย
ปี 2540

รายได้จากการศึกษาวิจัยสรุปได้ว่าลูกค้าเงินฝากประจำส่วนใหญ่มีรายได้ถาวรในช่วง 200,001 - 300,000 บาท มีมากที่สุด มีจำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 45 และมีรายได้ถาวรต่ำกว่า 100,000 บาท มีน้อยที่สุด มีจำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 5 โดยมีรายได้ถาวรเฉลี่ยต่อปี 208,474.77 บาท

รายได้ชั่วคราวของลูกค้าเงินฝากประจำจะอยู่ในระดับต่ำ จากการศึกษาพบว่า ผู้มีรายได้ชั่วคราวต่ำกว่า 2,000 บาท มีมากที่สุดจำนวน 83 ราย คิดเป็นร้อยละ 83 สำหรับลูกค้าที่มีรายได้ชั่วคราวในช่วง 6,001 - 8,000 บาท มีน้อยที่สุด มีจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 3 โดยมีรายได้ชั่วคราวเฉลี่ยต่อปี 17,385.00 บาท

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนของลูกค้าเงินฝากประจำ จากการศึกษาพบว่า มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 10,000 บาท มีมากที่สุดจำนวน 85 ราย คิดเป็นร้อยละ 85 และมีค่าใช้จ่ายใน

การบริโภคสินค้าคงทน ในช่วง 20,001 - 30,000 บาท และในช่วง 30,001 - 40,000 บาท มีน้อยที่สุดจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 2 เท่ากัน และลูกค้าเงินฝากประจำมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทนเฉลี่ยต่อปี 8,870.00 บาท

ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทนของลูกค้าเงินฝากประจำ จากการศึกษาพบว่า มีค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทน ในช่วง 100,001 - 150,000 บาท มีมากที่สุดจำนวน 41 ราย คิดเป็นร้อยละ 41 และมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทนต่ำกว่า 50,001 บาท มีจำนวนน้อยที่สุดจำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 2 และลูกค้าเงินฝากประจำมีค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทนเฉลี่ยต่อปี 169,155.00 บาท

หนี้สินของลูกค้าเงินฝากประจำ จากการศึกษาพบว่า ลูกค้าเงินฝากประจำไม่มีหนี้สินมีมากที่สุดจำนวน 91 ราย คิดเป็นร้อยละ 91 และมีหนี้สินตั้งแต่ 40,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 7 โดยลูกค้าเงินฝากประจำมีหนี้สินเฉลี่ย 7,460.00 บาท

ทรัพย์สินถาวรของลูกค้าเงินฝากประจำ จากการศึกษาพบว่า ลูกค้าเงินฝากประจำมีทรัพย์สินถาวรในช่วง 200,001 - 400,000 บาท มีมากที่สุดจำนวน 47 ราย คิดเป็นร้อยละ 47 และมีทรัพย์สินถาวรต่ำกว่า 200,000 บาท มีน้อยที่สุดจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 3 และลูกค้าเงินฝากประจำมีทรัพย์สินถาวรเฉลี่ย 466,300.00 บาท

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบเส้นตรง (linear form) จะเห็นได้ว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจ ซึ่งแสดงถึงอิทธิพลหรือผลกระทบของตัวแปรได้แก่ รายได้ชั่วคราวและรายได้ถาวร ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงินฝากประจำ เท่ากับร้อยละ 19.77 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 81.23 เป็นอิทธิพลที่เกิดจากตัวแปรอื่นที่ไม่ได้นำมากล่าวถึงในสมการนี้ จากการศึกษาถึงอิทธิพลของตัวแปรอิสระแต่ละตัวแปร ถ้ามีการเพิ่มขึ้นของรายได้ชั่วคราว 1 บาท จะมีผลทำให้ปริมาณเงินฝากประจำเพิ่มขึ้น 0.25857 บาท และถ้ามีการเพิ่มขึ้นของรายได้ถาวร 1 บาท จะมีผลทำให้ปริมาณเงินฝากประจำเพิ่มขึ้น 0.48293 บาท โดยที่การทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรอิสระแต่ละตัวด้วย t-value ปรากฏตัวแปรอิสระทั้งสองมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

แนวโน้มของการฝากเงินธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540

จากการศึกษาพบว่า ถ้าหากธนาคารพาณิชย์เพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำให้สูงขึ้นในอัตราร้อยละ 1 มากกว่าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยที่กำหนดก็จะนำเงินมาฝากเพิ่ม คิดเป็นร้อยละ

80 และไม่นำมาฝากคิดเป็นร้อยละ 20 สาเหตุที่ลูกค้าเงินฝากประจำไม่นำเงินมาฝากกับธนาคารพาณิชย์ เนื่องจากสาเหตุอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าสถาบันอื่น คิดเป็นร้อยละ 65.00 รองลงมาก็เป็นเรื่องของการบริการช้า คิดเป็นร้อยละ 35.00 ทางด้านอื่นๆ นอกเหนือจากที่ตอบในแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 32.00 ห่างไกลจากบ้านหรือที่ทำงาน คิดเป็นร้อยละ 28.00 และสาเหตุที่ไม่มีความมั่นคงมีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.00 และจากความคิดเห็นที่ลูกค้าควรจะได้ ส่งเสริมด้านการฝากเงินซึ่งธนาคารควรจะให้บริการในสิ่งต่อไปนี้ คือ จัดสัปดาห์การฝากเงิน คิดเป็นร้อยละ 85.00 รองลงมา ก็จะเป็นการจัดพนักงานออกไปเผยแพร่ให้ความรู้ คิดเป็นร้อยละ 80.00 โดยการแนะนำผ่านสื่อโฆษณา คิดเป็นร้อยละ 63.00 โดยการส่งเสริมด้านอื่นๆ นอกเหนือจากการตอบแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 30.00 และควรจะได้ให้มีการแจกเอกสาร เผยแพร่ คิดเป็นร้อยละ 20.00

ข้อเสนอแนะ

(Recommendations)

ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

การศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 รวมทั้งทัศนคติและความรู้สึกของลูกค้าต่อการฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์ ผลที่ได้จากการวิจัยมีข้อเสนอแนะพอสังเขปดังนี้

1. การดำเนินการของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 ลูกค้ามีการที่จะเลือกใช้ธนาคารพาณิชย์ใดก็ได้ ที่ให้บริการลูกค้าใดประทับใจ รวดเร็ว มีบริการดีเป็นพิเศษ สำหรับจุดนี้เป็นเพียงจุดหนึ่งที่จะทำให้ธนาคารพาณิชย์มีการแข่งขันกันอยู่ซึ่งก็จะเป็นประโยชน์ที่ดีให้กับลูกค้าและจะช่วยเสริมให้ตัวบุคคลการมีความกระตือรือร้น มีอริยาวัตรที่ดีในการต้อนรับลูกค้า เพื่อที่จะให้ลูกค้านำเงินมาฝากกับธนาคารพาณิชย์

2. ธนาคารพาณิชย์ควรจะมีการประชุมตกลงกันถึงอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด เพื่อที่จะไม่ทำให้ลูกค้าเสียโอกาสในการย้ายสถาบันการเงินที่ฝากจากแห่งหนึ่งไปยังอีกสถาบันหนึ่ง เพื่อที่จะป้องกันให้ธนาคารพาณิชย์ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้น และเสียผลประโยชน์ของลูกค้าด้วย

3. ธนาคารพาณิชย์น่าจะออกไปให้คำแนะนำลูกค้าเกี่ยวกับรายได้เพื่อที่จะหารายได้ส่วนที่เหลือนำมาฝากกับธนาคารเพื่อที่จะนำมาเป็นทุนหมุนเวียน และช่วยให้ท้องถิ่นหรือชุมชนมีความก้าวหน้าเข้ามาสู่ท้องถิ่น เช่น ปลอยสินเชื่อให้กับลูกค้าเงินฝากประจำโดยการนำเอาเงินฝากหรือสินทรัพย์ของลูกค้าที่มีอยู่มาค้ำประกันเพื่อที่จะนำเอาเงินออกไปลงทุนด้านต่างๆ ซึ่งธนาคารที่จะได้ผลตอบแทนด้านเงินฝากและผลกำไรจากการให้สินเชื่อด้วย

4. ธนาคารพาณิชย์เมื่อเรามีลูกค้าเงินฝากประจำอยู่กับสถาบันการเงินเราอยู่แล้วควรจะให้ความสนใจดูแลเอาใจใส่ดูแลให้ดีเพื่อที่จะให้ลูกค้ามีความผูกพันกับบุคลากรหรือสถาบันการเงินนั้นๆ

5. ธนาคารพาณิชย์ควรจะให้ลูกค้าให้มีความปลอดภัยกรณีลูกค้าไม่มีความรู้เกี่ยวกับธุรกิจของธนาคาร เช่น กรณีจะนำเงินสดออกจากธนาคารไปทางพนักงานหรือบุคลากรควรจะแนะนำด้านอื่นเช่น การทำค้ำประกัน การโอนระหว่างหน่วยงาน หรือด้านธนาคารก็ยังสามารถทำได้เพื่อที่จะที่ป้องกันอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นต่อสังคมต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

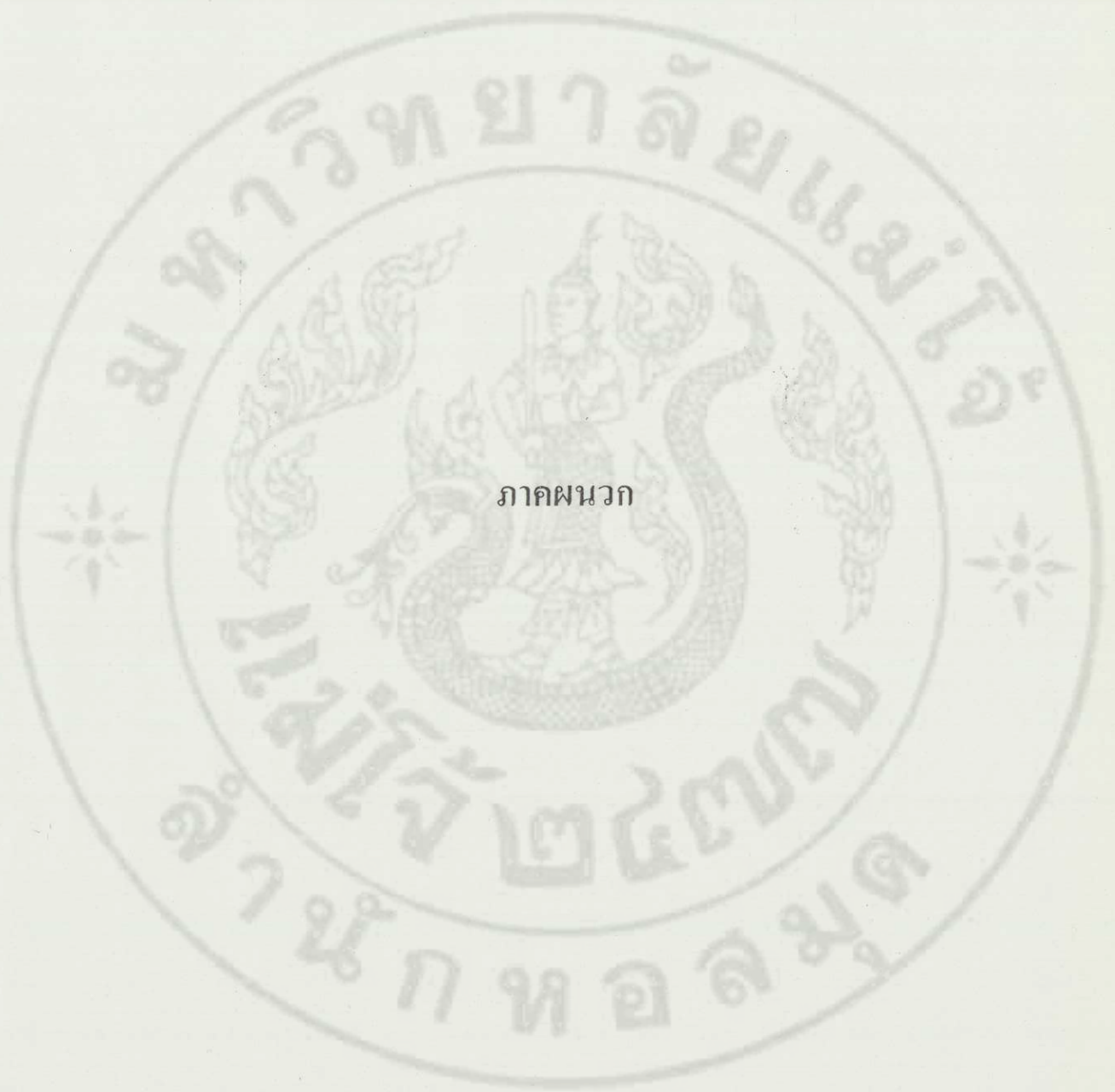
การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปี 2540 เท่านั้น ผลการวิจัยอาจจะอาจใช้กับธนาคารพาณิชย์ในเขตอื่นได้ทั้งหมด แต่อาจจะนำไปปรับใช้ตามความเหมาะสม

โดยเฉพาะการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาวิจัยเฉพาะปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากประจำเท่านั้น ทั้งๆ ที่ธนาคารพาณิชย์มีธุรกิจอื่นอีกหลายๆ ด้านที่เป็นลักษณะนี้ก็เพราะว่าผู้วิจัยมีงบประมาณและเวลาจำกัดจึงไม่สามารถวิจัยได้ทุกธุรกิจถ้าหากมีผู้สนใจจะทำวิจัยต่อก็สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปประกอบการวิจัยครั้งต่อไปได้ เพื่อที่จะได้นำผลการวิจัยไปปรับปรุงและพัฒนาให้ธนาคารพาณิชย์มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

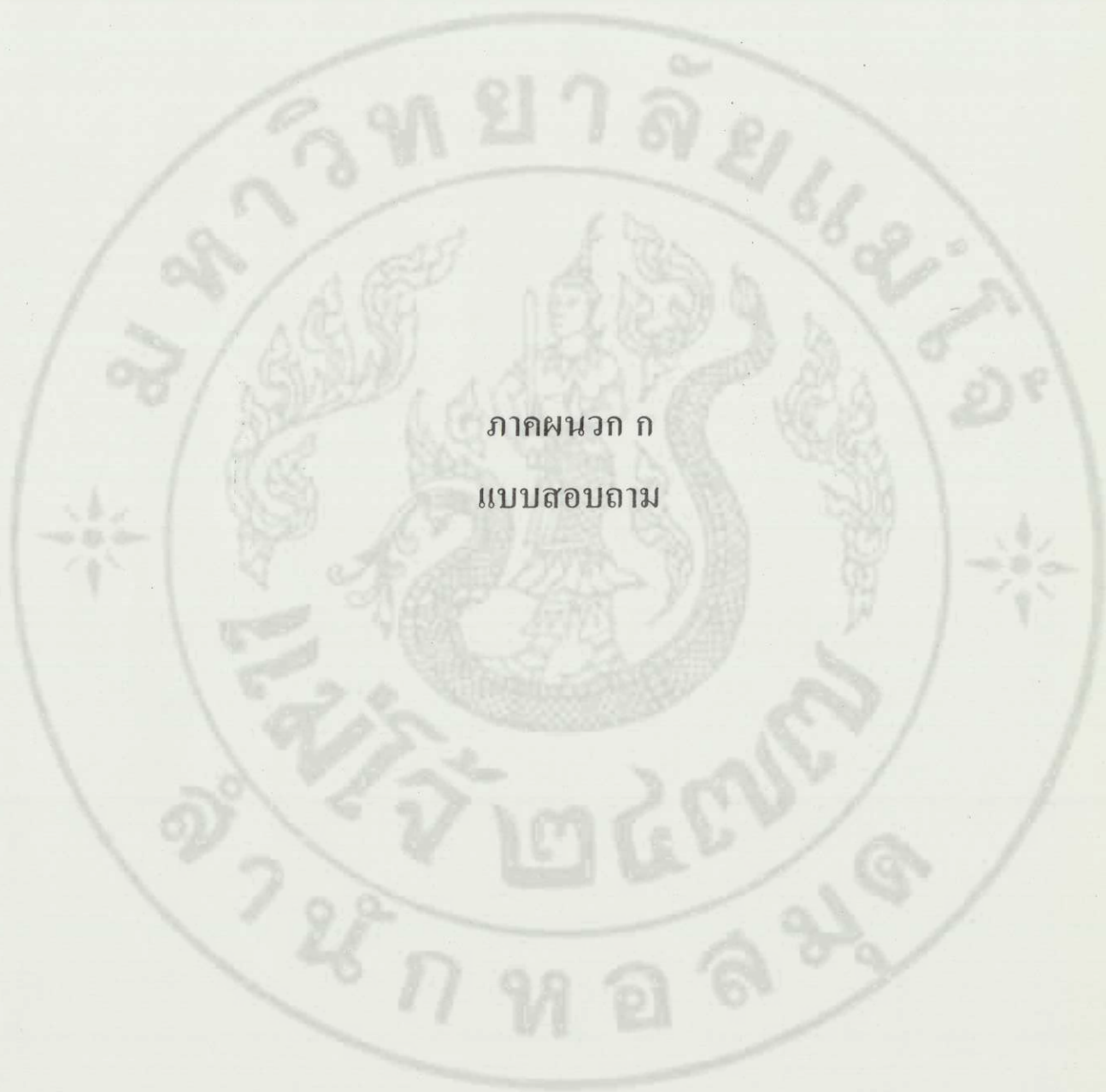
บรรณานุกรม

- กรรมกร ลิปต์พัลลภ. 2534. การธนาคารพาณิชย์. กรุงเทพมหานคร: คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กฤติกา นิมิตถาพันธ์. 2534. การศึกษาวิจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- จรินทร์ เทศวานิชย์. 2534. เอกสารประกอบชุดวิชา ตลาดการเงิน สถาบันและนโยบายการเงิน. (เอกสารโรเนียว)
- ชนินทร์ พิตยาวิธิ. 2533. ธนาคารพาณิชย์: ใช้มาตรการอะไรในการพิจารณาปล่อยสินเชื่อ. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์ พรินต์ติ้งกรุ๊ป.
- ชมเพลิน จันทรเรืองเพ็ญ. 2536. เศรษฐศาสตร์การเงินและการธนาคาร. กรุงเทพมหานคร: คณะเศรษฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์ศักดิ์ ธนวิบูลย์ชัย. 2532. "ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ ค่าใช้จ่าย เพื่อการบริโภค และการฝากเงิน." เอกสารการสอนชุดวิชา หลักเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น หน่วยที่ 9 - 15. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. หน้า 72 - 80.
- เดือนจิต สาริบุตร. 2529. บทบาทของสหกรณ์ออมทรัพย์ในการส่งเสริมการออมของสมาชิกศึกษาเฉพาะกรณีออมทรัพย์ครูนครราชสีมา จำกัด. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ และ กำชัย องค์กร. 2531. กฎหมายเบื้องต้นทางธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคเหนือ. 2540. รายงานเศรษฐกิจการเงินภาคเหนือ. เชียงใหม่: ไชยมงคลการพิมพ์.
- เบญจพล ศักกรพน. 2526. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการปริมาณเงินฝากของสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรสันป่าตองจำกัด จังหวัดเชียงใหม่. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เบญจวรรณ โตนวล. 2522. แบบจำลองพฤติกรรมในการบริโภคและการออมของเกษตรกรในบางภาคของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ประกายศรี ศรีรุ่งเรือง. 2524. วิเคราะห์การดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูเชียงราย
จำกัด จังหวัดเชียงราย. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปิจัย บุนนาค. 2525. จุล-เศรษฐศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมลพรรณ ภโวาท. 2524. "การประมาณค่าความโน้มเอียงในการออมหน่วยสุดท้าย."
รายงานเศรษฐกิจรายเดือน ธนาคารแห่งประเทศไทย. (23 มีนาคม 2524) หน้า 6.
- ไพโรจน์ ยวนกะเปา. 2533. ความรู้และทัศนคติของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์
ออมทรัพย์. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- เพชร ขุมทรัพย์. 2530. วิเคราะห์งบการเงิน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รัตนา สายคณิต. 2531. มหาเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- วารี หะวานนท์. 2540. การปฏิบัติงานธนาคารพาณิชย์. กรุงเทพมหานคร: ชวนพิมพ์.
- วิวัฒน์ เมฆอรุณ. 2526. สหกรณ์รูปอื่น. กรุงเทพมหานคร: คณะเศรษฐศาสตร์และ
บริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศรีราชา เจริญพานิช, พิศวาส สุนทรพันธ์ และ ธนวัฒน์ เนติโพธิ์. 2531. "ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ
กฎหมายทั่วไป." เอกสารการสอนชุด วิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป
หน่วยที่ 9 - 15. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. หน้า 32 - 34.
- สุชาดา กิรกุลและคณะ. 2526. "การออมครัวเรือน." รายงานเศรษฐกิจรายเดือนธนาคารแห่ง
ประเทศไทย. (กันยายน 2526)
- สุพัตรา สุภาพ. 2520. สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี.
กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนทร ราชวงศ์ศึก. 2532. การคลังประเทศกำลังพัฒนา. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เสนีย์ สุวิทวัส และ ทิพย์ชัย เมธธา. 2520. เศรษฐกิจในชีวิตประจำวัน. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์เจริญธรรม.
- โสภณ โรจน์ธำรงค์. 2528. พฤติกรรมการออมของครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุไรวรรณ อรุณาทิตย์. 2531. ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมในการบริโภคสินค้าของ
สมาชิกที่มีต่อร้านสหกรณ์นครเชียงใหม่จำกัด. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

ปัจจัยที่มีผลกระทบของปริมาณเงินฝากประจำของธนาคารพาณิชย์
ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 1 สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของลูกค้าธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า
จังหวัดเชียงราย

1. เพศ

() 1. ชาย

() 2. หญิง

2. อายุ ปี

3. ระดับการศึกษา

() 1. ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า

() 2. มัธยมศึกษาตอนต้น

() 3. มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

() 4. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า

() 5. ปริญญาตรี

() 6. สูงกว่าปริญญาตรี

4. สถานภาพ

() 1. โสด

() 2. สมรส

() 3. หม้าย

() 4. หย่าร้าง

5. ระยะเวลาที่ท่านเป็นลูกค้ากับธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า เป็นระยะเวลาปี

6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของลูกค้าธนาคารพาณิชย์.....คน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับเงินฝากประจำของลูกค้านักการพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า
จังหวัดเชียงราย

7. รายได้ถาวรทั้งหมดของครอบครัวระหว่างปี 2541

7.1 เงินเดือน	จำนวน.....	บาท
7.2 เงินค่ารับจ้าง	จำนวน.....	บาท
7.3 ค่าเช่ารับ	จำนวน.....	บาท
7.4 รายได้จากการทำธุรกิจ	จำนวน.....	บาท
7.5 อื่น ๆ ระบุ	จำนวน.....	บาท
รวม		บาท

8. รายได้ชั่วคราวทั้งหมดของลูกค้ระหว่างปี 2540

8.1 ได้รับมรดก	จำนวน.....	บาท
8.2 ถูกลื้อตเตอร์	จำนวน.....	บาท
8.3 ถูกรางวัล	จำนวน.....	บาท
8.4 อื่น ๆ ระบุ	จำนวน.....	บาท
รวม		บาท

9. ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าไม่คงทน เช่น ค่าอาหาร ค่าเครื่องนุ่งห่ม ค่าการศึกษานูตร ค่า
รักษาพยาบาล ค่านันทนาการ ฯลฯ ระหว่างปี 2540บาท

10. ค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าคงทน

10.1 รถยนต์	จำนวน.....	บาท
10.2 เครื่องปรับอากาศ	จำนวน.....	บาท
10.3 ตู้เย็น	จำนวน.....	บาท
10.4 โทรทัศน์	จำนวน.....	บาท
10.5 วิดีโอ	จำนวน.....	บาท
10.6 สินค้าอื่นๆ ที่มีมูลค่าเกิน 10,000 บาท	จำนวน.....	บาท
รวม		บาท

11. หนี้สินของลูกค้านาคารพาณิชย์ ปี 2540

11.1 ธนาการ	จำนวน.....บาท
11.2 สหกรณ์	จำนวน.....บาท
11.3 อื่น ๆ	จำนวน.....บาท
รวม	บาท

12. สินทรัพย์ของลูกค้านาคารพาณิชย์ ปี 2540

12.1 รถยนต์	จำนวน.....บาท
12.2 มอเตอร์ไซด์	จำนวน.....บาท
12.3 เครื่องปรับอากาศ	จำนวน.....บาท
12.4 ตู้เย็น	จำนวน.....บาท
12.5 โทรทัศน์	จำนวน.....บาท
12.6 วิทยุ	จำนวน.....บาท
12.7 ที่ดิน	จำนวน.....บาท
12.8 บ้านพร้อมที่ดิน	จำนวน.....บาท
12.9 อื่น ๆ	จำนวน.....บาท
รวม	บาท

ตอนที่ 3 แนวโน้มของการฝากเงินประจำของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า
จังหวัดเชียงราย

13. เมื่อธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้าเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำให้สูงขึ้นร้อยละ 1
ท่านจะนำเงินมาฝากหรือไม่

- () 1. ฝาก
() 2. ไม่ฝาก

14. สาเหตุที่ท่านไม่นำเงินมาฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์ เนื่องจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าสถาบันการเงินอื่น
() 2. บริการช้า
() 3. ไม่มีความมั่นคง
() 4. ห่างไกลจากบ้านและที่ทำงาน
() 5. อื่นๆ (ระบุ)

15. เท่าที่ผ่านธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้ามีวิธีการส่งเสริมให้ลูกค้าฝากเงินประจำกับธนาคารพาณิชย์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () โดยการแจกจ่ายเอกสารเผยแพร่
 - () เชิญชวนลูกค้าฝากเงินประจำ
 - () แนะนำลูกค้าผ่านสื่อโฆษณา
 - () อื่น ๆ (ระบุ)
16. ท่านคิดว่าธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้าควรมีการส่งเสริมการรับฝากเงินประจำให้มากกว่าที่เป็นอยู่ขณะนี้หรือไม่
- () 1. ควร
 - () 2. ไม่ควร
17. ถ้าควร ท่านคิดว่าธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้าจะมีวิธีการอย่างไรในการให้ลูกค้ามาฝากเงินประจำมากขึ้น
- () แจกเอกสารเผยแพร่ให้ดึงดูดความสนใจลูกค้า
 - () จัดเจ้าหน้าที่ออกไปเผยแพร่เป็นรายบุคคล
 - () จัดเจ้าหน้าที่ออกไปรับฝากเงินทุกสิ้นเดือน
 - () จัดเดือนแห่งการฝากเงินประจำ
 - () อื่นๆ (ระบุ)
18. เมื่อธนาคารไทยพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า มีการปรับปรุงการบริการรับฝากเงินลูกค้าให้ดีกว่าเดิม ท่านคิดว่าจะนำเงินฝากในธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้นหรือไม่
- () 1. ฝากเพิ่มขึ้น
 - () 2. ไม่ฝาก เพราะ.....
19. ท่านคิดว่าดอกเบี้ยเงินฝากประจำของลูกค้าในธนาคารพาณิชย์ควรจะเป็นเท่าใด
- () 1. ดอกเบี้ยธนาคารพาณิชย์เท่ากันทุกสถาบัน
 - () 2. สูงกว่าดอกเบี้ยธนาคารพาณิชย์
 - () 3. อื่นๆ (ระบุ)
20. ณ สิ้นปี 2540 ท่านมีเงินฝากประจำในธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเวียงป่าเป้า
จำนวน.....บาท

21. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

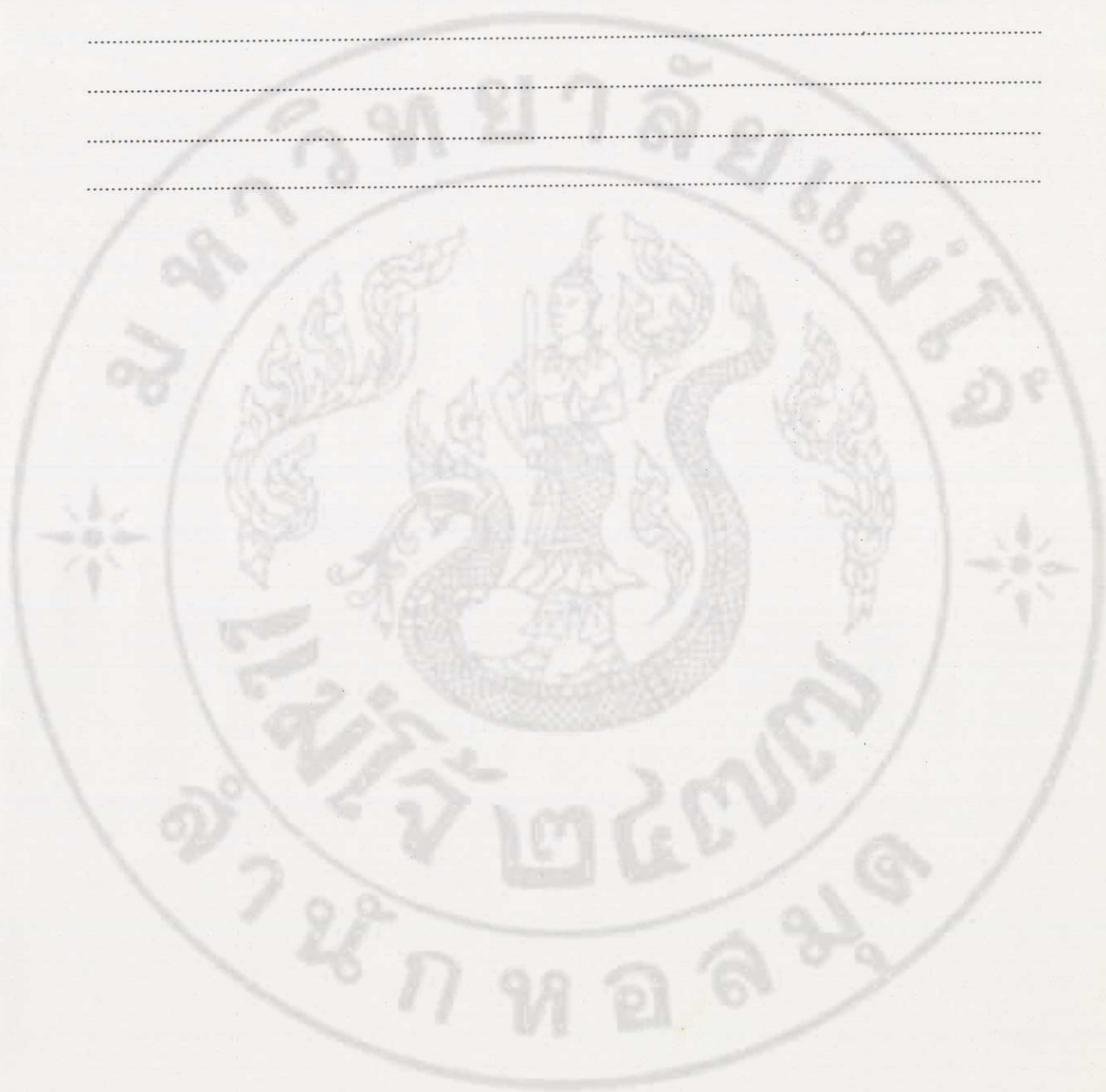
.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

นายอดุลย์ เต็มประดา เกิดที่จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2508 สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. 6) พ.ศ. 2527 โรงเรียนเวียงป่าเป้าวิทยาคม และสำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) เศรษฐศาสตร์สหกรณ์ วิทยาลัยครูเชียงใหม่ พ.ศ. 2532

ในด้านการทำงาน ได้เริ่มทำงานโดยเป็นพนักงานปฏิบัติการ พนักงานชั้นกลาง ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด(มหาชน) สาขาเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2532 พนักงานเทลเลอร์ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2534 พนักงานช่วยบริหาร พนักงานเทลเลอร์ที่รับมอบอำนาจ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด(มหาชน) สาขาเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2534 พนักงานช่วยบริหาร พนักงานควบคุม สายบัญชีและธุรการ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด(มหาชน) สาขาเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2537 พนักงานบริหาร ชั้นต้น 1 หัวหน้าสายบัญชีและธุรการ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด(มหาชน) สาขาเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย พ.ศ. 2538 ปัจจุบันเป็นพนักงานบริหารชั้นต้น 1 พนักงานธนกิจอาวุโสสายบัญชีและธุรการ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด(มหาชน) สาขาเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย